

Berlevåg kommune
Kommunal planstrategi 2024-2027
med kunnskapsgrunnlag

1. Innledning	4
1.1 Lovhjemmel og bakgrunn	4
2. Målsetninger med planarbeidet	4
2.1 Effekt- og prosessmål for arbeidet med planstrategi	4
2.2 Metode	4
3. Føringer for planarbeidet i Berlevåg kommune	5
3.1 FNs bærekraftsmål	5
3.2 Statlige forventninger, retningslinjer samt veiledere	5
3.3 Regionale føringer	6
3.4 Sametingets planveileder	6
3.5 Andre veiledere	6
3.6 Ett sammenhengene kommunalt planverk	7
4. Kunnskapsgrunnlaget	7
4.1 Om kunnskapsgrunnlaget	7
4.2 Grunnleggende fakta	8
4.3 Barnehage	9
4.4 Barnevern	9
4.5 Demografi	10
4.6 Innvandring	15
4.7 Boliger og bosettingsmønster	17
4.8 Samfunnssikkerhet, beredskap, brann og ulykkesvern	19
4.9 Eiendomsforvaltning	20
4.10 Grunnskole og utdanningsnivå	20
4.11 Helse og omsorg	22
4.12 Avfallshåndtering	22
4.13 Kirke og religion	22
4.14 Klima, energi, naturmangfold og miljø	23
4.15 Kommunal vannforsyning, vannforvaltning og avløp	32
4.16 Kultur, barne- og ungdomstiltak, samt kulturminner	33
4.17 Reindrift	35

4.18 Kommunal planlegging	37
4.19 Folkehelse, psykisk helse og rus.....	38
4.20 Regnskap og kommunal økonomi	42
4.21 Areal, infrastruktur og stedsutvikling	48
4.22 Samferdsel.....	50
4.23 Sosialtjeneste og levekår	50
4.24 Næringsliv, arbeidsliv, sysselsetting og pendling.....	52
4.25 Kommunens organisasjon.....	79
4.26 Interkommunalt samarbeid	80

1. Innledning

1.1 Lovhjemmel og bakgrunn

Berlevåg kommunes planstrategi er utredet med hjemmel i Lov om planlegging og byggesaksbehandling kapittel 10 om kommunal planstrategi.

Hensikten med planstrategi er å legge til rette for politiske vedtak om strategiske valg knyttet til samfunnsutviklingen, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer og virksomhet, samt planbehov fra vedtakstidspunkt til 2027.

Kommunestyret har vedtatt at kommuneplanens samfunnsdel skal utarbeides i perioden 2024-2027. Planleggingen er i gang og foregår parallelt og koordinert med denne planstrategien.

2. Målsetninger med planarbeidet

2.1 Effekt- og prosessmål for arbeidet med planstrategi

- Kunnskapsgrunnlaget gir et klart bilde av samfunnets og kommuneorganisasjonens utvikling og utfordringer.
- Planstrategien ivaretar lovkrav, nasjonale forventninger samt statlige og regionale retningslinjer.
- Planstrategien gir et utredet bilde av hvilke planer som bør prioriteres fram til 2027.
- Planstrategien belyser hovedtrekkene for langsiktig arealbruk.
- Administrasjonen får et tydelig oppdrag om planarbeid som bygger på tilgjengelige planleggingsressurser.
- Planstrategien har vært gjenstand for ekstern medvirkning og bygger på synspunkter fra statlige og regionale organer, samt nabokommunene.
- Arbeid med planstrategien har gitt lærdom for fremtidige prosesser tilknyttet kommunal planstrategi og kommuneplaner.

2.2 Metode

Planstrategien er utviklet med følgende delprosesser:

3. Føringer for planarbeidet i Berlevåg kommune

3.1 FNs bærekraftsmål

FNs BÆREKRAFTSMÅL

FNs bærekraftsmål er utarbeidet med tanke på solidaritet med kommende generasjoner. Bærekraftig utvikling defineres som «utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov».

«Bærekraftig utvikling» ble først brukt i rapporten «Vår felles framtid» (Brundtland-kommisjonen, 1987). Målenes tidshorisont er til år 2030. De oppsummeres ofte som «sosiale forhold», «miljø og klima» samt «økonomi».

Regjeringen forventer at fylkeskommunene og kommunene legger bærekraftsmålene til grunn for egen planlegging. Bærekraftsmålene innebærer blant annet at nasjonal, regional og lokal politikk skal hensynte hvilke utviklinger som tjener jorden vår på en helhetlig måte.

3.2 Statlige forventninger, retningslinjer samt veiledere

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027

Regjeringen legger hvert fjerde år fram nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. Følgende overordnede utfordringer legges til grunn av Regjeringen i nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027:

- Samordning og samarbeid i planleggingen
- Trygge og inkluderende lokalsamfunn
- Velferd og bærekraftig verdiskaping
- Klima, natur og miljø for framtida
- Samfunnssikkerhet og beredskap

Interkommunalt samarbeid

Statlige myndigheter har uttrykt en forventning om at kommunene vurderer og videreutvikler interkommunalt samarbeid. Berlevåg baserer en rekke tjenestetyper på slike samarbeid. Se kap. 4.26 for en oversikt over disse.

3.3 Regionale føringer

Når denne kommunale planstrategien utarbeides, er Troms og Finnmark fylke splittet opp. I perioden før oppsplittingen har det blitt produsert flere regionale planer som fortsatt gjør seg gjeldene. Derfor legges følgende planer og strategier, både fra tidligere Troms og Finnmark fylkeskommune og Finnmark fylkeskommune, til grunn:

- Regional planstrategi for Finnmark 2024-2028
- Regional transportplan for Finnmark 2024-2036
- Regional vindkraftplan for Finnmark 2013-2025
- Strategi for næringsutvikling i Finnmark 2023-2028
- Reiselivsstrategi for Troms og Finnmark 2023-2032
- Matstrategi Troms og Finnmark 2020-2025
- Regionalt næringsprogram for landbruket i Troms og Finnmark 2019-2024
- Handlingsplan for regionalt næringsprogram Troms og Finnmark 2019-2024
- Hydrogensone Arktis - Strategier for hydrogensatsing i Troms og Finnmark 2021
- Regional plan for kompetanse i Finnmark 2016-2028
- Strategi for voksnes opplæring i Finnmark 2022-2030
- Strategi for videregående opplæring i Finnmark - "Bærekraftig opplæring i Finnmark – med hjerte rundt eleven og lærlingen"
- Vannforvaltningsplan Troms og Finnmark 2022-2027
- Regional plan for kulturminner og kulturmiljø i Finnmark 2017-2027

3.4 Sametingets planveileder

Veilederen gjelder sikring av naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutvikling og samfunnsliv. Den er relevant også for plantema som ikke gjelder naturgrunnlag og areal, og blir dermed viktig for planleggingen.

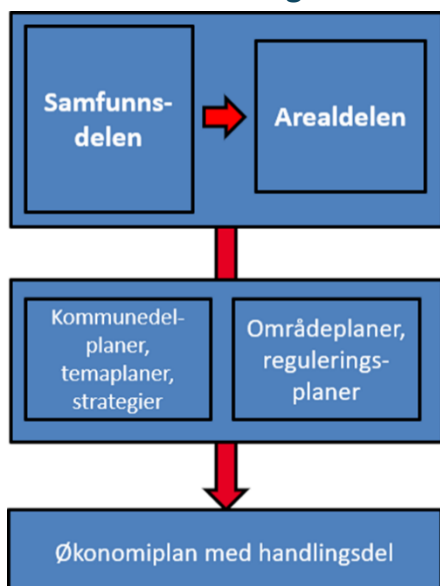
3.5 Andre veiledere

Planprosessene vil vektlegge innspill og råd fra en rekke andre planveiledere. De viktigste er:

- Medvirkning i planlegging - Hvordan legge til rette for økt deltakelse og innflytelse i kommunal og regional planlegging etter plan- og bygningsloven, Kommunal- og moderniseringsdepartementet (2014)
- Veileder om barn og unge i plan og byggesak - Kommunal- og moderniseringsdepartementet (2021)

- Smart spesialisering som metode for regional næringsutvikling, Kommunal- og moderniseringsdepartementet (2020)
- IS-2110 God oversikt – en forutsetning for god folkehelse
- Klimakur 2030 Del A – Kapittel 12: Kommunenes rolle (Miljødirektoratet, ENOVA, Statens vegvesen, Kystverket, Landbruksdirektoratet, NVE)
- Veileder for kommuner og fylkeskommuner om konsultasjoner med samiske interesser – Kommunal og moderniseringsdepartementet
- Veileder kommunal planstrategi - Miljøverndepartementet
- Veileder "Kommuneplanprosessen - samfunnsdelen - handlingsdelen" - Miljøverndepartementet
- Arealregnskap i kommuneplan (2023)

3.6 Ett sammenhengene kommunalt planverk

Planverket vårt skal utarbeides som ett sammenhengende planverk, hvor de overordnede planene kommuneplanens samfunnsdel og arealdel fungerer som overbygning til kommunedelplaner, temaplaner, reguleringsplaner og strategier. Økonomiplanen skal utgjøre kommuneplanens handlingsdel, og sikre at hele planverkets målsettinger, tiltak og pålagte handlinger realiseres gjennom de årlige budsjettvedtakene.

4. Kunnskapsgrunnlaget

4.1 Om kunnskapsgrunnlaget

Kunnskapsgrunnlaget skal ligge til grunn for arbeidet med kommuneplanen. Vinteren 2023/2024 påbegynte Berlevåg kommune, ved Vestre Varanger plankontor, arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel for Berlevåg kommune. Planen skal legge føringer for utviklingen i kommunen den neste planperioden.

Interesseavklaringer og gode beslutninger i plansaker må bygge på et oppdatert og tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag (Regjeringen, 2023). Plan- og bygningslovens § 2-1 stiller krav til kartgrunnlag i kommunen. I tillegg bør det hentes inn relevant informasjon tilpasset det aktuelle planarbeidet. Her benyttes både offentlig statistikk og lokal kunnskap.

Til kunnskapsgrunnlaget vil Berlevåg kommune sammenliknes med kostragruppe 15, landet som helhet, samt Finnmark fylke og kommunene i Finnmark, der dette finnes naturlig.

Figur 1: Kart over Berlevåg kommune

4.2 Grunnleggende fakta

Berlevåg kommune ligger plassert nordvest på Varangerhalvøya, tett på Barentshavet i nord. Tettstedet Berlevåg er kommunesenter, men kommunen har spredt bebyggelse mellom kommunesenteret og mot Kongsfjorden. Berlevåg kommune grenser til Tana, Båtsfjord og Vadsø kommuner. Kommunens landareal er på 1 083 km², og det er 896 innbyggere i kommunen (per 1.kvartal 2024). Berlevåg, med sin plassering rett mot Barentshavet, er en fiskerikommune og en av de mindre kommunene i landet etter innbyggertall. Kommunenummer er 5630.

Kommunen har utsikt mot Barentshavet og preges av fjordlandskap. Landskapet ellers er vidstrakt med vidde, innsjøer og elver. Naturen er arktisk med lavt voksende flora, med et rikt fugleliv både langs kysten og på fjellet.

Avstand fra Berlevåg til Båtsfjord er 90,2 km, til Tana er det 135 km og til Vadsø er det 200,5 km. Berlevåg har egen flyplass (kortbane), samt hurtigruteanløp og bussavganger til Tana og Båtsfjord. Nærmeste større flyplass ligger i Kirkenes (Sør-Varanger 274,3 km unna), hvor det også finnes sykehus.

Kommunestyret har 13 representanter, fordelt mellom Arbeiderpartiet og Sosialistisk venstreparti. Ordfører er Rolf Laupstad (AP) og varaordfører er Merete Ann Jensen (AP). Kommunen er en del av Øst-Finnmark regionråd, som er et interkommunalt samarbeidsorgan og regionråd for kommunene Berlevåg, Båtsfjord, Gamvik, Lebesby, Nesseby, Sør-Varanger, Tana, Vadsø og Vardø.

Vi har flere lag og foreninger i kommunen, blant annet turlag, jeger- og fiskeforening og hytteforening. Vi har også Berlevåg hornmusikk, samt to aktive kor. Kommunen drifter også kino og bibliotek.

4.3 Barnehage

Berlevåg barnehage er den eneste kommunale barnehagen i kommunen. Barnehagen har 4 avdelinger totalt, fordelt på 3 avdelinger i barnehagen og 1 avdeling på skolen. Barnehagen vil fortsette med 4 avdelinger for kommende barnehageår 24/25, da behovet er til stede med mange små barn og flere barn med vedtak, som krever at barnehagen har nok plass.

Berlevåg barnehage har plass til 46 barn, men kan utvides på skolen ved behov.

Overordnet mål for barnehagen er: *Selvstendighet og mestring i hverdagen!* Her menes mestring i møte med andre barn og med voksne, i lek og i samhandling. Selvstendighet fremmer begrepsforståelse, selvbilde og motorisk utvikling.

Ellers jobber barnehagen med mål som:

- Trygghet; at barna er trygge på seg selv og omgivelsene, at foreldrene er trygge og har tillitt til personalet, og at personalet har tro på seg selv og sine medarbeidere.
- Trivsel; at barna blir glade i barnehagen og har et eierforhold til den, at barna utvikler vennskap og føler seg som en del av et fellesskap, at foreldrene føler seg velkommen og føler at det er rom for dialog med personalet, og andre foreldre ved behov.
- Vekst; at barna er bevisst egne behov og får oppleve utfordringer som bidrar til utvikling og opplevelse av mestring, at foreldrene lærer om eget barn og utvikler kunnskap og bevissthet om oppdragelsesspørsmål, at personalet ønsker å utvikle seg gjennom tilførsel av ny kunnskap, tar imot kollegieveiledning og lærer av hverandre.

Barnehageåret 24/25 vil barnehagen ha 34 barn og 11,4 ansatte med styrer, og 4 av de 11,4 er barnehagelærere. Barnehagen vil også ha 2 lærlinger dette skoleåret og en person i språkpraksis.

4.4 Barnevern

Vestre Varanger barnevern består av Berlevåg, Båtsfjord, Nesseby og Tana som er vertskommune. Tjenesten har kontorer fasiliteter i alle kommunene, men fysisk tilstedeværelse er varierende. Tjenesten er organisert i team og ansatte jobber på tvers av kommunegrensene.

Barn med meldinger ift. innbyggertall 0-17år (prosent)

Berlevåg		Kostragruppe 15		Troms og Finnmark		Landet	
2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Ikke rapportert	12,1	5,3	4,8	5,1	5,3	3,9	4,1

Barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-24år i prosent

Berlevåg		Kostragruppe 15		Troms og Finnmark		Landet	
2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
4,1	5,7	4,1	3,4

Undersøkelse med behandlingstid innenfor tre måneders frist

Berlevåg		Kostragruppe 15		Troms og Finnmark		Landet	
2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
86	75	86	83	93	91	92	93

Netto driftsutgifter til barneverntjenesten per innbygger 0-22år (kr)

Berlevåg		Kostragruppe 15		Troms og Finnmark		Landet	
2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
45 696	40 650	14 423	14 926	12 782	13 998	10 320	11 274

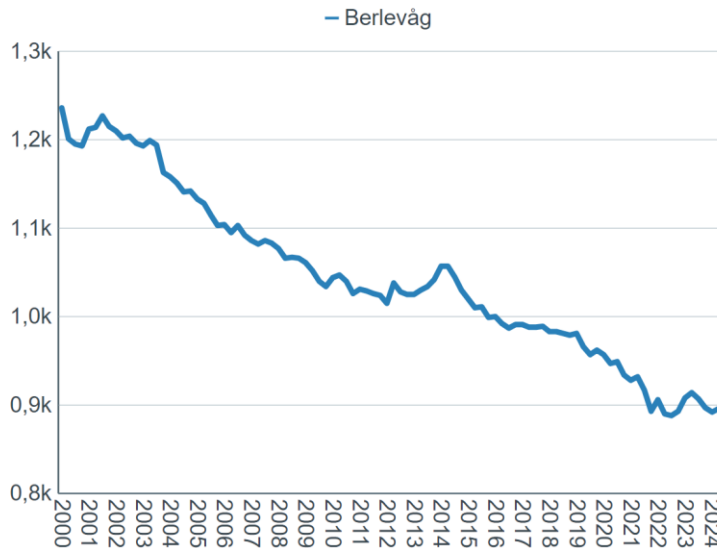
Innkommende bekymringsmeldinger i Berlevåg er høyere enn kostragruppen, fylket og landet. Barn med tiltak er høyere sammenlignet med kostragruppen.

Kommunen leverer dårligere enn kostragruppen, landet og fylket mht. tremånedersfristen. Ett fristbrudd vedrører konklusjon av bekymringsmeldinger.

Netto driftskostnader til barnevern er høyere enn kostragruppen, fylket og landet som helhet. På den annen side har kommunen høye brutto driftsutgifter pr barn som er plassert av barnevernet.

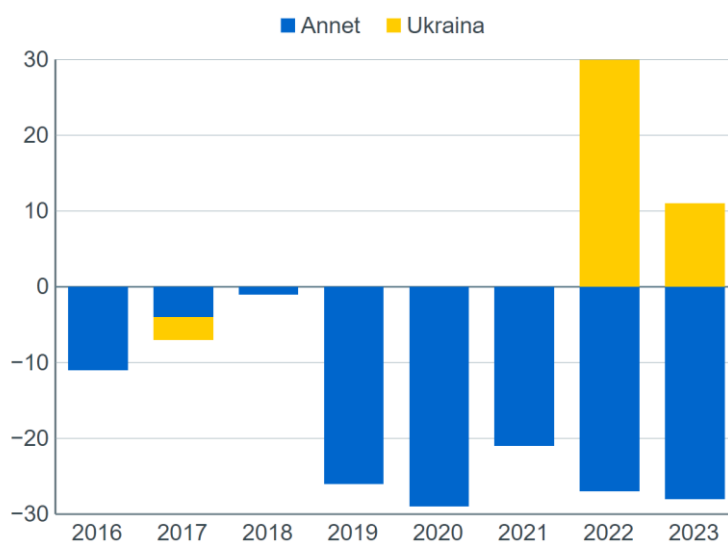
4.5 Demografi

Folketallet i Berlevåg har gått tilbake siden år 2000. Da var det 1236 innbyggere i kommunen. I starten av andre kvartal 2024 var det 896 innbyggere. Nedgangen i folketallet har vært 27,5 prosent siden 2000. I 2022 og 2023 har nedgangen i folketallet vært mindre, da kommunen bosatte 30 ukrainske flyktninger i 2022 og 11 ukrainske flyktninger i 2023.

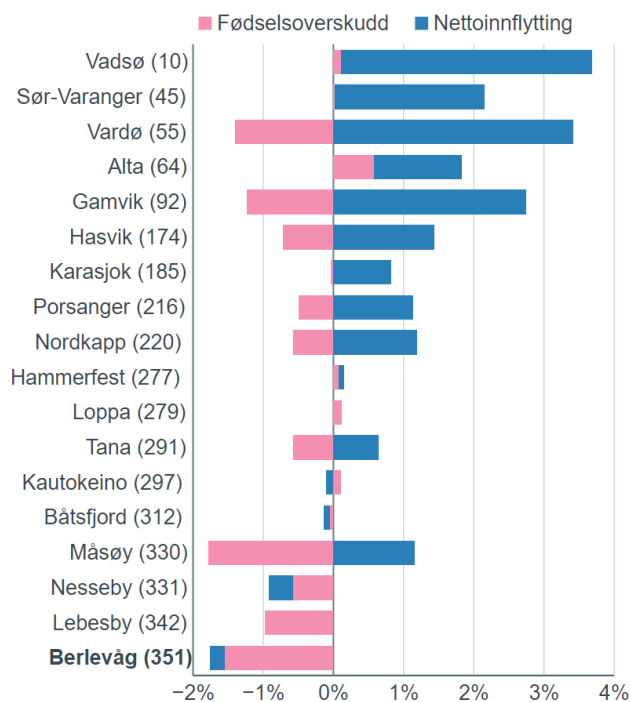
Figur 2: Grafen viser befolkningsendring i Berlevåg de siste 24 årene. Kilde: Regional Analyse

Den høye innvandringen fra Ukraina gjorde at de fleste steder fikk høyere vekst i folketallet enn forventet i 2022 og 2023. Da er det interessant å se hvor mye av veksten i folketallet i Berlevåg som skyldes innvandringen fra Ukraina. I figuren under har vi skilt ut endringene i folketallet i Berlevåg med og uten ukrainere.

Nedgangen i folketallet har vært lavere enn tidligere i 2022 og 2023. Det skyldes at kommunen bosatte 30 ukrainske flyktninger i 2022 og 11 nye ukrainske flyktninger i 2023.

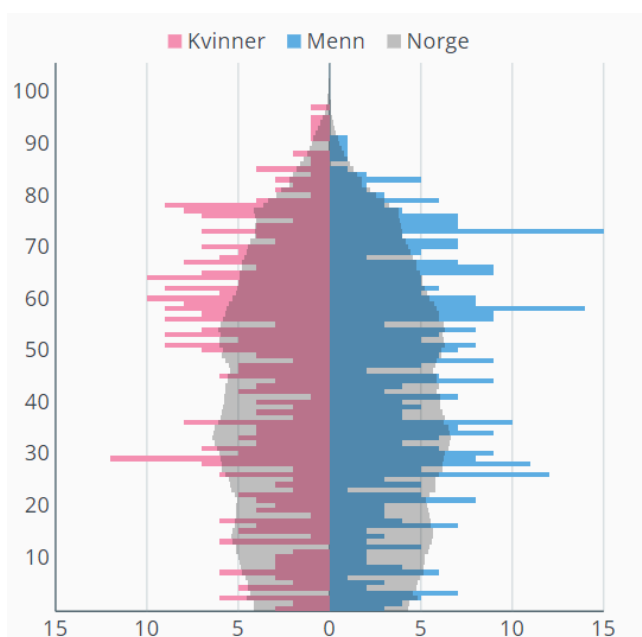
Figur 3: Kilde: Regional analyse

Figur 4: Befolkningsvekst fordelt på fødselsoverskudd og nettoinnflytting (inkludert innvandring) i perioden 2014-2023. Tallene i parentes viser rangeringen nasjonalt. Kilde: Regional analyse.

Som illustrert i figuren til venstre, og som tar for seg tidsperioden 2014-2023, har majoriteten av kommunene i Finnmark opplevd en befolkningsnedgang i perioden. I den siste tiårsperioden har Berlevåg hatt et fødselsunderskudd på 7,4 prosent av folketallet og en netto utflytting på 8,3 prosent av folketallet.

Befolkningens fordeling på alder og kjønn har stor betydning for antall fødte og døde. Figuren under viser antall innbyggere i Berlevåg etter kjønn og alder. Grafen under viser hvilke aldersgrupper som Berlevåg har relativt mange av i forhold til landet. Skyggen i grå farge viser fordelingen i Norge etter alder og kjønn.

Figur 5: Grafen viser antall innbyggere etter kjønn og alder i Berlevåg (2024). Kilde: Regional analyse

Steder med mange eldre vil normalt få flere døde. Steder med en stor andel kvinner i fødedyktig alder får normalt flere fødte. Denne alderspyramiden vil dermed kunne forklare forskjeller i fødselsbalansen.

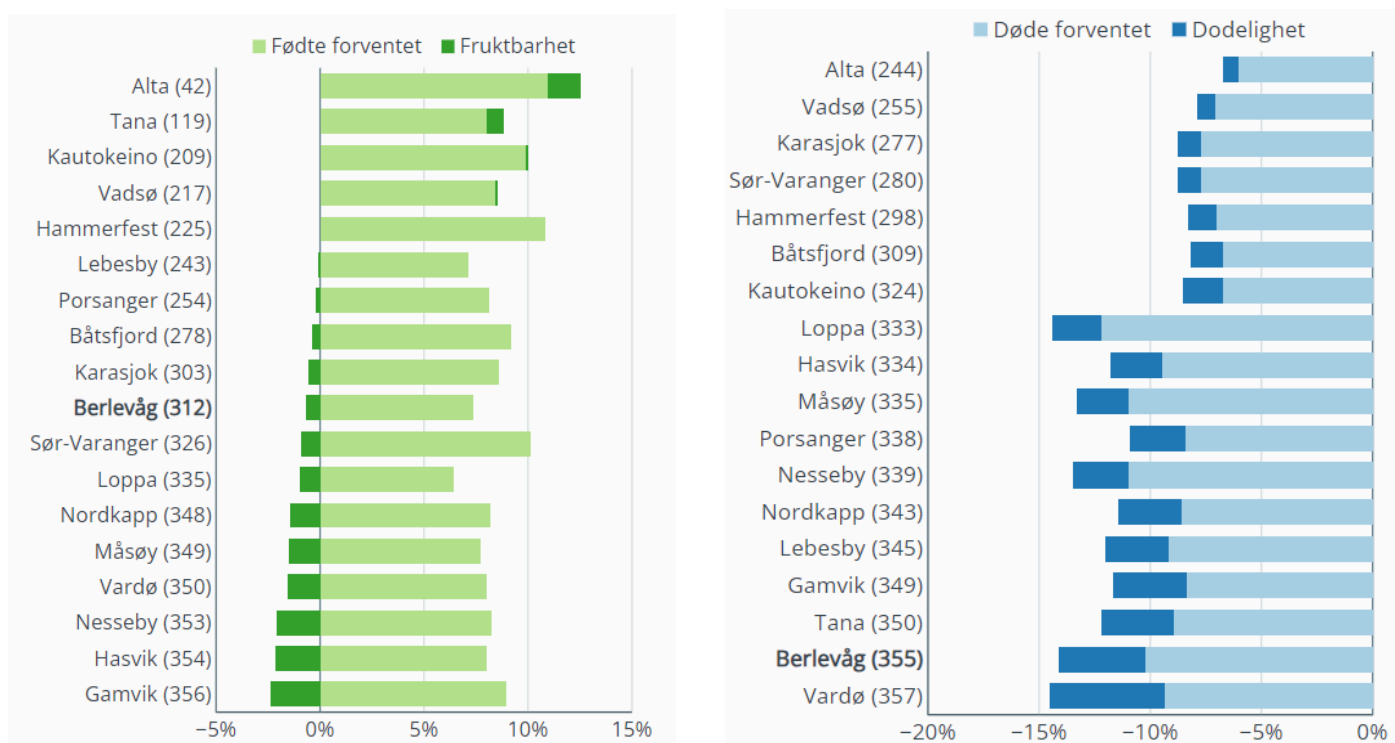
Fruktbarhet og dødelighet, sammenligning

I figurene under kan vi se forventet antall fødte ut fra andelen kvinner i fødedyktig alder og relativ fruktbarhet i Berlevåg og sammenlikningskommunene i den siste tiårsperioden.

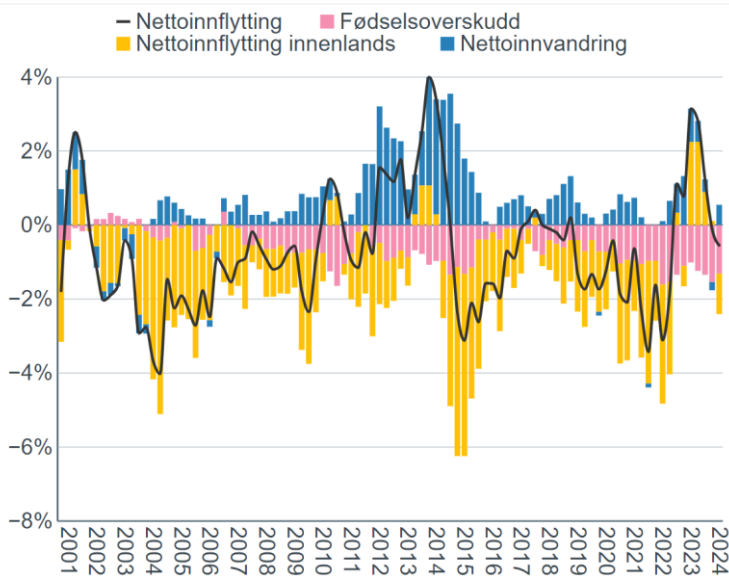
Forventet antall fødte er beregnet ut fra antall kvinner i ulike alderstrinn med samme fødselsrater som landet. Tilsvarende kan vi se forventet antall døde ut fra alders og kjønnsfordeling og dødeligheten. Her er forventet antall døde beregnet ut fra antall kvinner og menn i ulike alderstrinn med gjennomsnittlige dødsrater.

Hvis vi ser på antall fødte relativt til landet, kan vi se at antall fødte var forventet å være 3,5 prosent lavere i forhold til folketallet ut fra andelen kvinner i fødedyktig alder i den siste tiårsperioden. Berlevåg har også hatt lavere fruktbarhet enn landsgjennomsnittet. Det har redusert antall fødte tilsvarende 0,7 prosent av folketallet i denne perioden.

Vi kan også se antall døde relativt til landet. Berlevåg har en stor andel eldre i befolkningen og det er således forventet høyere antall døde, tilsvarende 2,1 prosent av befolkningen. Berlevåg har også hatt en høyere dødelighet enn landsgjennomsnittet, slik at antall døde har vært større enn forventet. Berlevåg har hatt den tredje høyeste dødeligheten av alle kommunene i landet i den siste tiårsperioden.

Figur 6: Figurene viser tall fra tidsperioden 2014-2023. Kilde: Regional analyse

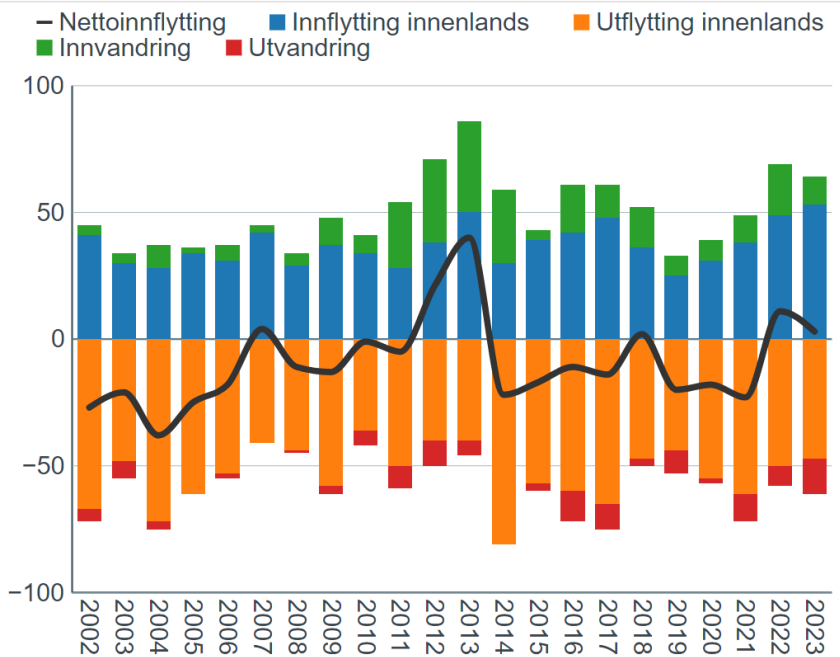

Figur 7: Kilde: Regional analyse

Figuren til venstre viser befolkningsveksten dekomponert i fødselsoverskudd, netto innlands flytting og netto innvandring i 12-måneders perioder, målt hvert kvartal i Berlevåg. I 2022 og 2023 kom det mange flyktninger fra Ukraina som raskt fikk oppholdstillatelse. En del av den innenlandske flyttingen i 2022 og 2023 er sekundær flytting av Ukrainere.

Berlevåg har fått et stadig økende fødselsunderskudd. Den innenlandske nettoutflyttingen har vært negativ i de fleste periodene. I det siste har det vært en innenlands tilflytting til Berlevåg, men det skyldes at de ukrainske flyktningene som har kommet til kommunen ble registrert som innenlands tilflyttede. I perioder har det vært så stor innvandring av folketallet har økt.

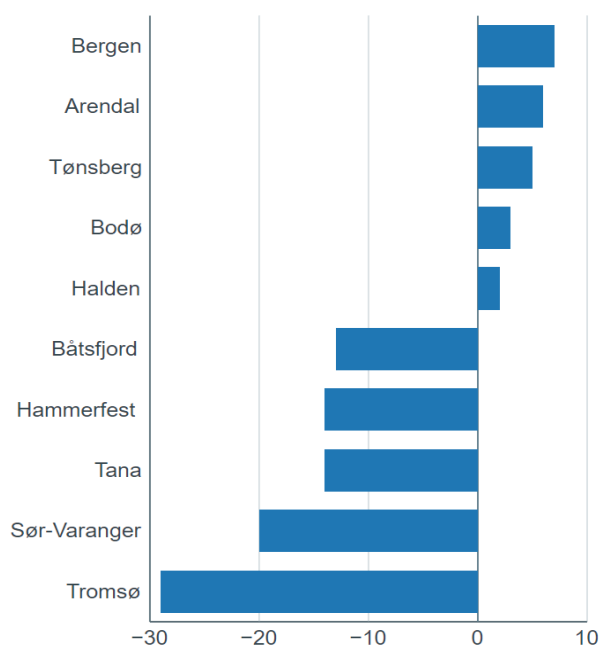
Det er et stort antall som flytter inn og ut, selv om nettoutflyttingen er liten i forhold til folketallet. I figuren under kan vi se bruttoutflyttingen til Berlevåg og hvordan de ulike komponentene bidrar til nettoutflyttingen i alle årene etter 2000.

Figur 8: Kilde: Regional analyse

Grafen over påpeker blant annet en økning i innbyggertall i 2022 og 2023 ifm. bosetting av ukrainske flyktninger. Forventet antall innbyggere i Berlevåg i 2030 er 919 personer, mens det i 2050 forventes at det er 926 innbyggere i kommunen, ifølge SSB.

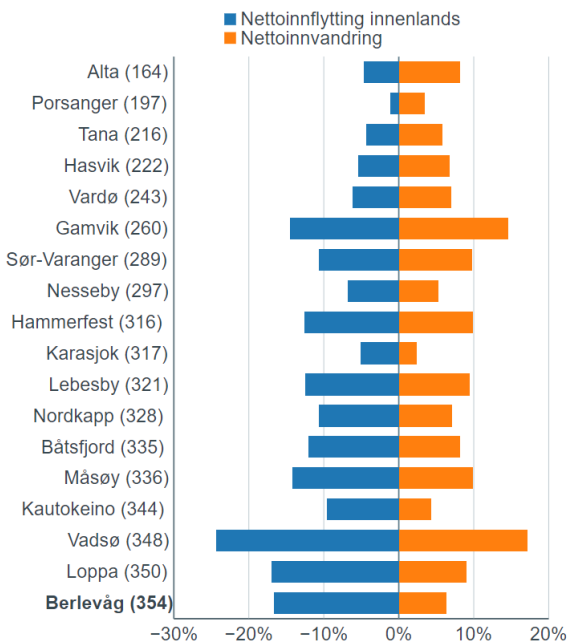
I figuren under kan vi se de fem stedene i Norge som Berlevåg henter flest innbyggere fra gjennom den innenlandske nettoflyttingen i de siste ti årene og samtidig de fem stedene som det har blitt avgitt flest innbyggere til. Det har vært størst flyttetap til kommuner som Tromsø, Sør-Varanger, Tana, Hammerfest og Båtsfjord. Det har vært netto innflytting fra noen kommuner, men i langt mindre grad.

Figur 9: Tallene som grafen framstiller, er fra tidsperioden 2013-2023. Kilde: Regional analyse

4.6 Innvandring

I figuren under kan vi se hvordan den samlede nettoflyttingen fordeler seg på innvandring og innenlands flytting i Berlevåg og sammenlikningsstedene i den siste tiårsperioden. I 2022 og 2023 var det som tidligere nevnt mange ukrainere med i den innenlandske flyttingen, fordi flyttinger av ukrainere fra mottak til bosettingskommune ble registrert som innenlands flytting.

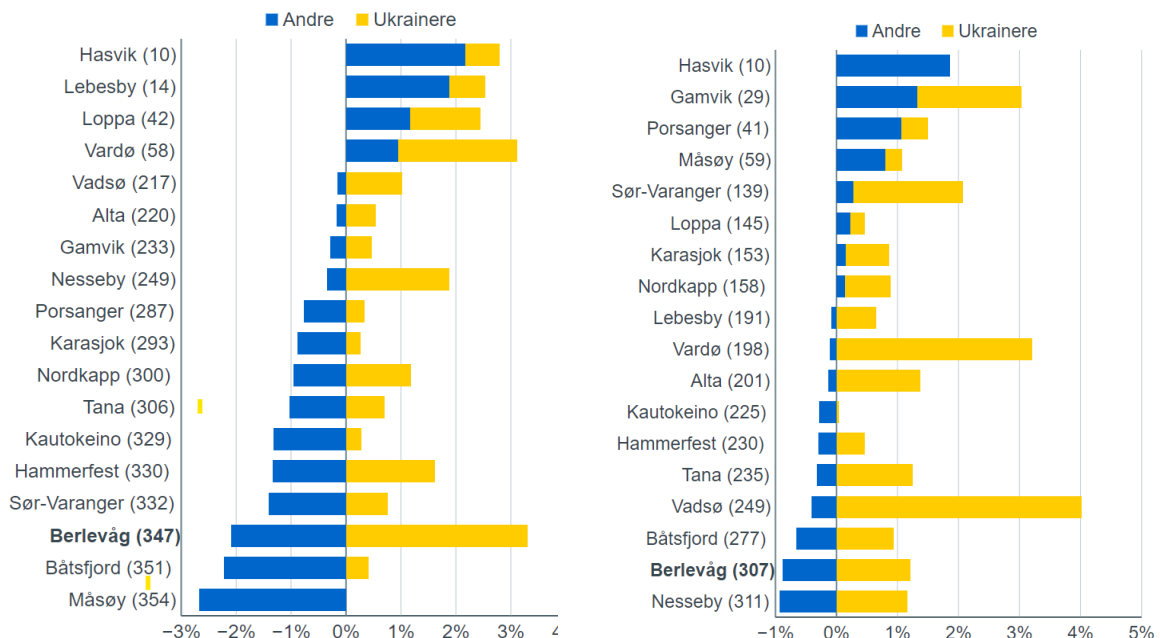

Figur 10: Figuren viser tall fra 2014-2023. Kilde: Regional analyse

Berlevåg har hatt en nettoinnvandring tilsvarende 6,3 prosent av folketallet i den siste tiårsperioden. Det er ikke spesielt mye, mange kommuner har hatt høyere innvandring. Det innenlandske flyttetapet har vært 16,7 prosent av folketallet. Det er mye. Bare tre kommuner i landet har hatt større flyttetap i den siste tiårsperioden.

Nettoflytting med og uten ukrainere

Som vi har nevnt flere ganger, var det mange ukrainere som flyttet mellom mottakskommune og bosettingskommune i 2022 og 2023. Det blir da registrert som innenlands flytting, selv om det dreier seg om ukrainske flyktninger som kanskje bare har opphold seg i landet i kort tid.

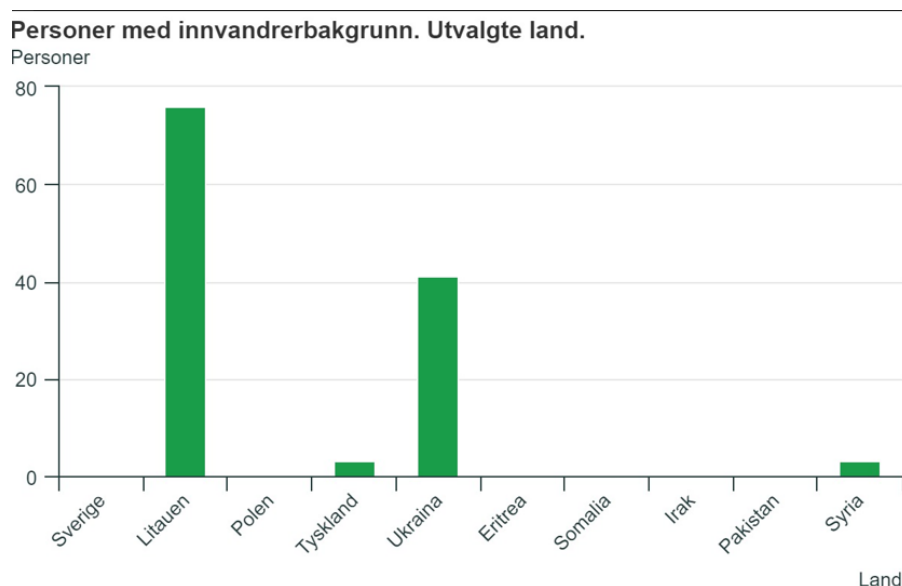

Figur 11: Grafen til venstre viser innvandring fra andre land og innvandring fra Ukraina i 2022, mens grafen til høyre viser tilsvarende tall for 2023. Kilde: Regional analyse

Økt innvandring fra ulike grupper i forskjellige perioder vil påvirkes av nasjonale, men kanskje særlig internasjonale forhold. Vi har i Berlevåg også innflytting til kommunen vår i

forbindelse med arbeidslivet og næringsvirksomheten i kommunen. Fiskerinæringen, som er en hovednæring for kommunen, tiltrekker seg ansatte fra andre land. Også stillinger i kommunen eller andre forhold (for eksempel natur og friluftsliv) kan være attraktivt.

Grafen under viser hvilke nasjonaliteter som er representert i Berlevåg kommune i 2024.

Figur 12: Kilde: SSB

4.7 Boliger og bosettingsmønster

I tabellen under vises fordelingen mellom boligtyper i kommunen vår i 2024.

	Boliger (beboede og ubeboede)
	2024
	K-5630 Berlevåg
Enebolig	512
Tomannsbolig	116
Rekkehus, kjedehus og andre småhus	21
Boligblokk	0
Bygning for bofellesskap	14
Andre bygningstyper	47

Tabell 1: Kilde: SSB

Som det fremkommer av tallene, består boligmassen hovedsakelig av eneboliger og tomannsboliger. I 2024 er det ikke registrert noen leiligheter i kommunen. Andelen som bor i selveid bolig utgjorde i 2023 rundt 80 %, mens 20 % leide boligen de bodde i det samme året (Kilde: SSB).

Totalt antall kommunalt disponerte boliger var i 2023 25 stk. Andel kommunale boliger tilgjengelig for rullestolbrukere var i 2023 på 12 % (Kilde: SSB).

Berlevåg kommune tilbyr startlån til etablering av første bolig. Startlånet er behovsprøvd, og kommunen kan gi startlån til personer som ikke får lån eller tilstrekkelig lånebeløp i ordinære kredittinstitusjoner.

Omsetningen av boliger og prisnivået for solgte boliger i kommunen er som vist i figuren under. Prisenivået for brukte boliger varierer, men er generelt lavt.

Region	År	Gjennomsnittlig pris per solgt bolig. 1000kr	Antall solgte boliger
5630 Berlevåg	2023	1 320	13
5630 Berlevåg	2022	1 458	5
5630 Berlevåg	2021	1 079	7
5630 Berlevåg	2020	934	7
5630 Berlevåg	2019	757	8
5630 Berlevåg	2018	839	10
5630 Berlevåg	2017	1 003	11
5630 Berlevåg	2016	690	13
5630 Berlevåg	2015	390	5
5630 Berlevåg	2014	908	13
5630 Berlevåg	2013	664	9
5630 Berlevåg	2012	478	11
5630 Berlevåg	2011	440	10
5630 Berlevåg	2010	246	8
5630 Berlevåg	2009	332	12

Tabell 2: Kilde: Kommuneprofilen

Per august 2024 var det annonsert 9 boliger for salg i kommunen (kilde: Finn.no), men salg foregår også gjennom andre kanaler.

Det er ikke usannsynlig at enkelte helårsboliger i tallene presentert her har gått over til fritidsbruk, og motsatt. Det samme kan skje uten at boliger omsettes. Kommunen har i 2024 362 hytter/fritidsboliger (Kilde: SSB).

Per 2023 bodde 7,1 % av oss trangt (Kilde: SSB). Tallene for trangbohet er ganske like sammenlignet med Norge (9,7 %), tidligere Troms- og Finnmark fylke (9,8 %), og Øst-Finnmark (8,2 %).

	Personer (prosent)
	2023
	5440 Berlevåg (2020-2023)
I alt	100,0
Bor romslig, mange rom og kvm	91,7
Bor trangt, få rom og kvm	7,1
Uoppgitt	1,2

Tabell 3: Kilde: SSB

I tabellen under vises utviklingen i antall boliger i kommunen vår i perioden 2008-2024. Som det fremkommer av tallene, har det totale antallet vært relativt stabilt siden 2020.

Tabell 1. Antall boliger i alt i valgt region. 2006 - 2024.

Region/Kommune	År	Antall boliger	Endring fra forrige år	
			Antall	Prosent
5630 Berlevåg	2024	710	1	0,1
5630 Berlevåg	2023	709	7	1,0
5630 Berlevåg	2022	702	0	0,0
5630 Berlevåg	2021	702	-3	-0,4
5630 Berlevåg	2020	705	14	2,0
5630 Berlevåg	2019	691	-6	-0,9
5630 Berlevåg	2018	697	51	7,9
5630 Berlevåg	2017	646	-2	-0,3
5630 Berlevåg	2016	648	1	0,2
5630 Berlevåg	2015	647	2	0,3
5630 Berlevåg	2014	645	0	0,0
5630 Berlevåg	2013	645	1	0,2
5630 Berlevåg	2012	644	0	0,0
5630 Berlevåg	2011	644	-1	-0,2
5630 Berlevåg	2010	645	-4	-0,6
5630 Berlevåg	2009	649	-1	-0,2
5630 Berlevåg	2008	650	-2	-0,3

Tabell 4: Kilde: Kommuneprofilen

I kommunen har man de seneste årene jobbet med en boligplan frem mot 2030. Denne planprosessen har hatt svakt fremdrift. Samtidig er det et alternativ at arbeidet kan videreføres som en del av bygdeveksttalen, hvor det skal ansettes en person som vil jobbe med temaet i alle kommunene. Arbeidet som er gjort til nå er også nyttig som en del av kunnskapsgrunnlaget til kommuneplanenes arealdel.

I Berlevåg finnes en del tomter klare til boligbygging, men ikke alle er like attraktive. Det er ikke boligmangel i kommunen vår, og det er generelt en hel del hus til salgs til en rimelig pris. Mye av bebyggelsen er dog eldre, og standarden er i flere tilfeller en utfordring. Fornying/oppgradering av eksisterende boliger er i dette scenarioet en mulighet. Det er også slik at utviklingen på arbeidsmarkedet og befolkningsutviklingen henger sammen med boligmarkedet, og kan innebære både utfordringer og muligheter.

4.8 Samfunnsikkerhet, beredskap, brann og ulykkesvern

Elementer og innhold i Berlevåg kommunes overordnede risiko- og sårbarhetsanalyse, (ROS-analysen) er basert på forutgående møter og gruppearbeider som har inkludert ledergruppen i kommunen, samarbeidende aktører og innspill fra politikere. Vi har mottatt og hentet verdifull kunnskap og data fra bedrifter, offentlige etater, statistikk m.m. Dette er noen år siden og kommunen er i prosess for å oppdatere den overordnede ROS analysen,

som igjen vil danne grunnlag for en oppdatering av dagens overordnede beredskapsplan med vedlegg.

Gjennom tilsetting av beredskapsrådgiver i 4 K vil vi kunne dra veksler på å lage gode maler, som vi kan benytte i lokale prosesser.

Beredskapsplanen beskriver hvordan vi skal håndtere hendelser og kriser av alvorlig art. Hvilke samarbeidsparter og ressurser vi har tilgjengelig lokalt og gjennom samarbeid med omliggende kommuner. Den gir også god oversikt over medlemmer av krisestab/kriseledelse, psykososialt kriseteam, samfunnsressurser m.m.

Vi har en av Finnmarks fineste og beste ambulansestasjoner lokalt her i Berlevåg, med et meget kvalifisert personell som øver jevnlig med luftambulansen, og har god kontakt mot lokalt tilsatte i politiet og operasjonssentralen i Kirkenes.

Nærmeste sykehus er Kirkenes sykehus en distanse på vei på 280km, altså en kjøretur på om lag 4 timer.

Kommunen har eget Brannvesen med 16 deltidsansatte brannkonstabler, brannsjef og innsatsledere/utrykningsledere. Vi har jf. lovkrav døgkontinuerlig beredskapsvakt gjennom året med 6 stykker som deler vaktåret. I tillegg er vi inne i prosess med å tilrettelegge for ny brannstasjon og lokalisasjon for teknisk avdeling.

Det øves jevnlig i lag med ambulanse og politi. Kriseledelse skal inngå i øvelsesplaner og delta minst en gang pr. år i større øvelse lokalt. Vi er også lovpålagt å delta i interkommunalt utvalg mot akutt forurensning (IUA), region Øst-Finnmark.

4.9 Eiendomsforvaltning

I perioden 2020-2023 hadde kommunen et årlig snitt for netto driftsutgifter til forvaltning av eiendom per innbygger på NOK 568. I 2023 var summen NOK 667 per innbygger. For kostragruppen var tilsvarende tall henholdsvis NOK 463 (snitt 2019-2023) og NOK 658 (2023) (Kilde: SSB).

4.10 Grunnskole og utdanningsnivå

Grunnskole

Vi har én offentlig grunnskole i kommunen vår, Berlevåg skole. Det er i dag mellom 50-60 elever og 16,65 årsverk fordelt på 22 voksne ved skolen. Berlevåg skole er en nærmiljøskole fordelt på 1.-2 trinn, 3.-4. trinn, 5.-7. trinn og 8.-10. trinn. Skolen drives etter relasjonspedagogiske grunnprinsipper. Det nåværende skolebygget ble åpnet i 2015. Skolens verdier er «Likeverd, trygghet og motivasjon».

Tall fra SSB (2023) viser at 53,6 % av elevene på 1.-4.trinn benytter seg av SFO-tilbud. Netto driftsutgifter per innbygger til grunnskole i kommunen var i 2023 på 16 428 kr (SSB). Dette

er nokså likt som i kostragruppen (17 854 kr), men høyere enn i tidligere Troms og Finnmark fylke (13 813 kr) og landet (13 449 kr).

Målt i prosent av samlede netto driftsutgifter var tallet for kommunen vår i 2023 14,7 %. Tilsvarende tall var for kostragruppen 15,3%, for tidligere Troms og Finnmark fylkes 15,8 %, og for landet 17,5%.

Videregående opplæring

Gjennom LOSA-tilbudet (Lokal Opplæring i Samarbeid med Arbeidslivet), fra Nordkapp videregående skole, gis elever som skal gå første året på videregående skole muligheten til å gjennomføre skoleåret på hjemmeplassen sin. I tillegg er det mulighet til å ta vekslingsmodellen i noen utdanningsprogrammer. Berlevåg har hatt dette tilbudet siden 2006/2007. Her har elevene praksis ute i bedrifter, og undervisning og kommunikasjon med faglærere via nett.

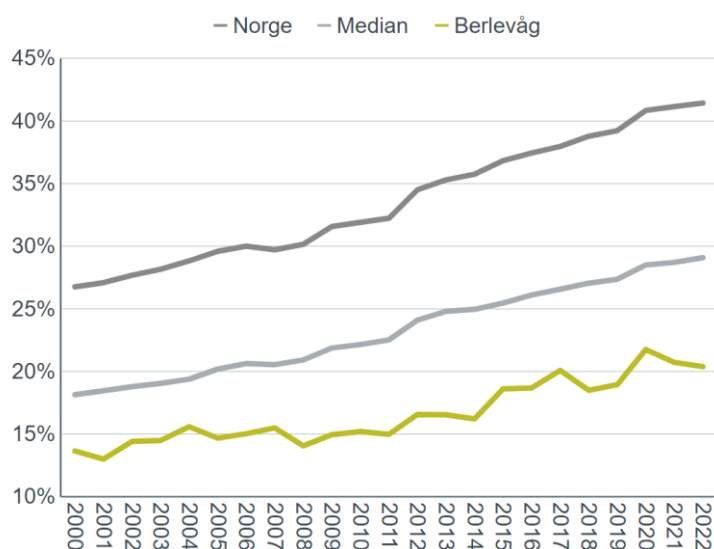
Utdanning

I Berlevåg har 20,4 prosent av de sysselsatte minst tre års høyere utdanning. Det er mye lavere enn andelen i Norge, samt også lavere enn medianen av kommunene. Veksten i utdanningsnivået er også lavere i Berlevåg enn i resten av landet.

Grafen til høyre viser prosentvis andel med minst tre års høyere utdanning i Berlevåg og Norge. Linjen i midten viser median; medianen er verdien til stedet som er rangert middels.

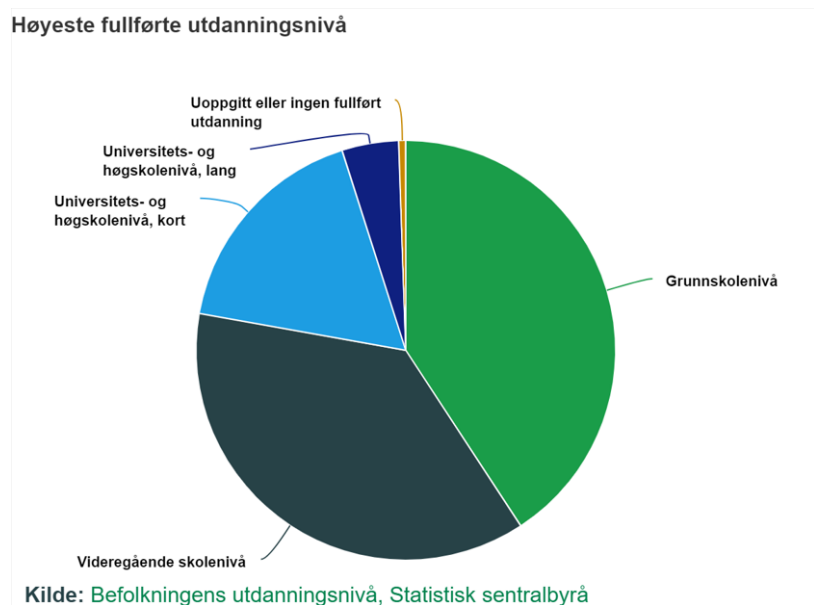
Siden de få største byene drar opp utdanningsnivået mye, vil nesten alle andre kommuner og regioner ha et utdanningsnivå under landets.

Den lokale næringsstrukturen vil også være med på å påvirke utdanningsnivået i en kommune. I kommuner hvor primær og sekundærnæringene er hovednæringene, vil behovet for yrkesfaglige utdanninger dominere.

Figur 13: Kilde: Regional analyse

Figuren og tabellen til venstre og nedenfor viser ulike fullførte utdanningsnivåer for Berlevåg kommune, for personer 16 år og oppover (SSB).

Utdanningsnivå	Personer 16 år og over
Grunnskolenivå	307
Videregående skolenivå	279
Universitets- og høgsolenivå, kort	130
Universitets- og høgsolenivå, lang	33
Uoppgitt eller ingen fullført utdanning	4

4.11 Helse og omsorg

Informasjon kommer senere.

4.12 Avfallshåndtering

Kommunen er tilknyttet Øst-Finnmark Avfallsselskap AS (ØFAS AS), som er eid av kommunene Nesseby, Sør-Varanger, Tana, Båtsfjord, Berlevåg, Vardø og Utsjok.

Årsgebyr for avfallstjenesten var i 2023 på 3261 kr ekskludert mva. For kostragruppen var tilsvarende tall 4 306 kr, mens den for tidligere Troms og Finnmark fylke og landet var på henholdsvis 4 249 kr og 3 562 kr (kilde: SSB).

4.13 Kirke og religion

Det har vært kirke i Berlevåg siden 1886. Førrige kirke ble brent i 1945. Nåværende kirkebygg er bygget i mur og ble oppført i 1960, arkitekttegnet av Hans Magnus. Adkomst til stedet, som er et velkjent turistmål, er via fylkesvei 890.

Figur 14: Kilde: <https://kirkesok.no/kirke/202400101>

70 % av innbyggerne i Berlevåg er medlem i Den Norske Kirken, noe som ikke avviker nevneverdig fra kostragruppen, men er høyere enn landet (62,6 %) og tidligere Troms og Finnmark fylke (71,8 %).

4.14 Klima, energi, naturmangfold og miljø

Klimaprofil

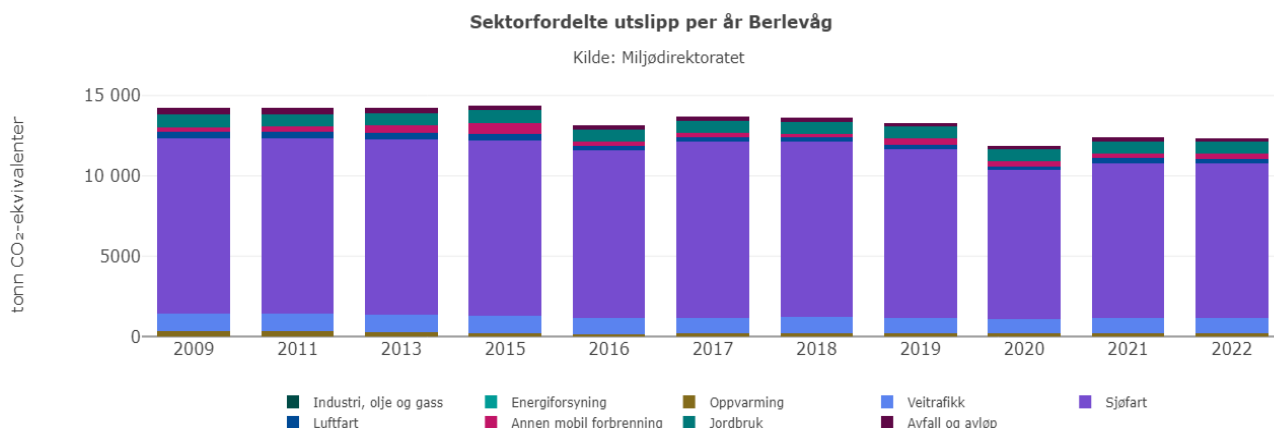
Tilgjengelig kunnskapsgrunnlag er Klimaprofil Finnmark (oppdatert 2021). Klimaprofilene gir et kortfattet sammendrag av dagens klima, forventede klimaendringer og klimautfordringer. Høye klimagassutslipp er lagt til grunn i profilen, altså et scenario hvor klimagassutslipp fortsetter å øke i årene fremover. Profilen behandler klima i en år 2100 kontekst. Den gir ikke spesifikke Berlevågdata. Det er også forskjeller internt i Finnmark, spesielt mellom vidda og kystområdene. Dette øker usikkerheten om effekter som angår kommunen vår. Usikkerheten er likevel ikke så stor, spesielt når en legger konsekvenser til grunn, at den kan fritta kommunen fra å legge profilen til grunn for kommunal planlegging.

- Den gjennomsnittlige årstemperaturen forventes med å øke med ca. 5,5 °C. Varangerhalvøya og østlige deler av fylket er blant områdene som kan vente størst økning. Økningen i temperatur blir størst om vinteren, med ca. 6,5 °C, men tilsvarende økning for sommeren estimeres til ca. 5 °C. Vekstsesongen vil øke med 1–3 måneder, og mest i ytre kyststrøk. Vinterstid vil dager med svært lav temperatur bli sjeldnere.
- Årsnedbøren er forventet å øke med i underkant av 20% frem til slutten av århundret. Det meste av økningen forventes å komme i vår (ca. 15%)-, sommer (ca.

25%) og høstperioden (ca. 20%), mens det i vinterperioden forventes en mindre økning (ca. 5%). Episoder med kraftig nedbør vil øke vesentlig, både i intensitet og hyppighet hele året. Dette vil få konsekvenser for overvannshåndtering.

- Klimamodellene gir liten eller ingen endring i vindforhold i dette århundret, men usikkerheten i framskrivningene for vind er stor. Det viktigste for kommuner er at kunnskap om lokale vindforhold tas med i planleggingen.
- Det kan forventes betydelig reduksjon i snømengdene. Snøsessongen kan bli 3-4 måneder kortere. Smelteepisoder om vinteren blir flere. Permafrosten vil bli betydelig redusert.
- Klimapåslaget for overvann er det samme som klimapåslaget for kraftig nedbør. Det er viktig å ta hensyn til overvann tidlig i arealplanleggingen, da vannet må sikres tilstrekkelig plass.
- Gradvis reduserte snømengder vil gi gradvis mindre snøsmelteflommer, mens mer nedbør som regn vil føre til at regnflommene blir større. Økt forekomst av lokal, intens nedbør øker sannsynligheten for flom i tettbygde strøk og i små, bratte vassdrag som reagerer raskt på regn. Man må være spesielt oppmerksom på at mindre bekker og elver kan finne nye flomveier.
- Selv om sommernedbøren kan forventes å øke, vil også fordampningen øke med høyere temperatur. Det kan medføre lav sommervannføring i elver. Dette medfører igjen noe økt sannsynlighet for tørke og skogbrannfare, samt behov for jordbruksvanning.
- Det er grunn til økt aktsomhet mot kvikkleireskred, snøskred, jordskred, flomskred og sørpeskred. For snøskred vil faren deretter avta på lengre sikt når det finnes mindre snø. Ved utredning og kartlegging av skredfare i forbindelse med arealplanlegging og utbygging, er det viktig at alle typer skred vurderes nøye i tråd med relevante lover, forskrifter og veiledere.
- Havnivåstigning kan føre til at stormflo og bølger strekker seg lengre inn på land, som igjen kan føre til skade på bebyggelse og infrastruktur. Vindoppstuvning kan forsterke konsekvensene. Det er ikke ventet vesentlig endring i bølgeforldene, men som for vind er usikkerheten stor.

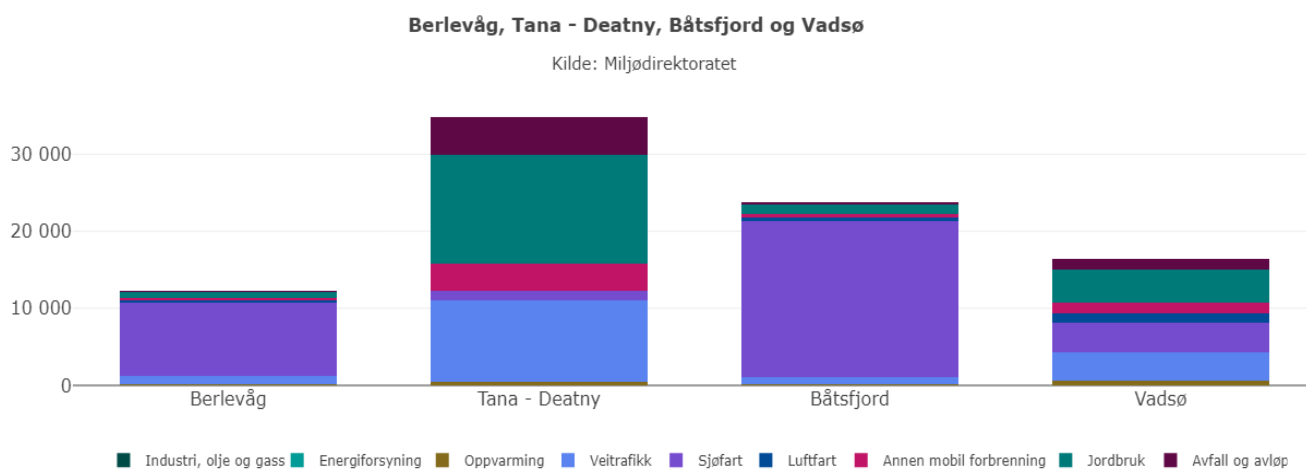
Utslipp av klimagasser

Figuren ovenfor fra Miljødirektoratet viser utslipp av klimagasser innenfor kommunens grenser i perioden fra 2009 til 2022.

Hovedkilden til utslipp er sjøfart, i samsvar med kommunens næringsstruktur og geografiske posisjon. Innen sjøfart er det gruppene “fiskefartøy” og “passasjerer” som står for de største utslippene. Det har vært en stor reduksjon i bruk av fossilt brensel til oppvarming fra 2009 og til 2022.

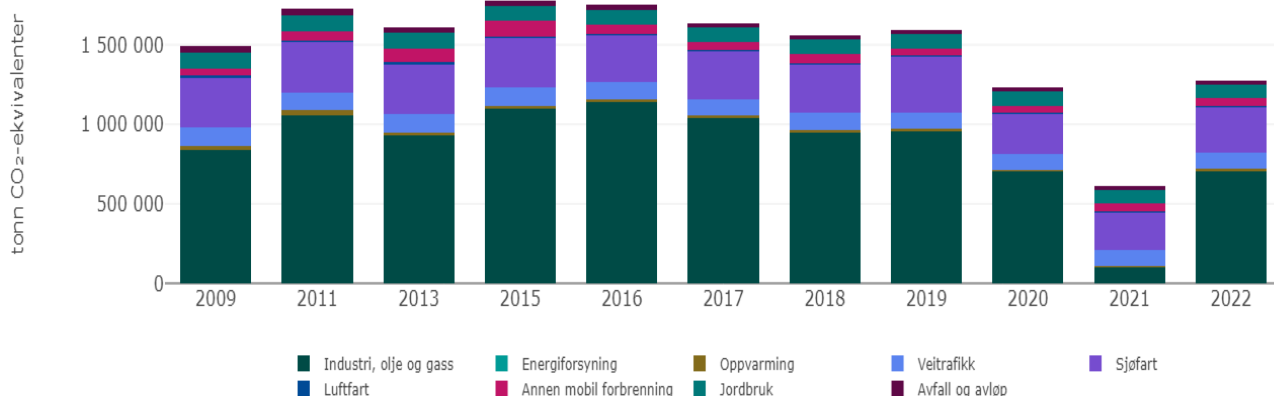
Berlevågs utslippsprofil er forskjellig fra Finnmark fylke og nabokommunenes profiler, noe som skyldes samferdsel, næring og andre strukturelle forhold. Profiler for Finnmark fylke og nabokommuner er vist under. NB: Kraftig fall i utslipp i Finnmark i 2021 må ses i sammenheng med nedstenging av Melkøya.

Klimautslipp per innbygger i kommunen er ca. 13,6 tonn CO₂ ekvivalenter. For Finnmark fylke er tallet ca. 17,1 tonn CO₂ ekvivalenter, men det må påpekes at Hammerfest og virksomheten på Melkøya her trekker kraftig opp. Tilsvarende tall for Tana er ca. 12,3 tonn, Vadsø ca. 2.9 tonn, og Båtsfjord ca. 11 tonn.

Sektorfordelte utslipp per år Finnmark

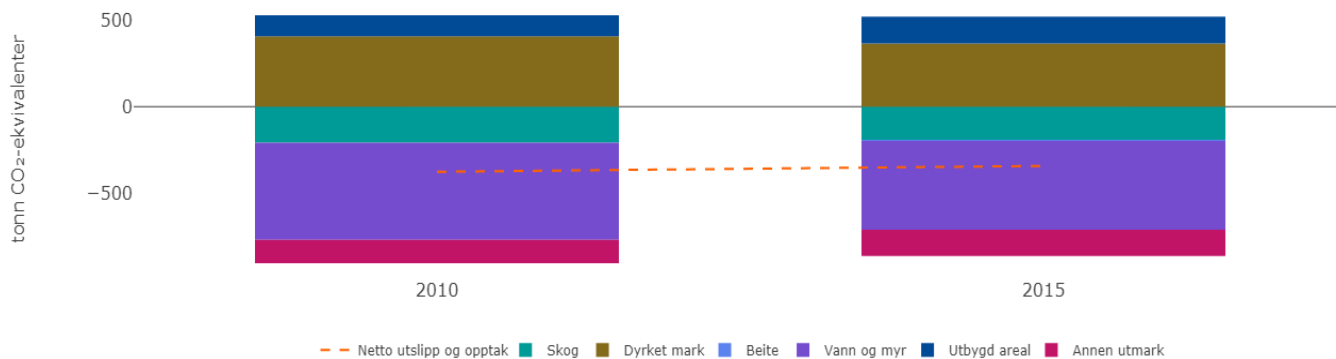
Kilde: Miljødirektoratet

Nedenfor vises utslipp og opptak fra sektoren "skog og annen arealbruk" i kommunen i årene 2010 og 2015. Denne viser at deler av utslippene i kommunen tas opp naturlig, men at det samtidig utgjør en mindre del av totalen.

Utslipp og opptak av klimagasser (tonn CO₂-ekvivalenter) Berlevåg

Kilde: Miljødirektoratet/Nibio

Mulige konsekvenser for planlegging

Klimaendringene forventes å påvirke kommunen og lokalsamfunnet vårt på flere måter:

- Et endret risikobilde for samfunnssikkerhet og beredskap.
- Endrede vilkår for landbruket, reindriften, fiskeriene og havbruk.
- Endrede forutsetninger for gjennomføring av kommunale tjenester.
- Skogens, myrenes og andre naturtypers betydning for CO2 opptak.
- Endringer i artsmangfoldet, samt eksisterende arters utbredelse.
- Befolkningens helse og dyrehelse.
- Reguleringsplaner må ta hensyn til klimautviklingen.
- Forventninger om bidrag globalt og nasjonalt ved å redusere utslipp lokalt.
- Utnytte klimapolitiske tilskuddsordninger (ENOVA m fl).
- Nye samarbeidsmuligheter kommuner imellom.
- Behov for kunnskap og kompetanseheving lokalt for å mestre klimaendringene.
- "Klimaflyktninger".
- Økt trafikk gjennom den arktiske ruten som følge av ismelting kan skape mer aktivitet i kystkommuner i Finnmark.

Kommuneplanleggingen kan bidra både til lavere utslipp og bedre tilpasning, herunder samordning av bolig-, areal- og transportløsninger. Klimaendringene vil påvirke både samfunnsdelen, arealdelen og et flertall av kommunedelplanene.

Klimakur 2030 og klimatiltak i Norge mot 2030 – Et nyttig kunnskapsgrunnlag

Miljødirektoratet, ENOVA, Statens vegvesen, Kystverket, Landbruksdirektoratet og NVE har i 2020 publisert kunnskapsgrunnlaget "Klimakur 2030" med et eget kapittel om kommuners rolle i arbeidet med å redusere klimautslipp. Rapporten fokuserer på:

- Innkjøpsmakt.
- Samfunns- og arealplanlegging.
- Samfunnsutviklerrollen.
- Fysisk tilrettelegging.

Rapporten lister mulige virkemidler innenfor veitransport, sjøfart, fiske, havbruk, jordbruk, industri mv., og kan være et hjelpemiddel for planleggingen i kommunen vår.

I 2023 publiserte Miljødirektoratet rapporten "Klimatiltak i Norge mot 2030", som den første i en serie med årlige oppdateringer om klimatiltak, barrierer og virkemidler. Rapporten analyserer ulike tiltak som kan kutte utslipp og hvilke barrierer aktørene møter, samt peker på mulige virkemidler som kan utløse utslippsreduksjoner. Rapporten, og senere rapporter i serien kan derfor være et nyttig sted å hente kunnskap hva angår å kutte utslippene i kommunen.

Klimatiltak i Norge mot 2030

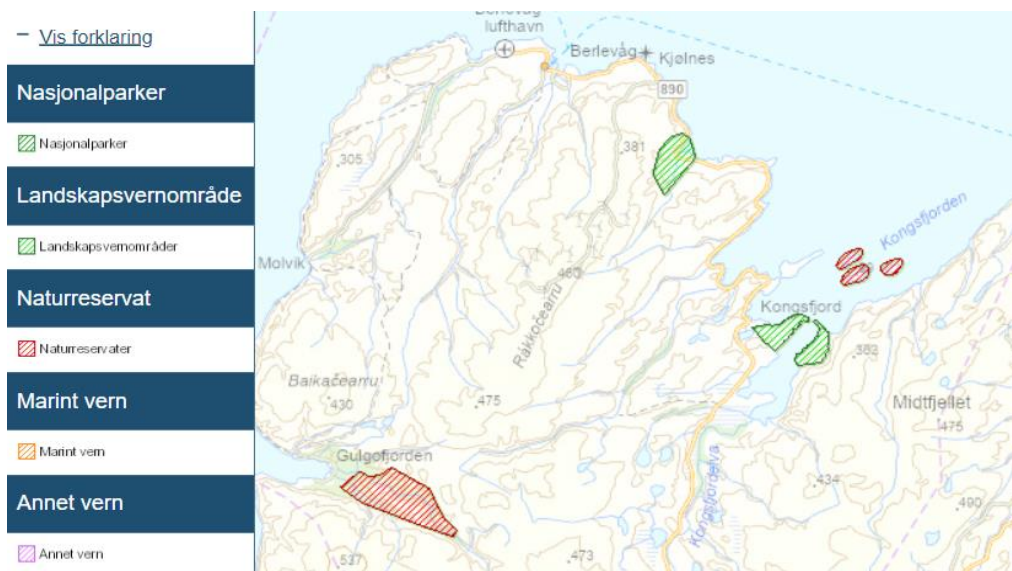
Oppdatert kunnskapsgrunnlag om utslippsreduksjonspotensial, barrierer og mulige virkemidler

2023

Vernede områder

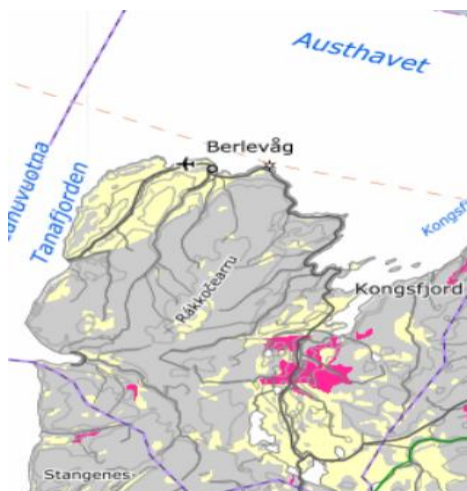
I kartet under vises vernede naturområder i kommunen vår. Markert i grønt ser vi Sandfjorden landskapsvernområde og Straumen landskapsvernområde. Markert i rødt ses Kongsøya, Helløya og Skarholmen naturreservat (verneplan for sjøfugl), i tillegg til Trollfjorddalen/Gulgo naturreservat (verneplan for edelløvskog/rike løvskoger).

Figur 15: Kilde: Miljødirektoratet

Den sterkeste grønnfargen i kartene viser områder som ligger fem km eller mer fra tyngre tekniske inngrep (villmarkspregede områder). Medium sterk grønn viser områder som ligger mellom tre og fem km fra tyngre tekniske inngrep (inngrepsfri sone 1). Lys grønn viser områder som ligger mellom én og tre km fra tyngre tekniske inngrep (inngrepsfri sone 2). Områder som ligger mindre enn én km fra tyngre tekniske inngrep betegnes som inngrepsnære. Rødfargen i kartet viser reduksjon av villmarkspreget natur, samt sone 1 og 2 fra 1988 og frem til 2023.

Radon aktsomhetskart

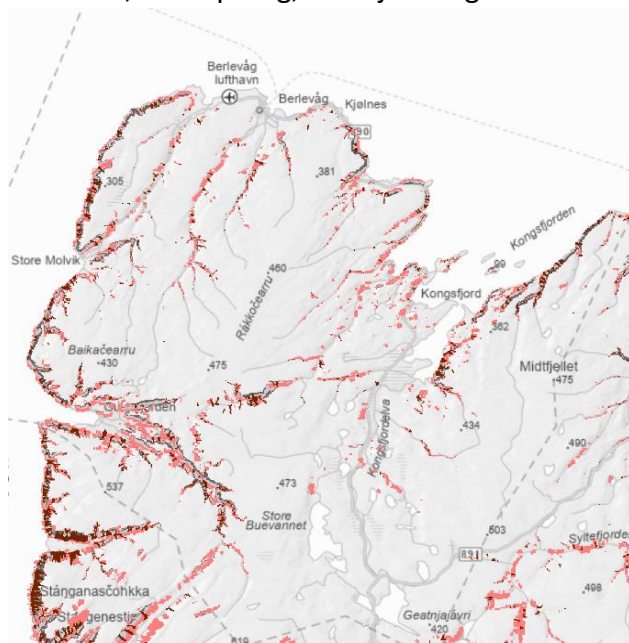

Til venstre vises radon aktsomhetskart for Berlevåg. De rosa områdene viser høy aktsomhetsgrad, de gule viser lav til moderat, og de grå viser usikker aktsomhetsgrad. De fleste bebodde områdene har lav til moderat aktsomhet.

Figur 18: Kilde: Norges Geologiske Undersøkelse

Spesielle risikoforhold

Det første kartet nedenfor viser en oppsummering av risiko (aktsomhetskart) knyttet til snøskred, steinsprang, samt jord- og flomskred. Det andre kartet viser aktsomhetsområder for flom.

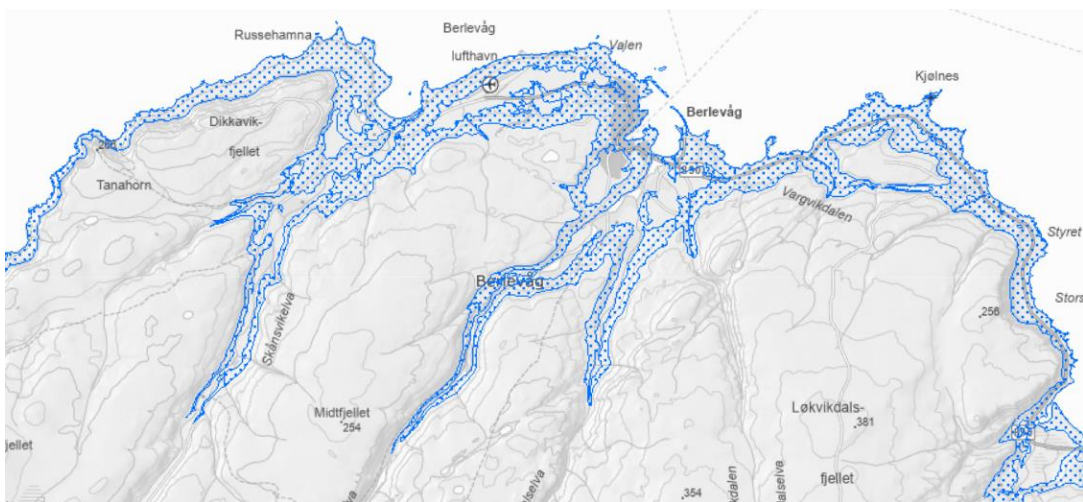

Områder som ligger innenfor marin grense og ikke har terrengforhold eller andre lokale forhold som tilsier at de er trygge for kvikkleireskred, vil inngå i aktsomhetsområder for kvikkleireskred (kilde: NVE). Dette utgjør nokså store arealer i kommunen vår (det tredje kartet under viser deler av disse).

Figur 19: Kilde: NVE

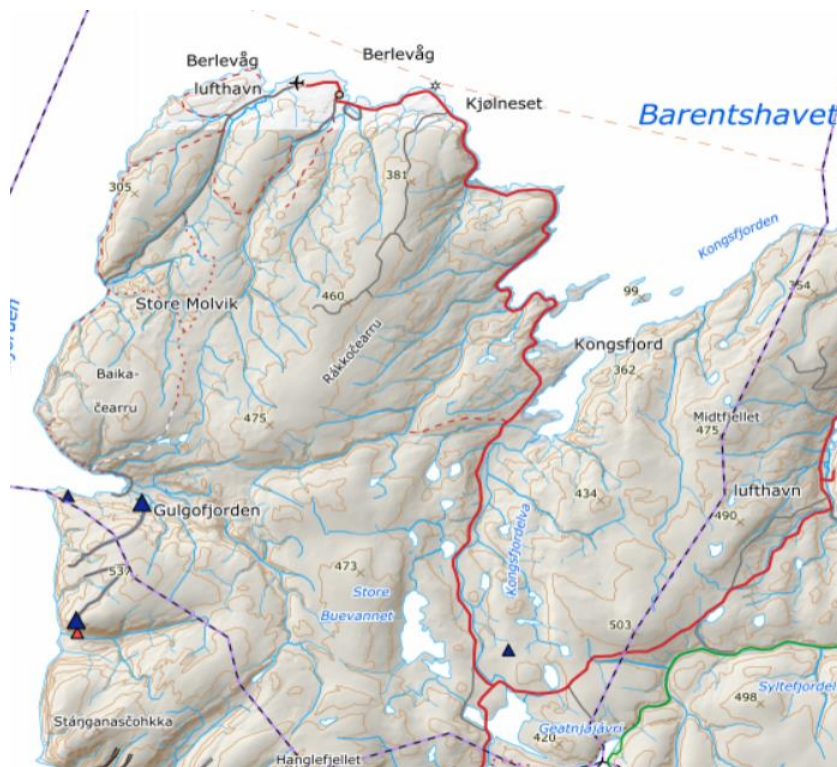
Figur 20: Aktsomhetsområder flom. Kilde: NVE

Figur 21: Aktsomhetsområder kvikkleireskred (områdeskred). Kilde: NVE

Kartlagte mineralforekomster

Kommunes registrerte ressurser er industrimineraler i form av dolomitt og kvartsitt.

Figur 22: Blå markører: industrimineraler (dolomitt og kvartsitt). Kilde: NGU

Kommunens energibruk i bygg og anlegg

Energibruken per m² i kommunal eiendomsforvaltning var i 2023 på 221 kWh, noe som er mer enn kostragruppen (178 kWh), landet (150 kWh), og tidligere Troms og Finnmark fylke (183 kWh). Gruppen “barnehagelokaler og skyss” (316 kWh), samt “kommunale kulturbygg” (302 kWh), har det høyeste energibruket per m² i kommunen vår (Kilde: SSB).

Majoriteten av energibruken i kommunal eiendomsforvaltning i Berlevåg kommer fra fornybar energi, med en mindre andel “fyringsolje og fyringsparafin” (kilde: SSB).

4.15 Kommunal vannforsyning, vannforvaltning og avløp

Vann og avløp omfatter vannverket, inklusive kilder og nedslagsfelt, hovedledningsnett og tekniske installasjoner.

Kommunen har ansvaret for levering av vann til innbyggere og næringsliv iht. gjeldende kvalitetskrav og innsamling av avløpsvann. Vi utvikler, drifter og vedlikeholder vannforsyningssystemet og avløpssystemet slik at det fungerer effektivt iht. gjeldende kvalitetskrav.

I Berlevåg kommune har vi to kommunale vannverk, et i Berlevåg og et i Kongsfjord. Vi har et SD-anlegg (sentral driftsovervåkning) for alle vannverkene som dekker behandlingsanlegg, trykkøkningsstasjoner og deler av nettet.

4.16 Kultur, barne- og ungdomstiltak, samt kulturminner

Kultur generelt

Berlevåg har ulike lag og foreninger, blant annet innen friluftsliv og fiske, hornmusikk, kor og friidrett. Kommunen drifter biblioteket og kinoen, og vi har også frivillighetsentral. Om sommeren arrangeres SiB; Sommer i Berlevåg, med aktiviteter og arrangementer for alle aldersgrupper. Berlevåg kommune har gjort seg bemerket nasjonalt og internasjonalt gjennom filmen Heftig og Begeistret fra 2001, en dokumentarfilm om Berlevåg Mannsangforening. Mannsangforeningen er fortsatt aktiv og holder konserter. I 2024 er det 107 år siden foreningen ble stiftet. Vi har også Berlevåg blandakor, Berlevåg hornmusikk og Rockeklubben som aktive bidragsyttere til kommunens kulturliv, samt Arktiske hofter, en dansegruppe som også arrangerer magedansfestival.

Kulturskole / UKM

Kulturskolen har et variert tilbud innen musikk, dans og billedkunst. Kulturskolen ledes av en ansatt i 80 % stilling. Berlevågs ungdom deltar årlig i UKM.

Berlevåg Havnemuseum

Berlevåg Havnemuseum ligger plassert på Varnes, på østsiden av Berlevågs indre havn. Museet bevarer den rike og mangefasetterte historien til stedet og ligger i lokalene som Statens Havnevesen bygde for sine arbeidere etter 1945. Hoved 2-etasjers bygning av museet fungerte en gang som et lagerhus, mens andre bygninger ble brukt til kontorer, spisesteder og soveanlegg. Museet forteller om den lokale fiskerihistorien, med rekonstruerte bomiljø fra fiskevær, litt om krigshistorien, funn fra arkeologiske utgravinger med mer. Et av de nyere museumsbyggene inneholder den gamle frakteprammen i Berlevåg (Kilde: Berlevåg Havnemuseums nettsider).

SiB

Sommer i Berlevåg er en årlig sommerfestival, arrangert for første gang i 1992. Festivalen gjennomføres fast i uke 29 og involverer hele kommunen, både utflyttede, unge, eldre og næringslivet, med flere. Festivalen byr på aktiviteter og turer i regi av museet, lag og foreninger, samt næringslivet. Det er også konserter og andre kulturtilbud som finner sted under festivalen.

Kvitbrakka

Kvitbrakka er et samlingssted for kunstnere av ulikt slag. Stedet tilbyr artist in residence for utøvende kunstnere, og brukes som arena for konserter og andre oppvisninger, i tillegg til bruktbuikk.

Samfunnshuset

Det kommunale samfunnshuset har ukentlige kinofremvisninger, og brukes ellers som lokale for større arrangementer, herunder konserter, julebord, og andre festiviteter. Rockeklubben og skyteklubben har også fast tilhold her.

Hugofestivalen

Hugofestivalen er en musikkfestival og kommunens nyeste festivaltilskudd. Festivalen arrangeres i august 2024 for tredje år på rad.

Flerbrukshuset Perla

Perla er Berlevågs nye flerbrukshus, åpnet i 2021. Svømmehallen (25 meters basseng, med badstue og boblebad) brukes aktivt av hele befolkningen. Et stort flerbruksrom brukes til dans, aerobic, konferanser m.m. Ungdomsklubben har nye lokaler i Perla, og frivilligsentralen bruker fellesområdene til kafédrift 1-2 dager i uka.

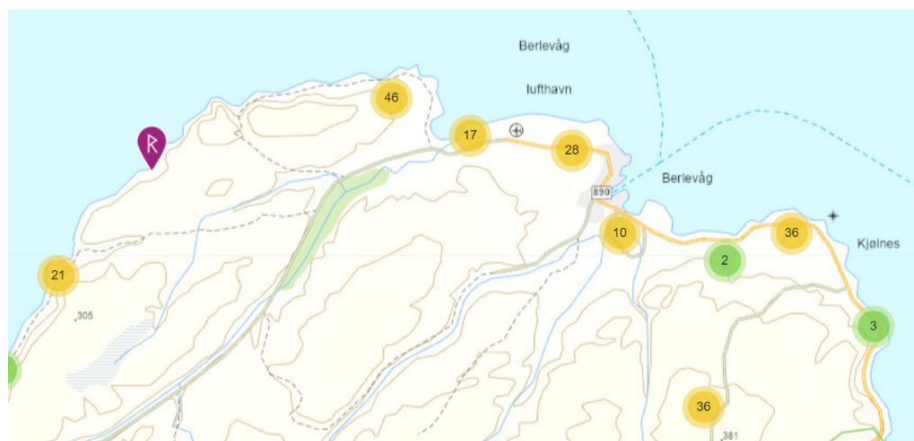
Scooter som bolyst

Skuterkjøring er en viktig fritidsaktivitet for Berlevågs befolkning. Aktiviteten er regulert gjennom egen forskrift (kilde: Lovdata). Kommunen har et stort løypenett som forbinder tettstedene med hytteområdene, og gjør det mulig å komme seg til noen av våre viktigste innsjøer. Isfiske er en populær rekreasjonsform i skutersesongen, og det holdes årlige fiskekonkurranser.

Idrettshallen

Idrettshallen åpnet i 1980 og har, foruten selve hallen, et styrketreningsrom. Hallen brukes for trening og konkurranser for blant annet fotball, badminton, håndball og andre ballidretter, samt barneidrett i alle variasjoner. Hallen brukes også som gymsal for Berlevåg skole.

Kulturminner

Figur 23: Kartutsnittet fra Kulturminnesøk.no viser noen av kommunens registrerte kulturminner. Tallene indikerer antall kulturminner. Kilde: Kulturminnesøk.no

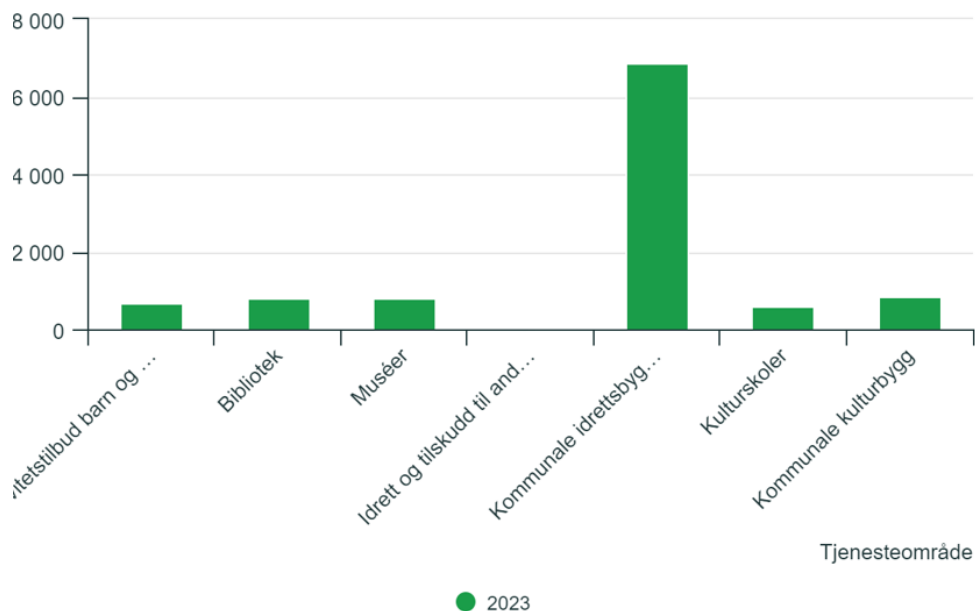
Vi har et rikt utvalg av kulturminner fra eldre og nyere tid spredt rundt hele kommunen, men også i og rundt tettstedet Berlevåg. Kulturminnene varierer i type, alt i fra gjenreisningsbebyggelse etter 2.verdenskrig, offering/hellegrøp, urgraver, til kulturminner fra fiskerihistorien til Berlevåg, med mer. Den 26.04 2019 vedtok Berlevåg kommunestyre å lage en kulturminneplan, og 13.06.2019 ble planprogrammet vedtatt. *Delplan for kulturminner og kulturmiljø Berlevåg kommune* gjelder fra 2021 og fram til 2025.

Kulturmidler

Vi bruker NOK 11 117 i netto driftsutgifter per innbygger på kultur (Kilde: SSB, 2023.) Det er en del høyere enn kostragruppen (NOK 4 313), tidligere Troms og Finnmark fylke (NOK 3 287) og landet (NOK 3 308). Grafen over viser en oversikt over hvordan vi bruker kulturmidlene, vist som netto driftsutgifter per innbygger tilknyttet forskjellige deler av kultursektoren (kilde: SSB).

Hva bruker kommunen kulturmidlene¹ til? Utvalg.

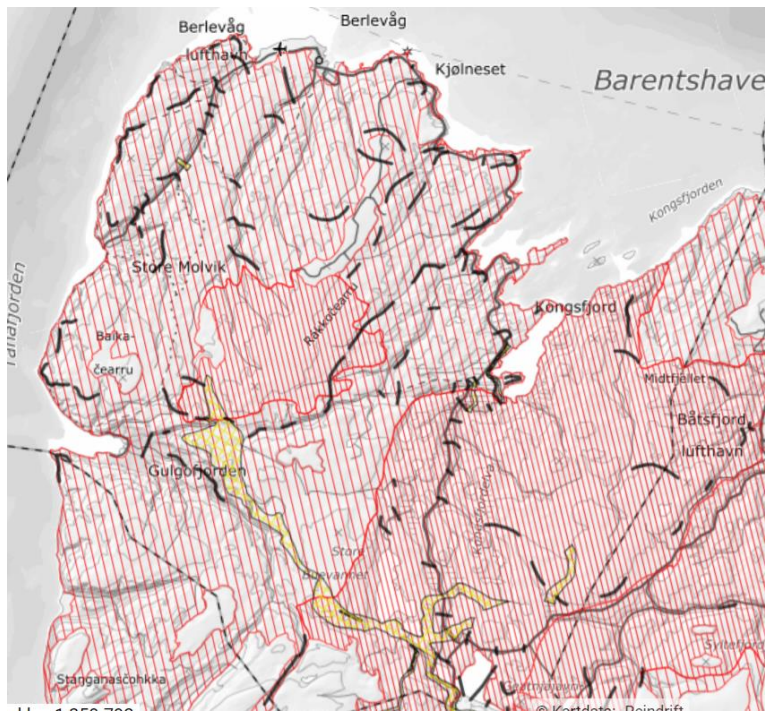
Kroner per innbygger

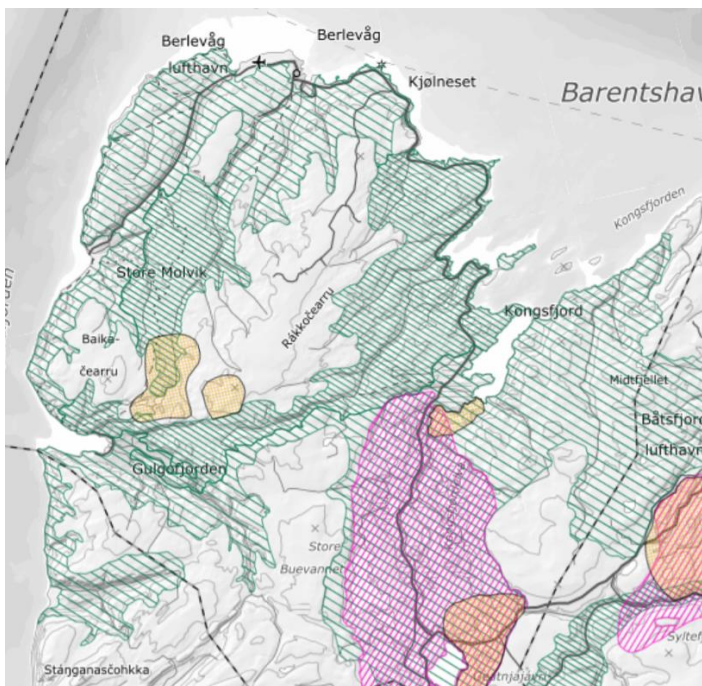
Kilde: Kommuneregnskap, Statistisk sentralbyrå

4.17 Reindrift

Reinbeite i en arealsammenheng i kommunen illustreres i kartene nedenfor

Figur 24: Kartet til venstre viser sommerbeite i rødt, trekkleier som svarte streker, samt flyttleier i gule” korridorer”. Kilde: NIBIO

Figur 25: Kartet til venstre viser vårbeite i svakt grønt, høstbeite i rosa, samt oppsamlingsområde i gul-brunt. Vinterbeite omfatter en veldig liten del av kommunens areal. Kilde: NIBIO

I ressursregnskapet for reindriften (2022-2023) inngår kommunen i Polmak/Varanger reinbeiteområde. Det hadde 10 254 slaktedy i 2022/2023. Området har 44 siidaandeler fordelt på 251 personer. For reinbeitedistrikt 7, Rákkonjárga, som er det eneste i kommunen, var det 8 siidaandeler fordelt på 30 personer (Kilde: Landbruksdirektoratet).

Berlevåg kommune er opptatt av å ivareta reindriftens medvirkningsrettigheter i arealplanlegging- og politikk, både gjennom de ordinære medvirkningsprosessene og konsultasjon spesifikt rettet mot reindriften.

I reindriftsavtalen for 2023-2024 (mellom Landbruks- og matdepartementet og Norske Reindriftssamers Landsforbund) ble avtalepartene enige om å etablere en arbeidsgruppe i tilknytning klimatilpassing i reindriften. På bakgrunn av arbeidsgruppens rapport i desember 2023, trekkes følgende syv hovedutfordringer som følge av klimaendringer frem, i tillegg til tiltak for å møte disse:

Hoved utfordringer	Redusert fleksibilitet som følge av annen arealbruk	Endringer i beite- og flyttemønster	Utilgjengelige beiter	Behov for endret infrastruktur	Større fare for ulykker og økt arbeidsbelastning	Dokumentasjon av forekomst av rovvilt og tap til rovvilt	Økt forutsigbarhet
Aktuelle tiltaksområder	<p>Styrke distriktenes kapasitet til å håndtere arealsaker</p> <p>Kunnskap om reindriften arealbruk må vektlegges i konsekvensutredninger</p> <p>Særverdiområder</p> <p>Forhåndstiltredelse</p> <p>Ferdsel i reinbeiteområdene</p>	<p>Bruk av teknologiske hjelpemidler</p> <p>Reindriften arealbrukskart</p> <p>Beitetider</p> <p>Oppdaterte distriktsplaner</p> <p>Flyttleier</p> <p>Pramming</p>	<p>Beredskap splan for reinbeitedistrikten</p> <p>Definisjon av beitekrise</p> <p>Alternativ beiteområder</p> <p>Utredning av betydningen av flokkstruktur som klimatilpassingstiltak</p>	<p>Utredning av behovet for gjerder og anlegg</p> <p>Tilskudd til reindriftsanlegg</p> <p>Vedlikehold av grensegjerder</p>	<p>Reinbeitedistriktens utstyr</p> <p>Kunnskap om arbeidsrelaterte ulykker</p> <p>Tilskudd ved omfattende tap av rein til ulykker</p> <p>Beredskap ved ulykker</p>	<p>Videreutvikling av dokumentasjon smetoder</p>	<p>Klimatilpassningsplan for reinbeitedistriktene</p> <p>Fast utvalg for klimatilpassing i reindriften</p> <p>Varsling av siidaandelsledere</p> <p>Bedre langtidvarsling</p>

4.18 Kommunal planlegging

Vestre Varanger plankontor – et kommunalt oppgavefelleskap

Innen feltet kommunal planlegging har det forekommet endringer den seneste tiden, da Berlevåg kommune er med i det interkommunale oppgavefelleskapet Vestre Varanger plankontor. Plankontoret har vært operativt siden begynnelsen av 2024, og har ansvar for plan, byggesak og oppmålingstjenester. Vertskommune for samarbeidet er Tana, og i tillegg til Berlevåg er også Båtsfjord og Nesseby med. Tanken bak oppgavefelleskapet er å skape et bredere fagmiljø på feltet, som også er mindre sårbart for utskiftninger.

Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel - nåsituasjonen

Hva angår overordnet planlegging er kommuneplanens samfunnsdel relativt fersk, og ble vedtatt i 2020. Som en del av denne planstrategien har det pågått en prosess hvor denne skal opp til vurdering med tanke på rullering og eventuell revisjon. Dette vil bidra til at samfunnsdelen kan oppfylle sin hensikt som ferskvare, og at dens muligheter for å være operativ som politisk styringsverktøy styrkes. For at samfunnsdelen skal fungere vil kommunen også sørge for at den støttes opp i økonomiplaner.

Kommuneplanens arealdel er fra 1994, med ikrafttredelsesdato 05.09.1995. Planen er derfor utdatert, og dens funksjon som styringsverktøy er betydelig svekket sammenlignet med en ferskere arealplan. Utover at politikken som har blitt, og som blir ført i dag ikke nødvendigvis reflekteres i innholdet i gjeldene arealplan, fører en manglende oppdatering av arealplanen til en mindre forutsigbar styring av kommunens utbyggingsmønster. Dette kan igjen få uheldige konsekvenser for kommunale kostnader knyttet til lovpålagte tjenester som skole, helsetjenester mv. Manglende oppdatert planverk kan også gjøre det utfordrerne å kombinere nasjonale og regionale mål for ressursvern, inkludert de tilknyttet landbruk, reindrift og natur med innbyggernes ønsker for utbygging. Å kompensere for en manglende oppdatert arealplan kan gjøres via dispensasjoner, noe kommunen til en viss grad har gjort. Men også dette har uheldige sider, da dispensasjoner ikke er underlagt den samme grundige og demokratiske prosessen som kommuneplanens arealdel, og de i tillegg til å beslaglegge administrativ kapasitet bidrar til et mindre forutsigbart utviklings- og utbyggingsmønster. En høy andel dispensasjoner kan også bidra til en svekket kommunal selvråderett, da deres utfall hos regionale myndigheter er usikkert.

Kommunal planlegging – veien fremover

En svært sentral del av hensikten med planstrategien er å få oversikt over planverket i kommunen, som sammen med kunnskapsgrunnlaget, politiske prioriteringer og lovpålagte krav vil bidra til at Berlevåg kan bedrive god kommunal planlegging i årene fremover. Inkludert i dette ligger vurderingene som er gjort rundt behovet for oppdatering av planer og skape god sammenheng i kommunens planverk.

En oppdatering av den eldre arealplanen har vært opp til diskusjon i kommunen forut for denne kommunale planstrategien, hvor det har blitt besluttet at en oppdatering vil prioriteres.

Kommunens representant for barn i plansaker har vært en rolle som den seneste perioden har gått på rundgang, og det har variert hvem som har blitt involvert. Hvorvidt denne rollen heller bør tildeles noen mer fast for bestemte perioder er noe kommunen vil vurdere.

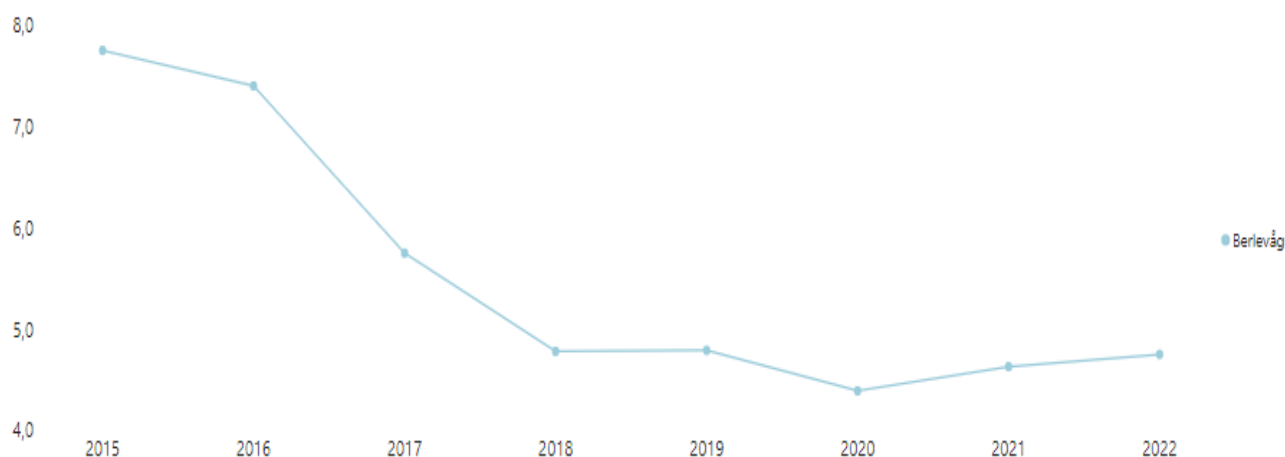
4.19 Folkehelse, psykisk helse og rus

De seneste Ungdata undersøkelsene som ble gjennomført i kommunen er fra 2021. Dette medfører mangelfull tilgang på oppdatert statistisk og kunnskap på området.

Berlevåg kommune har et helsetjenestetilbud som innbefatter både helsefremmende og forebyggende virksomhet, samt helsehjelp til alle som bor eller midlertidig oppholder seg i kommunen. Tjenestetilbudet omfatter pleie og omsorg, legetjenesten, rus og psykiatritjenesten, fysioterapitjenesten og helsesykepleier.

Gjennomsnittlig bruttoinntekt i kommunen var i 2022 på 500 800 kr (kilde: kommuneprofilen), noe som var lavere enn landet (550 900 kr) og tidligere Troms og Finnmark fylke (519 500 kr). Sammenlignet med nabo og nærliggende kommuner var forskjellene minimale. Vi er usikre på i hvilken grad lavere inntekt enn i landet og deler av tidligere Troms og Finnmark fylke kan legges til grunn for folkehelsevurderingene. Mange av kommunens innbyggere er i primærnæringer eller i foretak som gjør at reell kjøpekraft ikke fanges opp av statistikken, og boligmarkedet skiller seg markant fra mer sentrale strøk.

I 2022 hadde Berlevåg 4,75 årsverk innen psykisk helse og rusarbeid per 1000 innbygger, noe som er høyere enn i landet hvor tilsvarende tall var 3,15 (Kilde: Helsedirektoratet). I Sintefs rapport "kommunalt psykisk helse- og rusarbeid 2023" er tallene for kommunen vår 4 årsverk totalt. I 2023 var disse årsverkene fordelt med 3 mot gruppen "voksne" og 1 mot gruppen "barn og unge". I figuren under vises utviklingen i antall årsverk innen psykisk helse og rusarbeid per 1000 innbygger i kommunen vår i perioden 2015-2022.

Figur 26: Kilde: Helsedirektoratet

Rus og psykiatri-tjenesten

Rus- og psykiatritjenesten i Berlevåg har to ansatte, har lokaler på Berlevåg helsesenter og er organisert under Helse og omsorg. Rus- og psykiatritjenesten er et lavterskel tilbud for mennesker som sliter med et rusproblem, psykiske plager eller psykiske lidelser.

Tjenesten har 1 sykepleier med videreutdanning innenfor eldreomsorg og psykisk helse, samt 1 sosionom som arbeider rettet mot rusproblematikk. Begge er 100 % stillinger, og de som fyller stillingene har lang erfaring i kommunen. Vi har søkt etter 30 % stilling som psykolog, uten at det har kommet søkere til denne stillingen per august 2024.

Kommunens Rus og psykiatri-tjeneste påpeker selv at det blir stadig flere eldre i Berlevåg, noe som vil kreve økt kompetanse innenfor rus- og psykisk helse hos eldre. 5 ansatte (helsepersonell i kommunen) begynner høsten 2024 på introduksjonsprogrammet Eldreomsorgens ABC – Psykiske lidelser. Rus og psykiatri-tjenesten påpeker også 3 utfordringer vi står ovenfor i kommunen:

- Manglende fellesarealer for sosiale sammenkomster/aktiviteter for brukere av tjenesten
- Manglende transporttilbud i kommunal regi for eldre med funksjonsnedsettelse
- Utfordringer ift. å rekruttere utdannet helsepersonell.

Hjelp fra Rus og psykiatri-tjenesten kan omfatte:

- Støttesamtaler
- Hjelp til mestring av dagliglivets gjøremål ved opplæring, støtte veiledning til personlig hygiene, husarbeid, matlaging etc.
- Samarbeide med andre hjelpeinstanser og pårørende
- Koordinering av hjelpetiltak og Individuell plan
- Motiveringsamtaler til bruker og pårørende
- Henvise til rusbehandling
- Råd og veiledning i henhold til rusproblematikk, samt russamtaler
- Opprette og koordinere ansvarsgruppen slik at det arbeides etter brukerens mål

Berlevåg har avtale med Vest-Finnmark krisesenter i Hammerfest. Krisesenteret er et tilbud for kvinner, menn og deres barn som er utsatt for fysisk/psykisk vold.

Kommunens folkehelseprofil for 2024 forteller følgende:

- Andelen unge eldre (65-79 år) og eldre (80+ år) i kommunen er høyere enn i landet.
- I aldersgruppen 75 år og eldre er andelen som bor alene ikke signifikant forskjellig fra landsnivået.
- Andelen som bor i husholdninger med vedvarende lav inntekt, er ikke signifikant forskjellig fra landet.
- Andelen som bor i husholdninger med høy gjeld, er lavere enn i landet.
- Valgdeltakelsen i kommunen er høyere enn i landet.
- Det er utilstrekkelig tallgrunnlag for å vise statistikk på flere områder.

Ellers viser folkehelseprofilen statistikk på en del andre områder (se figur under, samt tegnforklaring til figuren).

Tema	Indikator (klikkbare indikatornavn)	Kommune	Fylke	Norge	Enhet (*)	Folkehelsebarometer for Berlevåg
Befolning	1 Andel barn, 0-17 år	12,9	18,8	20,3	prosent	
	2 Andel unge eldre, 65-79 år	19,8	15,1	13,9	prosent	
	3 Andel over 80 år	5,8	4,5	4,5	prosent	
	4 Andel 80 år+, framskrevet til 2050	13,7	11,4	10,4	prosent	
	5 Personer som bor alene, 75 år +	48,1	43,9	42,0	prosent	
	6 Befolkningsvekst	0,22	-0,023	1,2	prosent	
Oppvekst og levekår	7 VGS eller høyere utdanning, 30-39 år	66	74	81	prosent	
	8 Vedvarende lavinntekt, alle aldre	8,7	8,1	9,8	prosent	
	9 Inntektsulikhet, P90/P10	3,2	2,7	2,8	-	
	10 Leier bolig, 45 år +	15,0	14,0	12,4	prosent	
	11 Bor trangt, 0-17 år	19	21	18	prosent	
	12 Gjeld større enn 3 ganger inntekt	5,3	15,2	20,8	prosent	
	13 Unge som står utenfor, 15-29 år	10,7	9,5	9,5	prosent (a,k)	
	14 Stønad til livsopphold, 20-66 år	15,5	19,0	17,4	prosent (a,k)	
	15 Laveste mestringsnivå i lesing, 5. tr.	-	27	24	prosent (k)	
	16 Gjennomføring i vdg. opplæring	76	70	80	prosent (k)	
	17 Høy tilfredshet, Ungdata 2022-23	**	-	51	prosent (a,k)	
Miljø, skader og ulykker	18 Valgdeltakelse	67,0	60,1	62,4	prosent	
	19 Drikkevann, hygienisk og stabilt	0,0	89,8	93,4	prosent	
	20 Luftforurensning, eksponert (ny def.)	0	0	46	prosent	
	21 Trygt i nærmiljøet, Ungdata 2022-23	**	-	84	prosent (a,k)	
	22 Fritidsorganisasjon, Ungd. 2022-23	**	-	59	prosent (a,k)	
Helse- relatert atferd	23 Trener sjeldnere enn ukentlig, 17 år	-	34	28	prosent (k)	
	24 Skjermtid over 4 timer, Ungd. 2022-23	**	-	43	prosent (a,k)	
	25 Røyking, kvinner	-	3,6	2,4	prosent (a)	
Helsestatus	26 Forventet levealder, menn	78,6	78,0	80,3	år	
	27 Forventet levealder, kvinner	79,7	82,6	84,0	år	
	28 Utd.forskjeller i forventet levealder	-	5	5,1	år	
	29 Overvekt og fedme, 17 år	30	31	22	prosent (k)	
	30 Psykiske sympt./lidelser, 0-74 år	163	177	168	per 1000 (a,k)	
	31 Muskel- og skjelett, 0-74 år	280	320	313	per 1000 (a,k)	
	32 Hjerte- og karsykdom	23,7	19,2	17,2	per 1000 (a,k)	
	33 Tykk- og endetarmskreft, nye tilfeller	-	72	84	per 100 000 (a,k)	
	34 Vaksinasjonsdekning, influensa, 65 år+	45,1	48,6	62,3	prosent	

- Kommunen ligger signifikant bedre an enn landet som helhet
- Kommunen ligger signifikant dårligere an enn landet som helhet
- Kommunen er ikke signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Kommunen er signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Ikke testet for statistisk signifikans
- Verdien for fylket (ikke testet for statistisk signifikans)
- Verdien for landet som helhet
- Variasjonen mellom kommunene i fylket
- De ti beste kommunene i landet

Tabell 5: Folkehelseprofilen 2024 og tegnforklaring til folkehelseprofilen. Kilde: Folkehelseinstituttet.

Fremtidens utfordringer for folkehelsen

I 2022 kom rapporten “framtidens utfordringer for folkehelsen: Utvidet sammendrag for kommuner og fylker” (Folkehelseinstituttet). Denne peker på utfordringer, og påpeker at gi disse oppmerksomhet kan gjøre det lettere å planlegge fremtidig kapasitet og kompetanse i helse- og omsorgstjenestene samt rette forebygging dit det er størst potensial for å spare liv og helse. Det er dog stor usikkerhet om framtidens folkehelse, og derfor behov for å

kontinuerlig kombinere funnene med oppdatert informasjon og lokal kunnskap. Rapporten tar ikke for seg Berlevåg spesifikt, men peker på følgende bredere utfordringer i Norge:

- Andelen eldre og forventet levealder vil øke. Det innebærer at en økt andel vil leve med kroniske sykdommer, og at den totale sykdomsbyrden i befolkningen vil øke.
- Den positive utviklingen i sykkelighet og dødelighet i befolkningen frem mot 2050 vil ikke fortsette i samme spor som de forrige tiårene. Årsaken er at vi blir flere eldre. Sykelighet og dødelighet vil i større grad forskyves fra de unge eldre til de eldre.
- Blant de i arbeidsfør alder, vil vi i stor grad ha de samme viktige helseutfordringene som i dag.
- Aldringen av befolkningen i framtida vil føre til at en mindre andel av befolkningen er i arbeidsfør alder. Derfor blir det viktig å fokusere på sykdommer som hindrer arbeidsdeltakelse, som psykiske lidelser og muskel- og skjelettlidelser.
- En økning av personer i gruppen 70+ vil medføre at bruken av helsetjenestene øker fram mot 2040. Økningen er størst for besøk hos allmennlege.
- Pleie- og omsorgstjenesten utgjør en betydelig kostnad, og kan bli enda høyere i tiden framover når antallet eldre stiger.
- I dag gir smittsomme sykdommer langt mindre sykdomsbyrde i Norge enn det har gjort historisk. Det kan endre seg, blant annet som følge av klimaendringer.

All den tid Berlevåg har en større andel eldre enn landet, og ovennevnte utfordringer i stor grad er knyttet til eldre, vurderes de å kunne slå ut ekstra hardt i vår kommune.

I rapporten presenteres også tiltak for å møte det fremtidige behovet i de offentlige tjenestene:

- Øke kapasitet og ressurstilgang, og dermed finansiering
- Teknologisk innovasjon
- Nye organisasjonsformer som kan øke produktiviteten i tjenestene
- Akseptere et lavere innsatsnivå per person enn det vi har i dag

4.20 Regnskap og kommunal økonomi

Berlevåg kommunes økonomi – sammendrag

Berlevåg kommune har hatt økonomiske utfordringer de siste årene. Nedgang i folketall samt veldig høy lånegjeld både i kommunen og det kommunale foretaket, har medført at kommunen har måtte sette flere stillinger vakant samt gjort flere innsparingstiltak.

Som nevnt over har det har vært en betydelig fraflytting fra kommunen, noe som påvirker befolkningsgrunnalet og rammeoverføringene. Nedgang i rammeoverføringer gjør at det blir vanskeligere å opprettholde dagens driftsaktivitet.

Når det gjelder arbeidsmarkedet, så har det vært permitteringer i fiskerinæringen, noe som skaper usikkerhet og bekymringer for arbeidsplasser. Nedgang i kvoter på fisk og kongekrabbe kan også medføre at ungdom som vil etablere seg som fiskere kraftig reduseres. I tillegg til nedgang i fiskerinæringen har flere butikker og servicebedrifter lagt ned.

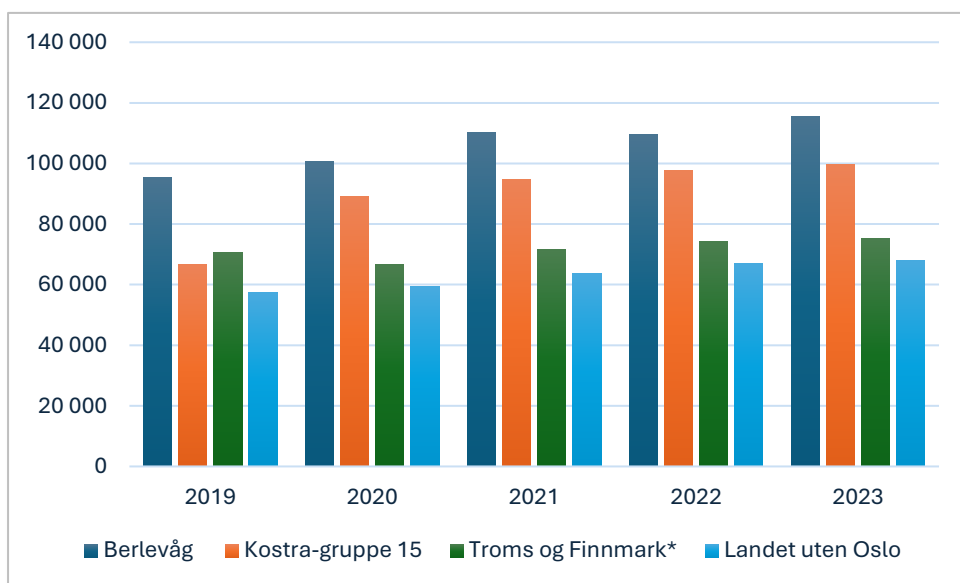
Dette er utfordringene som krever strategiske tiltak og samarbeid mellom kommunen, næringslivet og innbyggerne for å sikre en bærekraftig fremtid.

Kommunen har fokus på stram økonomistyring og effektivisering av tjenester for å redusere kostnader. Vi søker etter eksterne finansieringskilder og samarbeidspartnere for å styrke økonomien.

Statistikken nedenfor omfatter nøkkelinformasjon om kommunal økonomi (Kilde: SSB). Statistisk rapporteres Berlevåg kommune i Kostragruppe 15 – som består av kommuner med mellom 600 og 1 999 innbyggere som har høye korrigerede inntekter. Tallene sammenlignes også med Troms- og Finnmark og hele landet. I tallene for Berlevåg kommune inngår også Berlevåg Havn KF.

Frie inntekter per innbygger

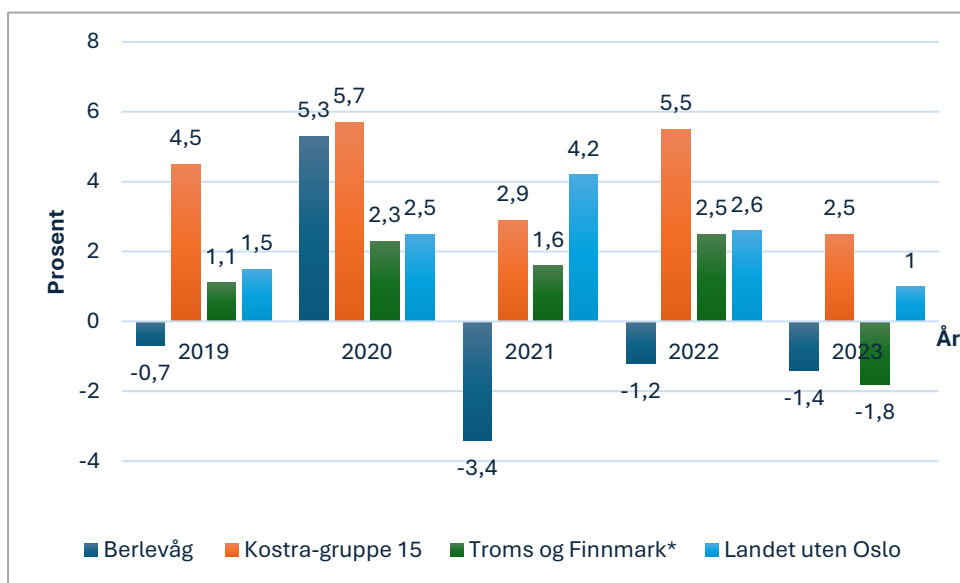
Frie inntekter per innbygger er en viktig indikator på en kommunes handlingsrom. For Berlevåg kommune var de frie inntektene per innbygger i 2023 omtrent 115 536 kroner. Dette inkluderer skatteinntekter og rammetilskudd, som utgjør en betydelig del av kommunens samlede inntekter.

Berlevåg kommune er en kommune som har høye frie disponible inntekter per innbygger. Kommunen har derfor relativt god økonomisk handlefrihet sammenlignet med både Kostragruppe 15 og fylkessnittet.

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekt er en viktig indikator på kommunens økonomiske balanse og handlefrihet.

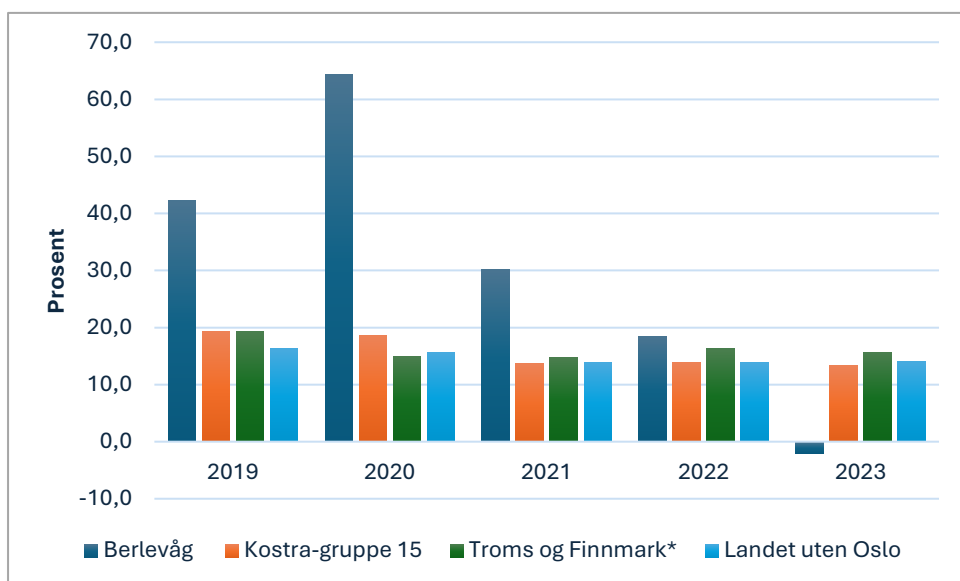

For Berlevåg har dette tallet vært negativt fire av de siste fem årene. Figuren over viser tallet inkludert Berlevåg Havn KF.

Generelt anbefales det at netto driftsresultat bør utgjøre minst 1,75 % av brutto driftsinntekter. Berlevåg ligger godt under måltallet, og mye dårligere resultat enn kostragruppen og fylkessnittet. Det er kun for 2023 at fylkessnittet har dårligere resultat.

Brutto investeringsutgifter i prosent av driftsinntekter:

Brutto investeringsutgifter i prosent av brutto driftsinntekter er en indikator på hvor mye kommunen investerer i forhold til sine totale inntekter.

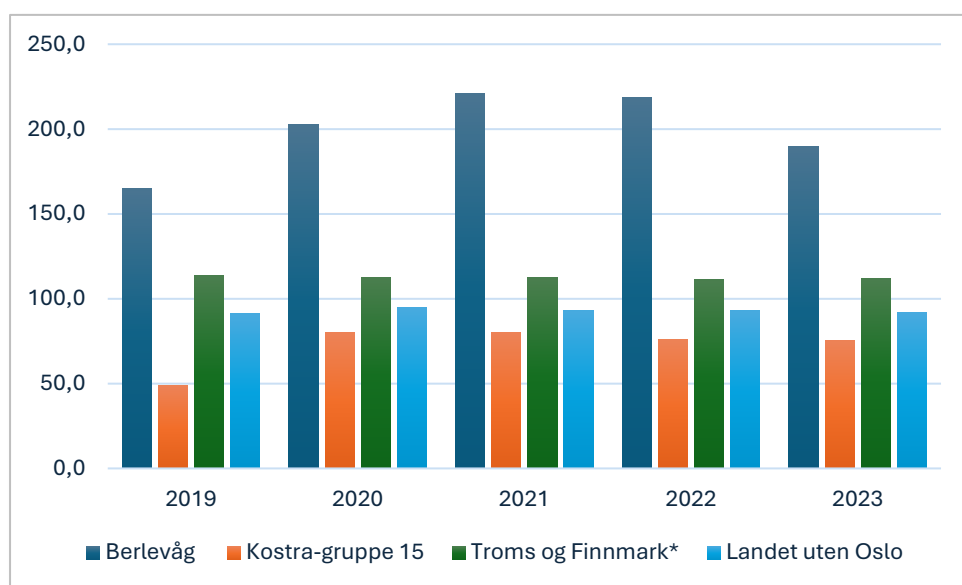

Berlevåg kommune har gjort flere betydelige investeringer de siste årene.

Kommunen har investert i ny skole og ny svømmehall. Berlevåg Havn KF har hatt store prosjekt som mudring av havna, bygging av nye kaier, etablering av bakarealer, utbygging av Lerøy samt et nytt industribygg.

Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter:

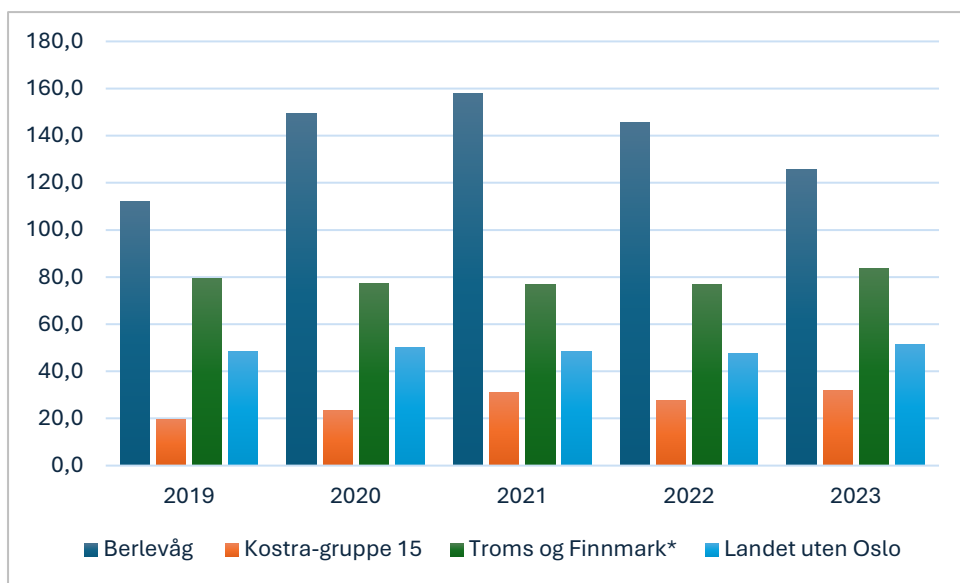
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter er en viktig indikator på kommunens økonomiske situasjon. For Berlevåg kommune er denne andelen svært høy, noe som reflekterer en betydelig gjeldsbelastning. Konsolidert regnskap per 31.12.23 viser en lånegjeld på 394 mill. kr.

Anbefalt nivå for netto lånegjeld er at det ikke bør overstige 75-100 % av brutto driftsinntekter. Netto lånegjeld for Berlevåg kommune var i 2021 på 220,8. Etter det har det gått noe ned til 189,8 i 2023. De siste årene har Berlevåg kommune hatt den høyeste lånegjelden i landet i forhold til inntektene.

Netto renteeksponering i prosent av brutto driftsinntekter

Netto renteeksponering gir en indikasjon på hvor mye av kommunens gjeld som er utsatt for rentendringer etter at rentebærende likviditet (bankinnskudd og obligasjoner) er trukket fra.

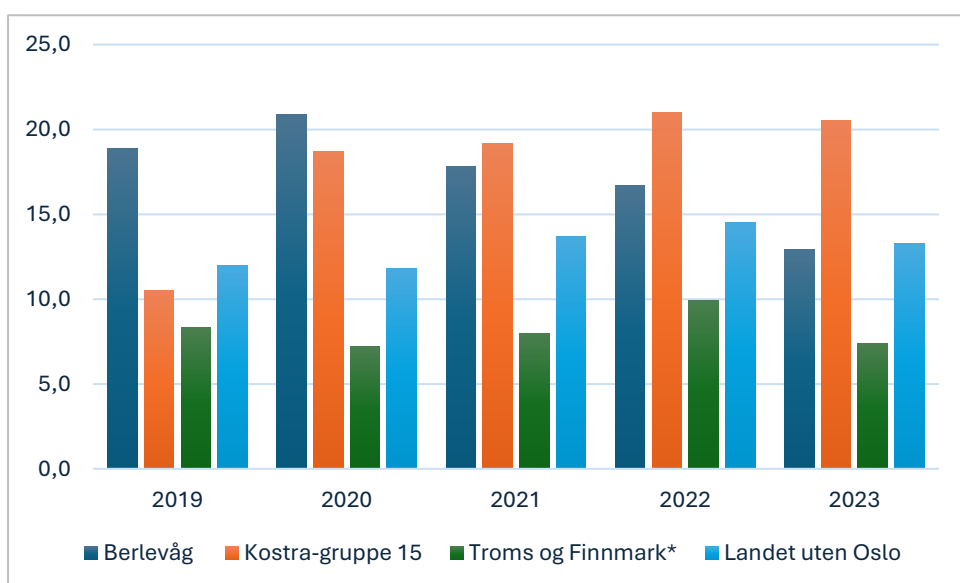

På grunn av den høye gjelden, er Berlevåg en av kommunene med høyest netto renteeksponeringen. De siste fem årene har netto renteeksponering vært på godt over 100 prosent i forhold til driftsinntektene. Kommunen er svært sårbar for renteøkninger, og det har derfor vært nødvendig til å foreta store kutt i driften de siste årene,

Kommunen har innbetalt ekstraordinære avdrag på lån i perioden 2020 til 2022 på til sammen 17 mill. kr. I tillegg er ble det tatt opp kun husbanklån i 2023. Som følge av dette har det vært en liten nedgang i netto renteeksponering.

Fri egenkapital i prosent av brutto driftsinntekter

Fri egenkapital er en indikator på kommunens økonomiske handlingsrom og evne til å håndtere uforutsette utgifter.

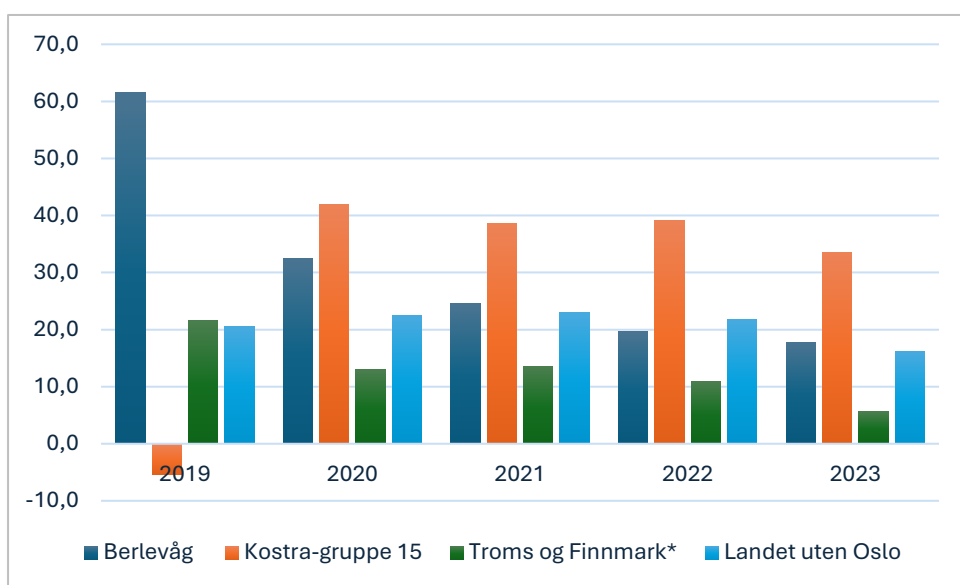

For 2023 var kommunens frie egenkapital 12,9 %. Det var lavere enn for kostragruppen og gjennomsnittet i landet, men bedre enn snittet for Troms og Finnmark.

I 2022 var egenkapitalen for Berlevåg kommune negativ, noe som skyldes at kommunen hadde mer gjeld enn eiendeler. Når kommunen har lav egenkapital, reduseres evnen til å håndtere uforutsette utgifter.

Arbeidskapital ex. Premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter

Nøkkeltallet er en viktig indikator på en kommunes likviditet og evne til å håndtere kortsiktige forpliktelser.

Arbeidskapitalen har gått ned de siste årene, noe som er en indikasjon på at kommunen har fått større utfordringer med å opprettholde tilstrekkelig likviditet til å dekke de kortsiktige forpliktelsene. En av årsakene til nedgangen i arbeidskapitalen, er høy drift på grunn av økning i renteutgifter samt at kommunen har vært nødt til å overføre midler til Berlevåg Havn KF som følge av underskudd og dårlig likviditet der. Dette vil på sikt påvirke kommunens evne til å finansiere den daglige driften samt håndtere uforutsette utgifter.

4.21 Areal, infrastruktur og stedsutvikling

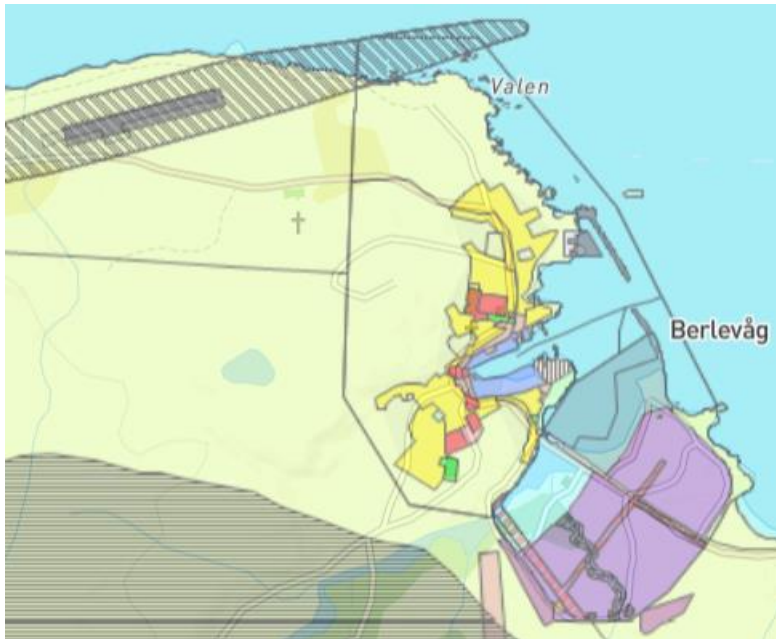
Detaljer om arealbruken- og ressurser i kommunen fordelt på arealklasser i km² vises i tabellen under.

	Areal
	2024
	5628 Deatnu - Tana
01 Boligbebyggelse	1,41
02 Fritidsbebyggelse	0,50
03 Bebygd område for landbruk og fiske	1,08
04 Næring, offentlig og privat tjenesteyting	2,83
05 Undervisning og barnehage	0,05
06 Helse- og sosialinstitusjoner	0,04
07 Kultur og religiøse aktiviteter	0,04
08-09 Transport, telekommunikasjon og teknisk infrastruktur	5,70
10-11 Beredskapstjenester og Forsvaret	0,04
12-13 Grønne områder, idretts- og sportsområder	0,55
14 Uklassifisert bebyggelse og anlegg	0,40
15-16 Jordbruksareal	32,45
17 Skog	1 125,49
18 Åpen fastmark	2 084,62
19 Åpen myr	199,22
20 Bart fjell, grus- og blokkmark	386,91
21 Varig snø, is og bre	0,00
22 Ferskvann	209,99
24 Uklassifisert ubebygd område	0,00

Tabell 6: Kilde: SSB

Berlevåg

Tettstedet Berlevåg er sentrum i kommunen, med hoveddelen av kommunens tilbud lokalisert langs Storgata og Rådhusgata. Langs Havnegata finnes Berlevåg Havn, hvor det er tre aktive fiskemottak, én kongekrabbeprodusent og én stor hjemmeflåte. Havnen har også Hurtigruteanløp/kai. De to ytterste moloene i havnen er bygget av tetrapoder, for å sikre moloene mot bølgeslag. De første tetrapodene ble støpt lokalt på 60 tallet.

Figur 29: Kilde: Kommunekart.com

4.22 Samferdsel

Informasjon vil komme.

4.23 Sosialtjeneste og levekår

Berlevåg hadde i 2022 en gjennomsnittlig bruttoinntekt per innbygger på 500 800 kr (Kilde: kommuneprofilen.no), som var lavere enn landet (550 900 kr) og noe lavere enn tidligere Troms og Finnmark fylke (519 500 kr). Sammenlignet med nabo og nærliggende kommuner var forskjellene minimale.

Gjennomsnittlig formue per innbygger i Berlevåg var i 2022 på 946 600 kr (kommuneprofilen), noe som var lavere enn landet (1,65 millioner kr) og tidligere Troms og Finnmark fylke (1,26 millioner). Vi er usikre på hvor betydningsfulle disse tallene er for en kommune som vår, med et helt annet boligmarked enn mer sentrale strøk.

Under vises en oversikt over inntektsforskjeller mellom menn og kvinner i Berlevåg. Tallene er fra kommuneprofilen.no og viser gjennomsnittlig lønn for kvinner og menn i perioden 2005-2022, og viser nokså store forskjeller i lønnsnivå mellom kjønn.

Lavinntekt blant innbyggerne rapporteres etter flere skalaer. Med bruk av EU skala EU_50, som er den strengeste, ble 8.9 % av innbyggerne våre omfattet i 2022. Ved bruk av EU skala EU_60 var tilsvarende tall samme år 14,1 %. Figuren under viser utviklingen i kommunen vår etter de to skalaene over tid.

Inntektsforskjeller mellom kvinner og menn i valgt region

Region/Kommune	År	Bruttoinntekt Gjennomsnitt. Kr.		Inntektsforskjell mellom menn og kvinner*)	Kvinnens inntekt i prosent av menns inntekt
		Menn	Kvinner		
5440 Berlevåg	2005	282 700	188 500	94 200	66,7
5440 Berlevåg	2006	285 600	200 100	85 500	70,1
5440 Berlevåg	2007	300 300	218 700	81 600	72,8
5440 Berlevåg	2008	331 400	239 800	91 600	72,4
5440 Berlevåg	2009	328 200	250 100	78 100	76,2
5440 Berlevåg	2010	329 500	268 100	61 400	81,4
5440 Berlevåg	2011	372 400	270 300	102 100	72,6
5440 Berlevåg	2012	382 100	282 700	99 400	74,0
5440 Berlevåg	2013	388 000	287 600	100 400	74,1
5440 Berlevåg	2014	388 000	293 900	94 100	75,8
5440 Berlevåg	2015	424 300	307 800	116 500	72,5
5440 Berlevåg	2016	449 700	326 500	123 200	72,6
5440 Berlevåg	2017	479 700	339 400	140 300	70,8
5440 Berlevåg	2018	497 700	347 900	149 800	69,9
5440 Berlevåg	2019	507 500	354 700	152 800	69,9
5440 Berlevåg	2020	515 400	372 600	142 800	72,3
5440 Berlevåg	2021	556 800	409 800	147 000	73,6
5440 Berlevåg	2022	588 800	400 500	188 300	68,0

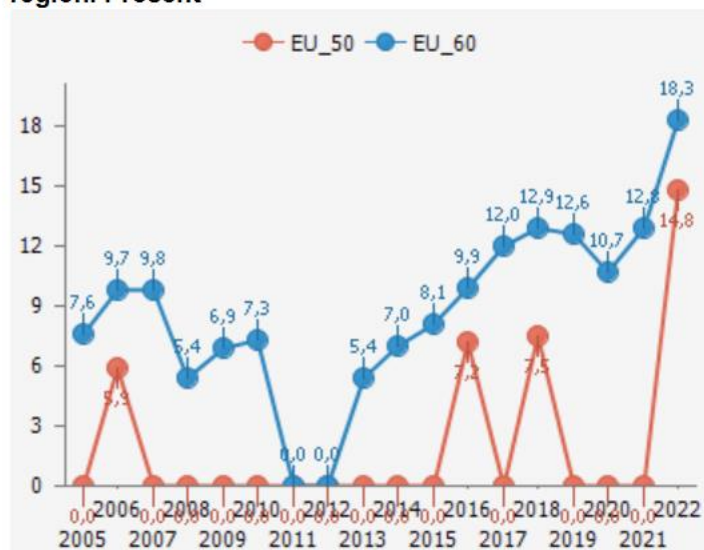
Kilde: Statistisk sentralbyrå - SSB <>> Bearbeiding: KommuneProfilen

Antall personer i hushold med lavinntekt. Valgt region

Figur 30: Kilde: Kommuneprofilen.

Andel barn under 18 år i hushold med lavinntekt. Valgt region. Prosent

Figuren til venstre viser utviklingen i antall barn under 18 år i hushold med lavinntekt etter de samme standardene.

Figur 31: Kilde: Kommuneprofilen.

Kommunen hadde i 2023 37 sosialhjelpsmottakere (kilde: SSB), noe som utgjorde 4,1 % av befolkningen. Dette er noe høyere enn landet (2,9 %), tidligere Troms og Finnmark fylke (3,0 %) og kostragruppen (2,9 %). Antall barn under 18 år i familier som mottok sosialhjelp var i 2023 på 34 personer. Kommunen har eget NAV-kontor.

Det viktigste for planarbeidet er bevisstheten rundt at det finnes innbyggere med lav inntekt. Det bør legges til rette for tilbud i samfunnet også for denne gruppen. Forebygging av inntektsrelaterte konsekvenser, som for eksempel uhelse, er også aktuelt å ta hensyn til i planleggingen.

4.24 Næringsliv, arbeidsliv, sysselsetting og pendling

Fiskeriene

I fiskermanntallet for 2023 er det i Berlevåg registrert 65 fiskere. 61 av disse har fiske som hovedyrke, mens 7 stk. er kvinner. Det har vært en økning fra 56 registrerte fiskere i 2021, via 60 i 2022 til 65 i 2023 (Kilde: Fiskeridirektoratet). Aldersfordelingen blant de registrert i

manntallet i kommunen vår vises i tabellen under.

Manntallsstatus	Aldersgrupper	2023		
		Kvinne	Mann	Total
Hovedyrkefisker	Under 20 år			
	20-29 år	2	12	14
	30-39 år	2	10	12
	40-49 år		7	7
	50-59 år	1	10	11
	60-69 år	1	11	12
	70 år og over		6	6
	Delsum	6	56	62
Biyrkefisker	30-39 år	1	1	2
	40-49 år			
	70 år og over		1	1
	Delsum	1	2	3
		7	58	65

Tabell 7: Fiskermanntallet 2023 i Berlevåg. Kilde: Fiskeridirektoratet

40 fiskefartøy var registrert i Berlevåg i 2023, hvorav 32 av disse var under 11 meter. Dette er en økning fra 35 i 2022 og 33 i 2021. I 2023 ble det landet 12 675 tonn i kommunen vår fra norske og utenlandske fartøy, noe som utgjorde 5,26 % av totalen for Finnmark. I 2022 var tilsvarende tall henholdsvis 17 036 tonn og 6,57% av totalen (kilde: Fiskeridirektoratet).

Lengdegruppe	Antall fartøy	År		
		2023		
		Bruttotonnasje	Motorkraft	Alder (gj.snitt)
Under 11 m	32	210	5 446	33,6
11-14,99 m	5	65	2 000	28,0
15-20,99 m	1	204	650	14,0
21-27,99 m	2	344	1 570	31,5
	40	823	9 666	32,3

Tabell 8: Fiskerifartøy i Berlevåg 2023. Kilde: Fiskeridirektoratet

Landinger per mottak i BERLEVÅG i 2023 (rundvekt i kilo)

Mottaksstasjon	Mottakernavn	Bruskfisk (haifisk, skater, rokker og havmus)	Flatfisk, annen bunnfisk og dypvannsfisk	Skalldyr, bløtdyr og pigguder	Torsk og torskeartet fisk	Sum mottak
F201	COAST BERLEVÅG AS	34 085	257 417	87 184	8 726 260	9 104 946
F202	LERØY NORWAY SEAFOODS AS	84 007	150 187	175 331	1 937 074	2 346 599
F205	BERLE FISK AS	27 656	37 139	16 304	1 141 902	1 223 002
Sum alle mottak		145 748	444 743	278 819	11 805 237	12 674 546

Tabell 9: Landinger fra norske og utenlandske fartøy i Berlevåg 2023. Kilde: Fiskeridirektoratet

Berlevåg kommune er omfattet av deltakerlovens §21 om retten til å fiske torsk, hyse og sei med konvensjonelle redskaper for merkeregistrerte fartøy under 11 meter, som er begrunnet i sjøsamiske interesser.

Utfordringer og muligheter

Fiskerinæringen har for tiden store utfordringer, ikke bare hos oss, men i hele Finnmark. I hovedsak skylles dette nedgang i torskekvotene, og stor prisøkning på torsk fra fiskerne til

produksjonsanleggene på land. Dette medfører igjen at det er vanskelig å få lønnsomhet for filetproduksjon ved landanleggene. Filetprisen ut i markedet har ikke økt tilsvarende prisen på torsk fra fisker til landindustri. Med bakgrunn i overnevnte er det også blitt utfordrende å få lønnsomhet for anleggene som kun trader fisk. Disse er avhengig av kvantum for å skape lønnsomhet. Med mindre råstofftilgang vil også denne delen av industrien merke følgene av en kvotenedgang. Det er for øvrig forventet kvotenedgang også for 2025.

I Berlevåg har konsekvensene vært at Lerøy AS har lagt ned sin filetproduksjon og 9-10 arbeidsplasser er blitt borte. Berle Fisk AS har stanset virksomheten og lagt ut anlegget for salg. Mellom 5-8 arbeidere har her mistet jobbene sine.

Fiskebåtrederne har som nevnt til nå i stor grad fått kompensert for kvotenedgangen med økte priser, men en del av fiskerne har nok vært nødt til å fiske mer aktivt på andre arter i tillegg til torsk og krabbe for å få god lønnsomhet.

Cost Berlevåg AS, har hatt og har fortsatt planer for en utvidelse av anlegget sitt for å øke kapasiteten. Kapasitetsøkningen kan på sikt føre til flere arbeidsplasser hos dem.

Berlevåg Havn investerte for 2-3 år siden i et næringsbygg i havna og i utgangspunktet var beregnet brukt til krabbemottak og velferdsstasjon for fiskere. Deler av dette bygget står fortsatt ubrukt, det ble dessverre ikke noe krabbemottak, ei heller velferdsstasjon for fiskere. Deler av andre etasje er i dag langtidsutleid til Helse-Finnmark og benyttes som ambulansestasjon.

I forbindelse med etableringsarbeidet rundt Berlevåg Industripark, har Berlevåg kommune gjennomført forprosjekt «Berlevåg Industrihavn». Prosjektet har blant annet sett på hvilke utviklingsmuligheter som finnes i ytre havn. Ny kombinert fiskeri- og industrikai er en av anbefalingene fra prosjektet. I Berlevåg Industripark planlegges det storskala produksjon av hydrogen og ammoniakk. Det vil da være naturlig å legge til rette for at større havgående fiskefartøy kan anløpe kaien, fylle grønt drivstoff, levere fangst og skifte mannskaper. Berlevåg kommune vil sammen med etter hvert Berlevåg Industripark AS jobbe videre med dette prosjektet.

Kommunen jobber også med å få til landbasert krabbe- og lakseoppdrett i Berlevåg Industripark. Hydrogen og ammoniakkproduksjonen skaper synergier som landbasert oppdrett kan nyttiggjøre seg av.

Yrkesgrupper og sysselsetting

I tabellen under vises hva innbyggerne i kommunen vår jobbet med per 4. kvartal 2023 (Kilde: SSB). I tallene er arbeidsplasser utenfor kommunen inkludert.

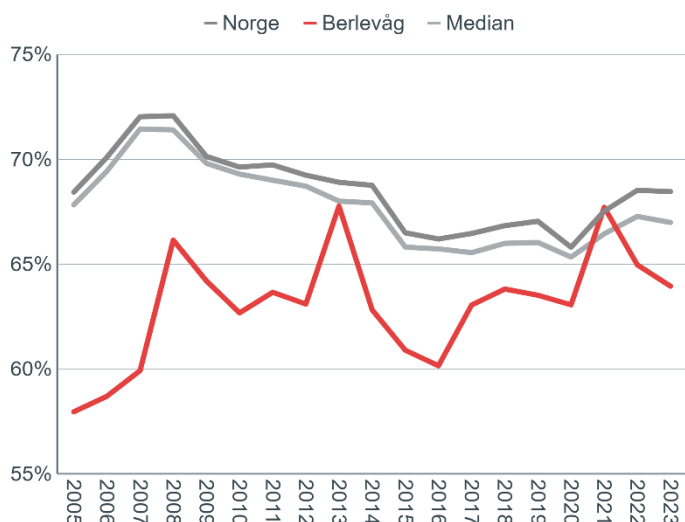
	Sysselsatte personer etter bosted	
	2023	
	K-5630 Berlevåg	
00-99 Alle næringer		461
01-03 Jordbruk, skogbruk og fiske		73
05-09 Bergverksdrift og utvinning		3
10-33 Industri		83
35-39 Elektrisitet, vann og renovasjon		3
41-43 Bygge- og anleggsvirksomhet		37
45-47 Varehandel, reparasjon av motorvogner		23
49-53 Transport og lagring		29
55-56 Overnattings- og serveringsvirksomhet		13
58-63 Informasjon og kommunikasjon		0
64-66 Finansiering og forsikring		0
68-75 Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift		10
77-82 Forretningsmessig tjenesteyting		16
84 Off.adm., forsvar, sosialforsikring		25
85 Undervisning		32
86-88 Helse- og sosialtjenester		105
90-99 Personlig tjenesteyting		6
00 Uoppgitt		3

Tabell 10: Sysselsatte per 4 kvartal 2023 etter sektor og bosted. Kilde: SSB

I motsetning til tabellen over, viser tabellen under sysselsatte personer etter arbeidssted (Berlevåg) og næring.

	Sysselsatte personer etter arbeidssted	
	2023	
	K-5630 Berlevåg	
00-99 Alle næringer		409
01-03 Jordbruk, skogbruk og fiske		68
05-09 Bergverksdrift og utvinning		0
10-33 Industri		80
35-39 Elektrisitet, vann og renovasjon		3
41-43 Bygge- og anleggsvirksomhet		18
45-47 Varehandel, reparasjon av motorvogner		20
49-53 Transport og lagring		27
55-56 Overnattings- og serveringsvirksomhet		13
58-63 Informasjon og kommunikasjon		0
64-66 Finansiering og forsikring		0
68-75 Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift		6
77-82 Forretningsmessig tjenesteyting		16
84 Off.adm., forsvar, sosialforsikring		38
85 Undervisning		26
86-88 Helse- og sosialtjenester		79
90-99 Personlig tjenesteyting		12
00 Uoppgitt		3

Tabell 11: Sysselsatte per 4 kvartal, etter sektor og arbeidssted. Kilde: SSB

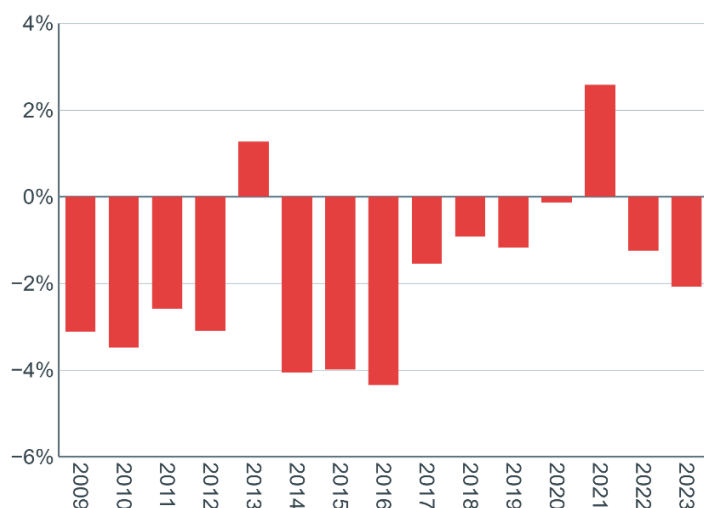
Figur 32: Kilde: Regional analyse

Figuren til venstre viser utviklingen i antall sysselsatte (% andel av befolkningen mellom 15-74 år som er sysselsatt) i perioden 2005-2023 i Berlevåg og Norge.

Det må bemerkes at SSB i 2015 endret måten de registrerer arbeidsplasser. Dette innebærer at fallet dette året ikke var reelt, samtidig som tallene før og etter dette året ikke er helt sammenlignbare.

Tidligere hadde Berlevåg en lavere sysselsettingsandel enn landsgjennomsnittet. I 2021 var sysselsettingsandelen over landsgjennomsnittet. Sysselsettingsandelen falt i 2022 og 2023. På slutten av 2023 var sysselsettingsandelen i Berlevåg 64,0 prosent.

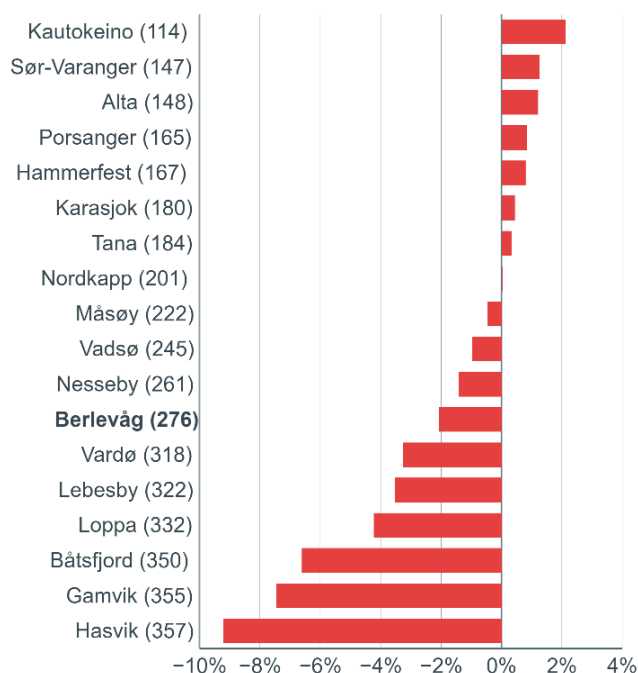
På grunn av forskjellig demografi i kommuner, hvorav noen for eksempel har flere eldre, kan dette spille inn på sysselsettingsandelen. I figuren under vises forventet sysselsettingsgrad i kommunen vår (her er forventet sysselsettingsandel den andelen som det ville blitt dersom alle alderstrinn hadde samme sysselsettingsandel som landet for kvinner og menn). I figuren er det samtidig korrigert for demografiavvik.

Figur 33: Avvik fra forventet sysselsettingsandel ut fra alder og kjønn i Berlevåg. Kilde: Regional analyse

Etter korrigerings for alder og kjønn i befolkningen har sysselsettingsandelen i Berlevåg vært under landsgjennomsnittet i de fleste årene, men ikke i alle. Berlevåg hadde en høy alderskorrigert sysselsettingsandel i 2021. I 2023 var den alderskorrigerte

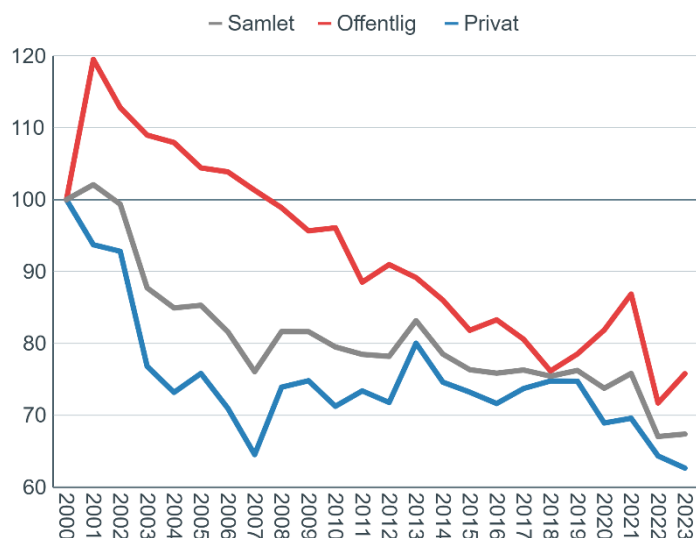
sysselsettingsandelen 2,1 prosentpoeng lavere enn landsgjennomsnittet. En sammenligning med kommuner i Finnmark ses i figuren under.

Figur 34: Avvik fra forventet sysselsettingsandel ut fra alder og kjønn i Berlevåg og sammenlikningssteder. Kilde: Regional analyse

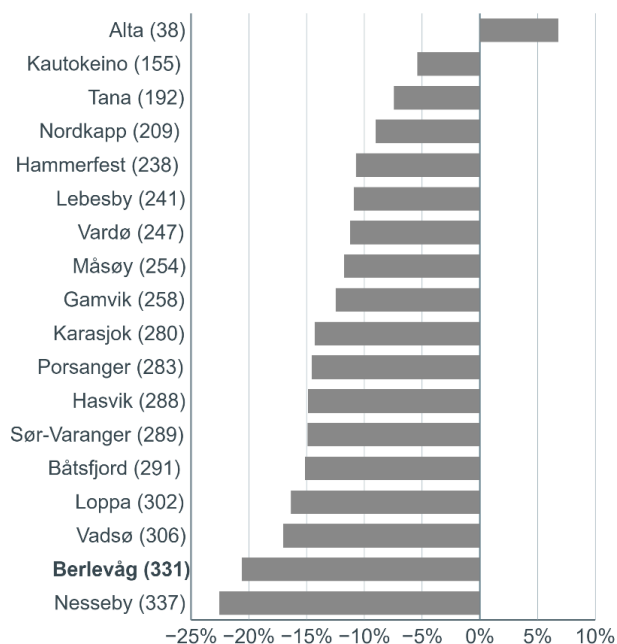
Utvikling i antall arbeidsplasser

I figuren under vises veksten i antall arbeidsplasser i Berlevåg sammenlignet med den nasjonale veksten. 100 i figuren representerer den nasjonale veksten, over 100 tilsier mer vekst, og under 100 mindre vekst.

Figur 35: Kilde: Regional analyse

Antall arbeidsplasser i Berlevåg har sunket siden 2000, mens det har vært ganske sterk vekst på landsbasis.

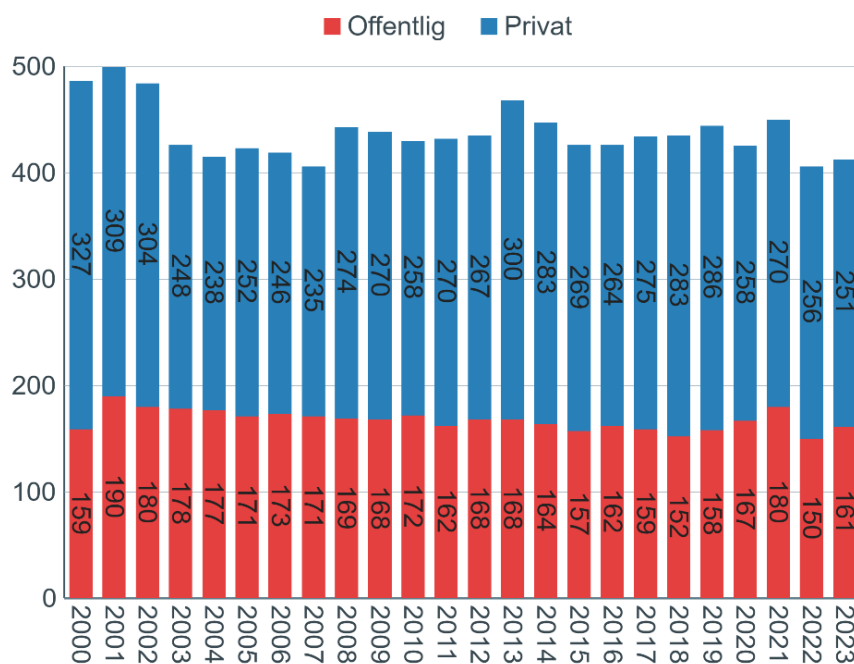

I figuren til venstre kan vi se den relative veksten i samlet antall arbeidsplasser i Berlevåg og sammenligningskommuner i perioden 2014-2023. Den relative veksten er forskjellen mellom veksten på stedet og veksten i Norge. Kilde: Regional analyse.

I det siste tiåret har veksten i antall arbeidsplasser i Berlevåg vært 20,6 prosentpoeng svakere enn landet. De fleste kommunene i Finnmark har hatt en svakere arbeidsplassvekst enn landet i denne tiårsperioden, men Berlevåg har hatt den nest største nedgangen av Finnmarkskommunene. I næringslivet har veksten vært 23,2 prosentpoeng lavere enn landet. I det offentlige har veksten vært 16,9 prosentpoeng svakere.

Figur 36: Kilde: Regional analyse

Offentlig og privat sektor – fordeling og utvikling

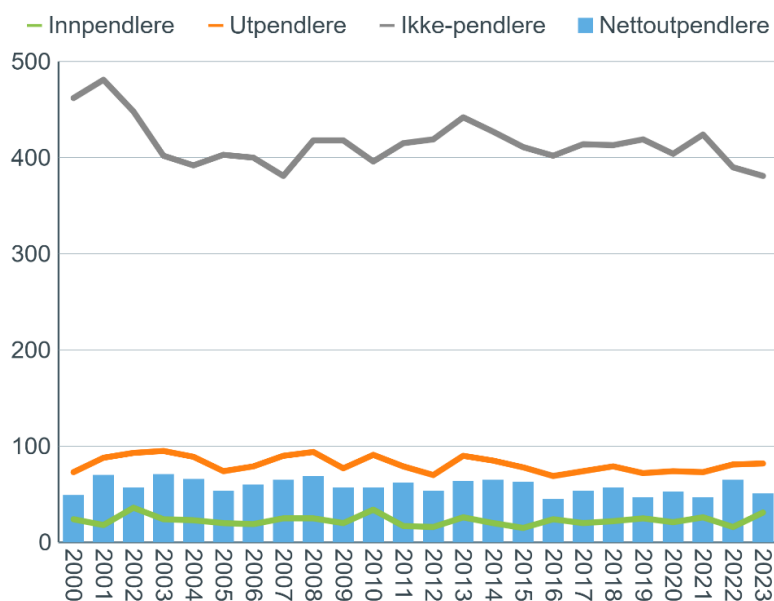
I figuren til venstre vises fordelingen mellom, og utviklingen i, arbeidsplasser i offentlig og privat sektor i Berlevåg mellom år 2000-2023.

Figur 37: Kilde: Regional analyse

Det var 251 arbeidsplasser i næringslivet og 161 arbeidsplasser i det offentlige på slutten av 2023. Antall arbeidsplasser i næringslivet har gått ned siden 2000. I offentlig sektor er det omtrent samme antall som i 2000. NB: SSB endret metoden for å beregne antall sysselsatte i 2015. Den nye metoden ga omtrent fire prosent færre arbeidsplasser i næringslivet.

Pendling til og fra kommunen

Figuren under viser utviklingen i antall innpendlere, utpendlere og nettoppendling til Berlevåg fra 2000-2023.

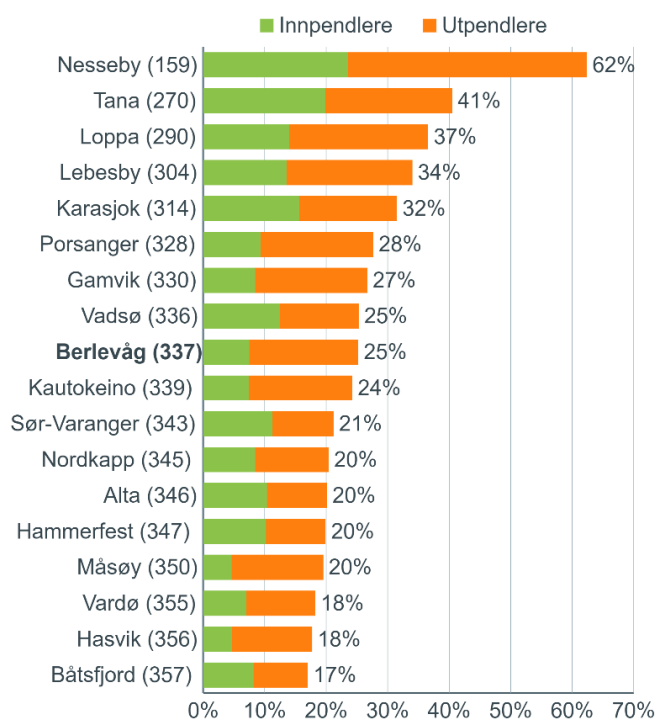

Figur 38: Kilde: Regional analyse

Det er relativt lite pendling til og fra kommunen vår. Det er noe flere som pendler ut av kommunen enn inn. Her spiller nok kommunens geografiske posisjon en rolle, i form av å begrense pendlingen sammenlignet med flere andre kommuner.

Summen av hvor mange som pendler inn og ut av kommunen vår kan benyttes som en indikator for arbeidsmarkedsintegrasjon. Når denne er høy gir det muligheter for befolkningen å finne arbeid utenfor kommunen, på samme tid som offentlig og privat sektor i kommunen lettere kan rekruttere arbeidskraft utenfra kommunegrensen. En høy arbeidsmarkedsintegrasjon medfører også at den enkelte kommune kan påvirkes sterkere av utviklingen i regionen enn kommuner med en lavere arbeidsmarkedsintegrasjon.

Kommunene i Finnmark har liten pendling til hverandre, sammenliknet med kommunene ellers i landet. I Berlevåg pendler åtte prosent av de som har jobb ut av kommunen, mens det pendles inn til 18 prosent av arbeidsplassene i kommunen.

Figur 39: Kilde: Regional analyse

Av figuren fremkommer det Berlevåg er blant kommunene med lavest arbeidsmarkedsintegrasjon i landet (337), mens vi havner rundt midt på treet i Finnmark. Av de som pendler inn til kommunen vår kommer majoriteten fra Båtsfjord og Tana, mens blant de som pendler ut er Tana, Vadsø og Sør-Varanger hoved-destinasjonene.

Næringsliv og utvikling

Berlevåg har et relativt variert næringsliv med folketallet tatt i betraktning, med en blå sektor som står for over halvparten av kommunens samlede driftsinntekt. Det er enighet om at kommunens næringslivsaktører, med sin tilknytning til havet, fortsatt skal prioriteres høyt ved kommunal satsning. I tillegg til dette, er det satsning på fornybar energi, både i form av vindkraft og hydrogenproduksjon.

Ambisjoner for kommunens nærings- og utviklingsarbeid oppsummeres slik:

- Nytt og nyskapende næringsliv
- Videreutvikle eksisterende virksomheter
- Profilere Berlevåg
- Bolyst
- Bidra til god integrasjon av nye innbyggere i Berlevåg

Det ønskes godt samarbeid med gründere og bedriftsledere for et nytt og nyskapende næringsliv i kommunen. Vi ønsker nyetableringer velkommen og det samme til nyskapende utviklingsprosjekt i det eksisterende næringslivet.

Berlevåg kommune ønsker et sterkt samarbeid med flere aktører til å bidra til bolyst i kommunen. Folk som kommer til kommunen, skulle det være permanent eller ikke, skal merke at det er lett å trives. Dette er et kollektivt ansvar alle i kommunen har – Å gjøre det lett for tilflyttere og turister å trives.

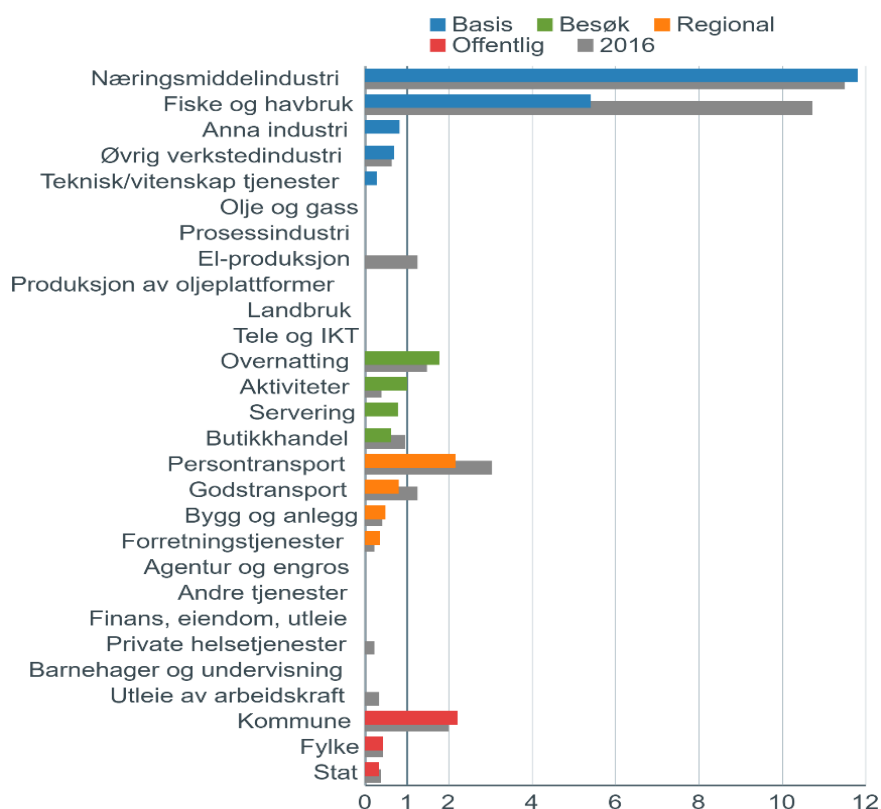
Kommunen har et næringsfond det er mulig å søke om midler fra. Kommunen har også et utviklingsfond og et egenkapitalfond det er mulig å søke finansiering fra. Fra disse fondene er det mulig å få lån, ikke tilskudd.

Berlevåg kommunes satsingsområder innen næringsutvikling er iht. Nærings- og utviklingsplan 2016-2020:

- Fiskeri- og sjømatnæringen
- Hydrogenproduksjon
- Industri og service
- Opplevelsesnæringer; reiseliv og kultur

Av reguleringsplaner spesielt relevant for næringslivet skal Detaljregulering for Berlevåg industripark opp til sluttbehandling høsten 2024.

Figuren under viser lokalisingskvotientene til de ulike bransjene i næringslivet i Berlevåg i fjerde kvartal 2023. Bransjer med lokalisingskvotient over 1 er bransjer vi har relativt mye av. Vi kan også se hvilken lokalisingskvotient bransjen hadde i 2016 i de grå søylene. På den måten kan vi se hvilke bransjer som har økt eller redusert sin andel i løpet av perioden.

Figur 40: Lokalisingskvotienter for ulike bransjer i Berlevåg i fjerde kvartal 2023 sammenliknet med 2016. Kilde: Regional analyse

Fisk og næringsmiddelindustri basert på råstoff fra fisk er dominerende næringer i Berlevåg.

I tabellen under kan vi se hvor mange ansatte det har vært i den enkelte bransjen i hvert kvartal fra 1. kvartal 2016 til 2. kvartal 2023. I nest siste kolonne kan vi se økningen i antall ansatte i bransjen i den siste femårsperioden. I siste kolonne ser vi den prosentvise veksten i den siste femårsperioden.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2016-2023	2016-2023 %
Anna industri	0	0	0	0	0	6	6	6		
Næringsmiddelindustri	87	87	84	87	96	96	87	89	2	2,30
Olje og gass	0	0	0	0	0	0	0	0		
Prosessindustri	0	0	0	0	0	0	0	0		
Øvrig verkstedindustri	8	6	10	11	15	13	10	9	1	12,50
El-produksjon	3	3	0	0	0	0	0	0		
Produksjon av oljeplattformer	0	0	0	0	0	0	0	0		
Fiske og havbruk	14	25	56	50	21	24	16	10	-4	-28,57
Landbruk	0	0	0	0	0	0	0	0		
Teknisk/vitenskap tjenester	0	0	0	0	0	4	3	3		
Tele og IKT	0	0	0	0	0	0	0	0		
Basis	112	121	150	148	132	143	122	117	5	4,46
Aktiviteter	4	0	6	7	6	13	10	12	8	200,00
Butikkhandel	37	35	36	35	34	39	31	23	-14	-37,84
Overnatting	7	8	8	6	12	19	7	9	2	28,57
Servering	0	4	4	3	3	6	12	10		
Besøk	48	47	54	51	55	77	60	54	6	12,50
Agentur og engros	0	0	3	6	0	0	0	0		
Bygg og anlegg	13	18	13	15	16	18	18	17	4	30,77
Andre tjenester	0	0	0	0	0	0	0	0		
Finans, eiendom, utleie	0	0	0	0	0	6	0	0		
Forretningstjenester	4	7	7	7	6	3	6	7	3	75,00
Private helsetjenester	3	0	0	0	0	0	0	0		
Barnehager og undervisning	0	0	0	0	0	0	0	0		
Utleie av arbeidskraft	3	3	3	6	3	3	3	0		
Persontransport	21	17	21	16	18	16	15	15	-6	-28,57
Godstransport	15	13	12	8	11	13	13	9	-6	-40,00
Regional	59	58	59	58	54	59	55	48	-11	-18,64
Privat	219	226	263	257	241	279	237	219	0	0,00
Kommune	173	182	181	175	197	236	177	194	21	12,14
Fylke	3	3	0	3	3	3	0	3	0	0,00
Stat	18	15	19	18	15	22	16	16	-2	-11,11
Offentlig	194	200	200	196	215	261	193	213	19	9,79
Total	413	426	463	453	456	540	430	432	19	4,60

Tabell 12: Kilde: Regional analyse

Kommunen har i over et tiår jobbet for å få realisert et industriprosjekt som tar utgangspunkt i kraft fra Raggovidda vindkraftverk. Ønsket til kommunen er at Berlevåg Industripark blant annet skal drive med hydrogenproduksjon og landbasert fiskeoppdrett.

Ifm. industriprosjektet har kommunen laget et «kommunalt veikart i samspill mellom næringsutvikling, kompetansebygging og samfunnet», hvor det beskrives hvordan den økte industrien potensielt vil bidra til både kompetanseutvikling og næringsutvikling i kommunen, samt vil kunne være en bidragsyter til forskning. «Kommunalt veikart i samspill mellom næringsutvikling, kompetansebygging og samfunnet» påpeker også behovet for kompetanse og utdanning innad i kommunen, og at dette er noe som det behøves økt fokus på. Generell utdanning, men også etter- og videreutdanninger vil være viktig for å få på plass nødvendig kompetanse, og det påpekes at normerte studieløp/videreutdanningsforløp slik det foregår nå i fylket, ikke nødvendigvis vil være nok, men at det vil være behov for fleksible utdanninger, via for eksempel internett eller med forlengede tidsfrister. Andre utdanninger må kunne tilbys ved siden av jobb.

I «kommunalt veikart i samspill mellom næringsutvikling, kompetansebygging og samfunnet» kommer det også fram at de fleste av arbeidsplassene knyttet til prosjektet vil være «bofaste» arbeidsplasser, noe som krever solid rekruttering til kommunen. Her ønsker kommunen å innføre fadderordninger for tilflyttede, tilrettelegge for gründere og nytt næringsliv, samt tilrettelegge for attraktive boligarealer.

Arbeidsledighet

Ifølge NAV sin statistikk for mai 2024, som er den senest oppdaterte når dette kunnskapsgrunnlaget utarbeides, var det denne måneden 28 helt arbeidsledige i kommunen vår. På starten av året, i januar, var tilsvarende tall 30. Sammenlignet med kommunene i Finnmark hadde Berlevåg den aller høyeste prosentandelen av arbeidsstyrken registrert som helt ledig i mai 2024 (6,0 % helt ledige).

Verdiskapning og produktivitet i næringslivet

Nedenfor vises verdiskapning, målt i millioner av kroner, i de forskjellige bransjene i Berlevåg i perioden 2008-2022.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2013-2022
Anna industri								0,02	0,9	1	1	1	2	2	4	
Næringsmiddelindustri	23	26	27	22	22	31	36	43	28	37	32	32	35	67	61	30
Olje og gass																
Prosessindustri																
Øvrig verkstedindustri	4	5	4	4	4	4	5	7	7	13	7	7	6	7	6	2
El-produksjon	0,7	1	2	1	1											
Produksjon av oljeplattformer																
Fiske og havbruk	13	10	10	18	18	25	29	32	35	41	59	59	78	51	81	56
Landbruk																
Teknisk/vitenskap tjenester						0,04	0,2	0,1						0,1	2	1
Tele og IKT																
Basis	41	42	42	46	46	60	70	82	71	93	99	99	121	127	153	93
Aktiviteter	0,1					0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,02	0,003		2	3	3
Butikkhandel	5	7	5	7	8	9	10	11	12	11	10	9	7	11	10	0,8
Overnatting	1	2	2	2	2	2	3	2	3	3	2	2	3	5	3	0,8
Servering							0,3	0,9	0,5				0,5	1	2	
Besøk	6	9	6	9	10	12	13	14	15	14	13	12	11	19	19	7
Agentur og engros		0,5	0,6	0,7	1	0,7			0,03	0,7	1	1		0,05	0,05	-0,7
Bygg og anlegg	3	4	3	5	4	4	5	6	8	5	6	10	8	7	10	6
Andre tjenester						0,05	0,004	0,02						0,02	0,2	0,1
Finans, eiendom, utleie	6	3	3	4	5	7	4	3	1	0,6	3	0,7	0,7	0,8	2	-5
Forretnings tjenester	0,7	2	2	2	2	2	2	2	3	3	2	3	2	2	2	-0,1
Private helsetjenester	0,3	0,2	0,2	0,3	0,2	0,4	0,4	0,3	2	2	2	2				
Barnehager og undervisning																
Utleie av arbeidskraft																
Persontransport	9	10	13	13	14	15	18	16	25	24	30	24	13	18	13	-1
Godstransport	3	3	3	3	3	2	0,7									
Regional	22	22	25	28	30	31	31	28	39	34	44	41	24	29	28	-3
Totalt privat næringsliv	69	74	73	83	87	103	115	124	125	141	156	151	156	175	199	96

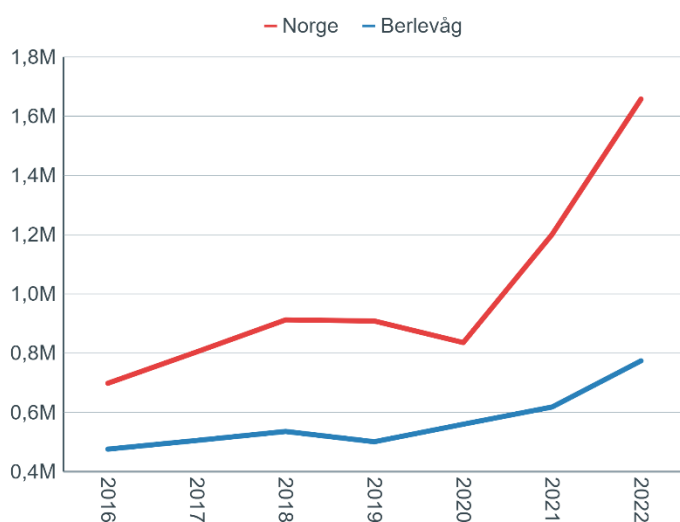
Tabell 13: Kilde: Regional analyse

I figuren under kan vi se de bedriftene med høyest verdiskapning i antall kroner i kommunen i 2022.

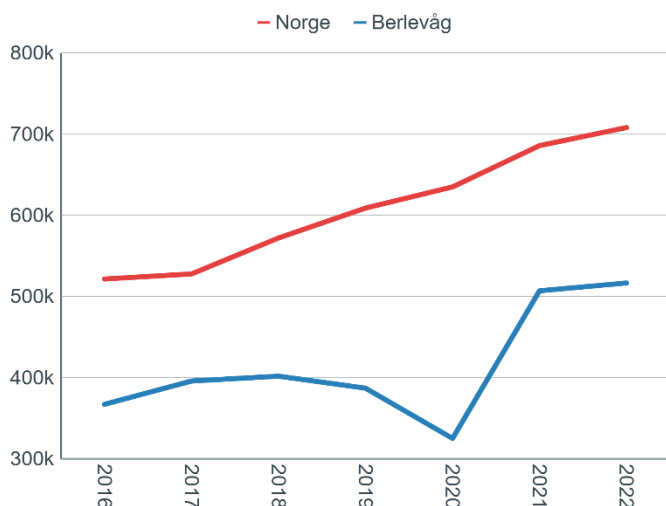
Orgnr	Navn	Bransje	Driftsresultat	Lønnskostnader	Verdiskapning
989 842 668	COAST BERLEVÅG AS	Næringsmiddelindustri	30 321	16 202	46 523
979 710 267	DYPFJORD AS	Fiske og havbruk	9 361	12 545	21 906
990 013 713	FISKESKJÆR BERLEVÅG AS	Fiske og havbruk	14 032	1 596	15 628
925 360 694	ARTHUR AS	Fiske og havbruk	3 954	9 842	13 796
985 198 292	AVINOR AS	Persontransport	2 767	7 978	10 745
995 548 194	LERØY NORWAY SEAFOODS AS	Næringsmiddelindustri	-13 475	22 842	9 367
921 146 841	NORDBANKEN KYSTFISKE AS	Fiske og havbruk	1 954	6 994	8 948
925 554 677	O.V HANSEN AS	Butikkhandel	2 112	4 119	6 231
974 404 648	BERLE FISK AS	Næringsmiddelindustri	251	4 763	5 014
930 584 819	HYDRAULIKK FINNMARK AS	Øvrig verkstedindustri	560	4 298	4 858

Figur 41: Kilde: Regional analyse

I figurene under illustreres produktivitet i næringslivet i kommunen vår sammenlignet med Norge. Produktivitet er økonomisk verdiskapning per ansatt.

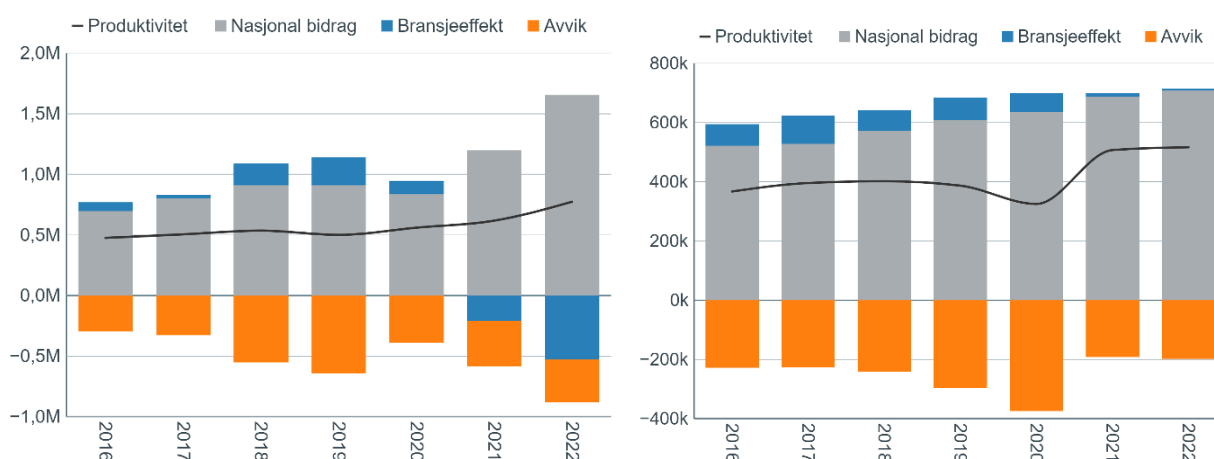
Figur 42: Produktivitet (verdiskapning per ansatt i Berlevåg og Norge). Alle bransjer inkludert. Kilde: Regional analyse

Figur 43: Produktivitet (verdiskapning per ansatt i Berlevåg og Norge). Normale bransjer inkludert. Kilde: Regional analyse

Sammenlignet med Norge har produktiviteten i næringslivet i Berlevåg vært lavere i perioden 2016-2022. Dette gjelder når en inkluderer alle bransjer, og når en bare inkluderer de normale bransjene (her utelukkes bransjer med store prissvingninger: olje- og gass, el-produksjon, fiske- og havbruk, prosessindustri, finans, eiendom og utleie).

I figurene under kan vi se hvorfor produktiviteten i Berlevåg avviker fra landsgjennomsnittet, når vi inkluderer alle bransjer (figuren til venstre) og kun de normale (figuren til høyre). Det nasjonale bidraget er gjennomsnittlig produktivitet i næringslivet i Norge. Bransjeeffekten viser hvor mye bransjesammensetningen i kommunen er forventet å bety for produktiviteten. Forventet produktivitet vil da være landsgjennomsnittet pluss bransjeeffekten. Avviket er det vil kaller bransjejustert produktivitet, det vil si om produktiviteten er høyere eller lavere enn forventet ut fra bransjesammensetningen.

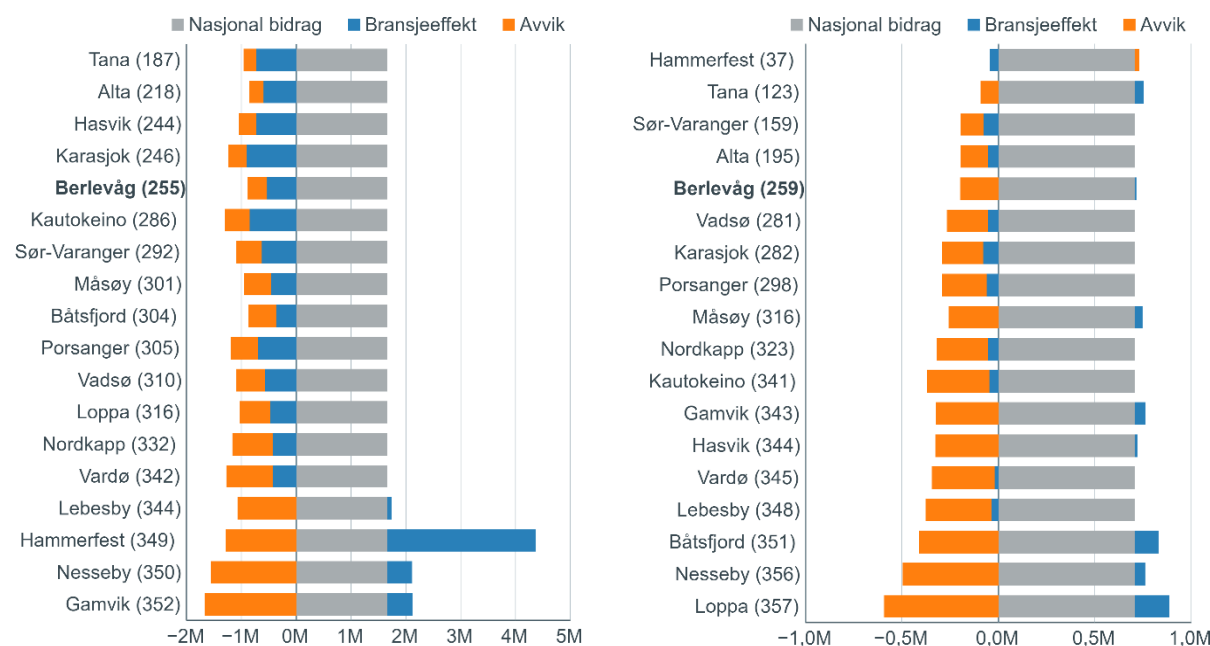

Figur 44: Figur til venstre: Alle bransjer. Figur til høyre: Normale bransjer. Kilde: Regional analyse

Næringsstrukturen i Berlevåg tilsa en høyere produktivitet enn landsgjennomsnittet fram til 2020. Det var fordi bransjen fiske og havbruk er stor i kommunen, en bransje som har høy

produktiviteten. I 2021 og 2022 var bransjefeffekten negativ. Det var fordi Berlevåg ikke har bedrifter innen oljeutvinning og el-kraft. Produktiviteten i næringslivet har vært lavere enn landsgjennomsnittet i de årene vi har tall for. Holder vi oss til de normale bransjene, ser vi at bransjefeffekten er positiv, men at det har vært lavere produktivitet enn forventet i næringslivet.

I figurene under kan vi se hvordan produktiviteten i næringslivet i Berlevåg er i forhold til sammenlikningsstedene og hva som kan forklare forskjellene i 2022.

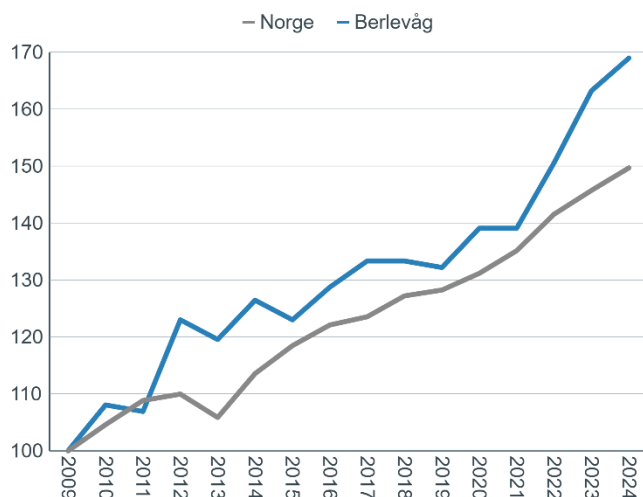

Figur 45: Figur til venstre: Alle bransjer. Figur til høyre: Normale bransjer. Kilde: Regional analyse

Det nasjonale bidraget er gjennomsnittlig produktivitet i næringslivet i Norge. Bransjefeffekten viser hvor mye bransjesammensetningen betyr for produktiviteten. Avviket er det vil kaller bransjustert produktivitet, det vil si om produktiviteten er høyere eller lavere enn forventet ut fra bransjesammensetningen. Den bransjusterte produktiviteten er det beste målet for å vurdere om næringslivet har høy eller lav produktivitet i forhold til andre steder. Som det fremkommer av figurene, befinner kommunen vår seg blant den øvre halvdel av hva angår bransjustert produktivitet i Finnmarkskommuner.

Etableringer og etableringsfrekvens

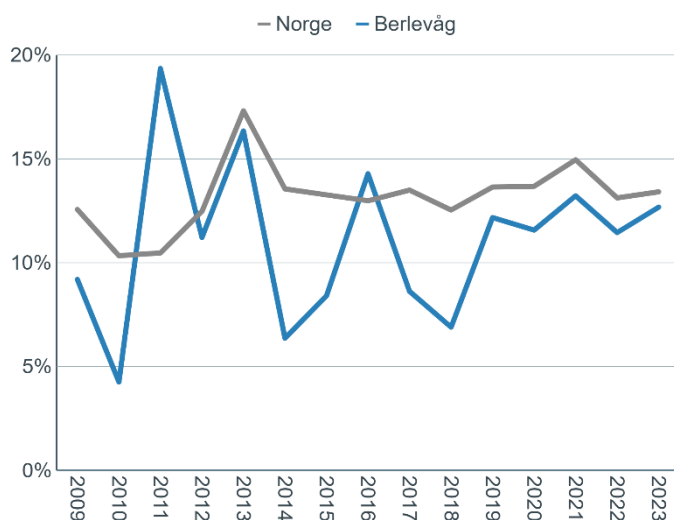
Fra 2009-2024 har antall bedrifter økt med 69 % i kommunen vår, noe som er en større vekst enn i landet. Dette illustreres i figuren under som er indekset.

Figur 46: Kilde: Regional analyse

I absolutte tall var det til sammen 147 bedrifter i Berlevåg ved inngangen til 2024. Av disse var ni bedrifter tilhørende foretak som har hovedkontor utenfor kommunen.

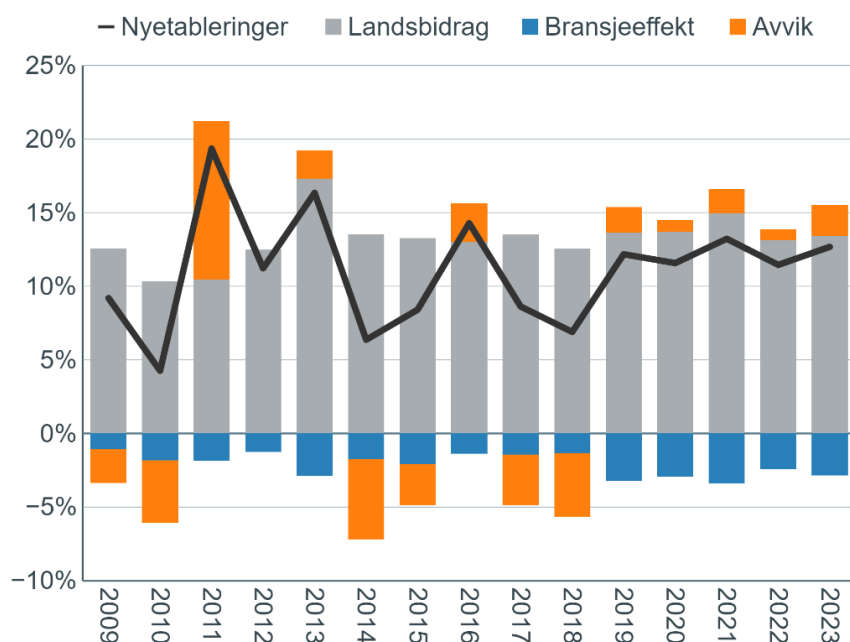
Også det å se på etableringsfrekvensen i kommunen vår i perioden 2009-2023 er nyttig. Dette er antall bedrifter som er nyregistrert ett år i prosent av antall eksisterende bedrifter i begynnelsen av året, og forteller om det er mange eller få nyetableringer i forhold til antall eksisterende bedrifter.

Figur 47: Etableringsfrekvens. Kilde: Regional analyse

Etableringsfrekvensen i Berlevåg har vært mye lavere enn etableringsfrekvensen i Norge i de fleste årene, men var høyere i 2011 og 2016. I 2023 var etableringsfrekvensen i Berlevåg 12,7 prosent. Det var 18 nyetablerte bedrifter i Berlevåg dette året.

Det er stor forskjell på etableringsfrekvensen i ulike bransjer, og derfor vil bransjestrukturen i kommunen vår få betydning for etableringsfrekvens. Figuren under viser en bransjustert etableringsfrekvens for kommunen vår, hvor det er korrigert for ulikheter i bransjestruktur.

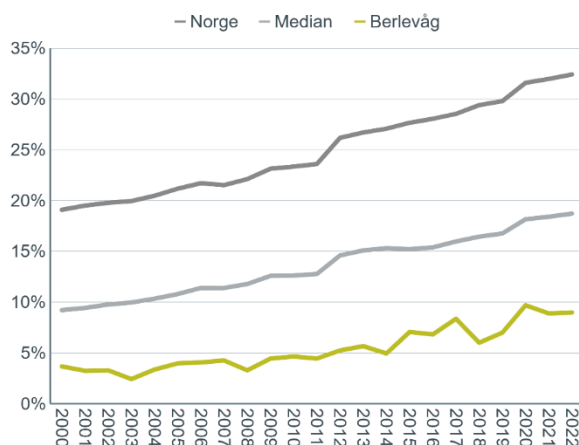
Figur 48: Etableringsfrekvensen i Berlevåg, dekomponert. Kilde: Regional analyse

I figuren er det beregnet hva bransjestrukturen i Berlevåg betyr for etableringsfrekvensen. Landsbidraget er den nasjonale etableringsfrekvensen. Avviket forteller om det er få eller mange nyetableringer etter at vi har justert for bransjestrukturen.

Bransjesammensetningen i næringslivet i Berlevåg tilsier en lavere etableringsfrekvens enn landsgjennomsnittet. Når vi korrigerer for bransjestrukturen, har etableringsfrekvensen faktisk vært høyere enn landsgjennomsnittet i de fem siste årene. På landsbasis er Berlevåg rangert som nummer 119 blant kommunene i perioden 2014-2023. Det er godt over middels av norske kommuner. I 2023 var Berlevåg rangert som nummer 27. I Finnmark, som har mange kommuner med høy bransjejustert etableringsfrekvens, befinner vi oss rundt midt på treet i tiårsperioden.

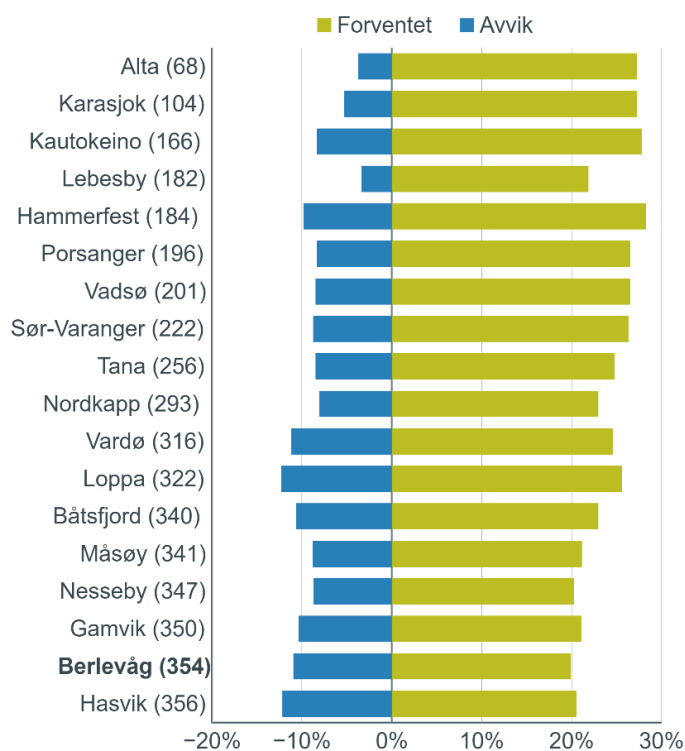
Utdanningsnivå i næringslivet

I figuren under vises utviklingen i utdanningsnivå i næringslivet i Norge og Berlevåg i perioden 2000-2022.

Figur 49: Prosentvis andel ansatte med minst tre års høyere utdanning i næringslivet. Kilde: Regional analyse

Av figuren fremkommer det at 9,0 prosent av de ansatte i næringslivet i Berlevåg har minst tre års høyere utdanning. Det er lavere enn andelen i Norge og også lavere enn medianen for kommunene. Samtidig vil utdanningsnivå variere mye mellom ulike bransjer og sektorer, og derfor påvirker også næringsstrukturen i den enkelte kommune slike tall.

I figuren til venstre vises faktisk utdanningsnivå i næringslivet som summen av forventet nivå ut fra bransjestrukturen (landssnittet for bransjen) og avvik fra forventet nivå.

Figur 50: Kilde: Regional analyse

Avviket i figuren over forteller om næringslivet i kommunen har en tendens til å ansette arbeidstakere med høyere utdanning, eller omvendt, ut ifra hva som er forventet av bransjestrukturen. Her er Berlevåg rangert som nummer 354 av de 357 kommunene i landet når det gjelder utdanningsnivå i næringslivet.

Det er for øvrig verdt å nevne at Telemarksforskning i en artikkel fra 2021 ([Regional analyse](#)) som tok for seg perioden 2010-2019, ikke fant noen sammenheng mellom et næringsliv som ansetter folk med høyere utdanningsnivå i forhold til andre og vekst i antall arbeidsplasser på kommunenivå. Også på regionnivå var sammenhengen svak. Analysen var en tofaktoranalyse (næringsattraktivitet og avvik fra forventet utdanningsnivå i næringslivet), men den er interessant selv om den kan gjøres mer komplisert.

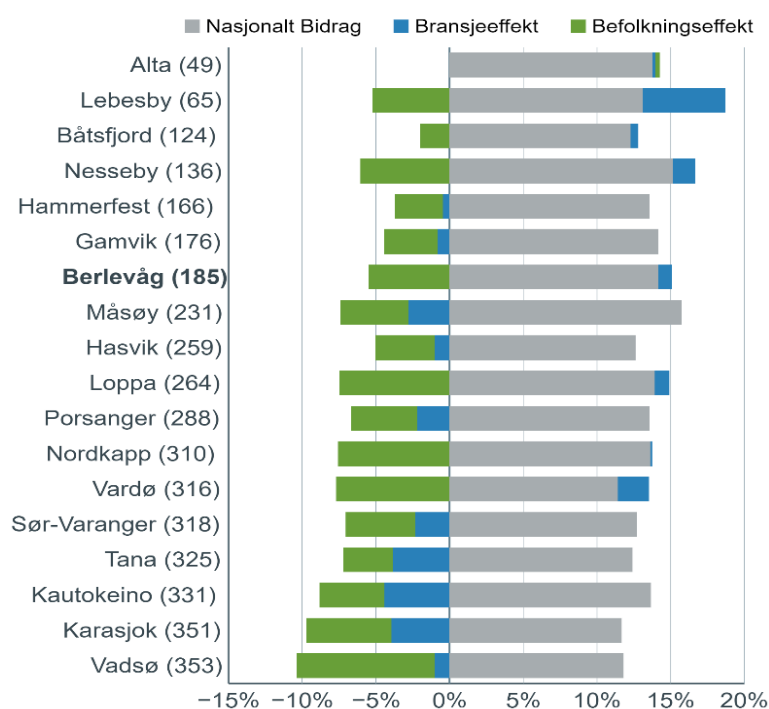
Også når det gjelder utdanningsnivå og produktivitet har Telemarksforskning i samme artikkel gjort en tofaktoranalyse (avvik fra forventet produktivitet og avvik fra forventet utdanningsnivå i næringslivet). Heller ikke her fant man at utdanningsnivå var avgjørende for vekst i næringslivet på kommunenivå.

Næringsattraktivitet

En måte å forstå næringsattraktiviteten til et sted, er ved å beregne den forventede veksten i næringslivet (antall ansatte) ut fra forskjellige vekstbetingelser. Telemarksforskning sine regionale analyser benytter her bransjesammensetningen og befolkningsveksten på det konkrete sted, samt den nasjonale veksten. Kombinert gir disse en forventet vekst i den konkrete kommune, som dernest kan sammenlignes med den faktiske veksten. Avviket mellom faktisk og forventet vekst utgjør deretter en indikator for næringsattraktiviteten til kommunen. Om næringsattraktivitet er positiv betyr det at antall arbeidsplasser i kommunen har vokst mer enn forventet ut fra de strukturelle vekstbetingelsene til stedet.

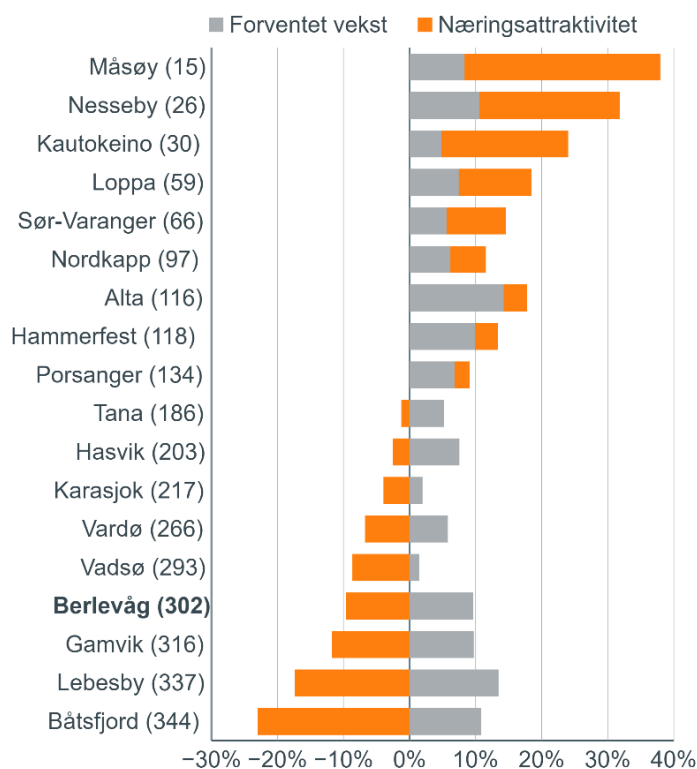
Det må påpekes at utviklingen i enkeltkommuner i et enkelt år som oftest vil være svært tilfeldig. Det er først over lengre perioder, og særlig for større områder, at modellen gir stor forklaringskraft (kilde: Regional analyse).

I figuren under, som tar for seg for perioden 2017-2023, ser vi den forventede veksten i antall arbeidsplasser i næringslivet i Berlevåg og sammenligningskommuner. Berlevåg har hatt en positiv bransjeeffekt. Denne bransjeeffekten har tilsvart 0,9 prosentpoeng økt vekst i antall ansatte i næringslivet. Befolkningsveksten har vært lav. Det har gitt en negativ befolkningseffekt tilsvarende 5,5 prosentpoeng redusert vekst i næringslivet. Legger vi til den nasjonale veksten, får vi en forventet vekst i næringslivet på 9,6 prosent.

Figur 51: Kilde: Regional analyse. Tallet i parentes utgjør kommunenes rangering blant alle kommuner i Norge

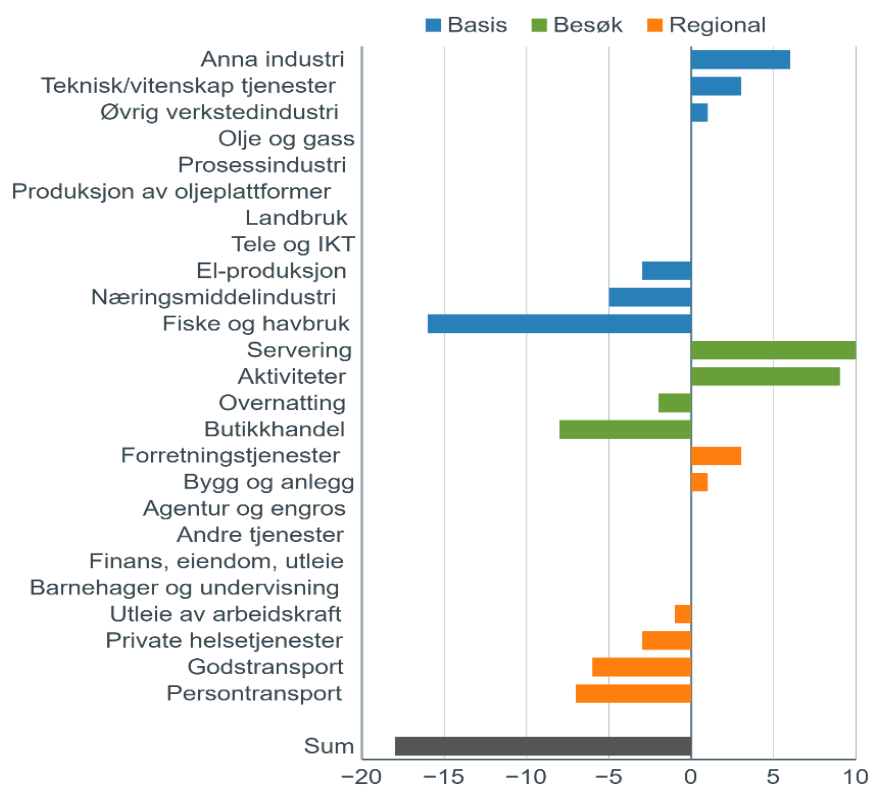
I figuren under kan vi se veksten i antall ansatte i næringslivet i Berlevåg og sammenlikningskommunene i perioden 2017-2023, splittet opp i forventet vekst og næringsattraktivitet. Som tidligere påpekt er næringsattraktiviteten her differansen mellom faktisk og forventet vekst. Kommunens rangering for næringsattraktivitet er vist i parentes.

Figur 52: Kilde: Regional analyse

Når de to figurene over ses i sammenheng ser vi altså at det var en forventet vekst i antall ansatte i næringslivet på 9,6 % i perioden. Fasiten ble nullvekst, noe som innebærer en negativ næringsattraktivitet. Blant kommunene kommer vi på 302 plass i næringsattraktivitet i perioden ved måten denne beregnes på her.

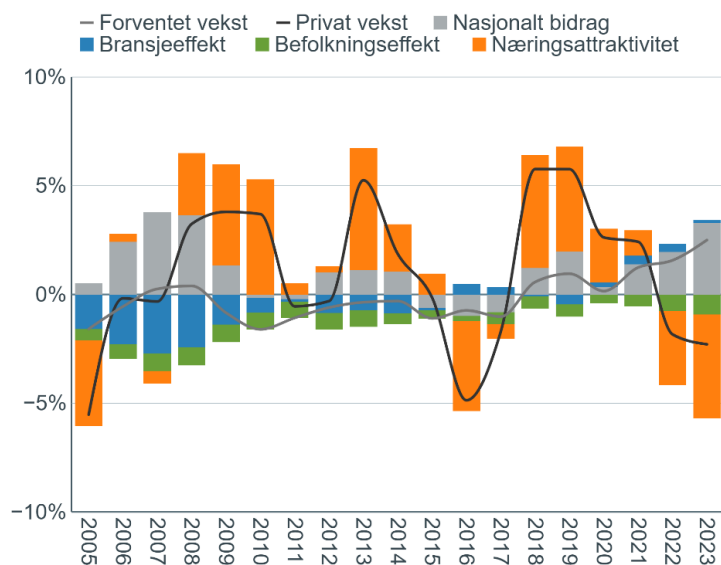
I figuren under ser vi hvilke bransjer i kommunen vår som hatt bedre eller svakere vekst i antall ansatte i perioden (2027-2023). Forventet vekst er her bransjens vekst på landbasis og for en del bransjer korrigert med befolkningseffekten. Ut fra dette kan vi se hvilke bransjer som har bidratt positivt eller negativt til næringsattraktiviteten i Berlevåg.

Figur 53: Kilde: Regional analyse.

I figuren er basisnæringer de som har et nasjonalt eller internasjonalt marked (hovedsakelig eksporterer varer og tjenester ut av kommunen). Besøksnæringer omfatter tjenester som krever at kunden møter opp personlig (disse påvirkes sterkere av kommunens egen befolkningsvekst). Det som ikke er basis- eller besøksnæringer kalles regionale næringer (som i hovedsak betjener et lokalt og/eller regionalt marked).

Som vi ser har det vært en relativt svak utvikling i bransjen fiske og havbruk i perioden, mens servering samt aktiviteter har bidratt mest til vekst.

Figur 54: Kilde: Regional analyse

I figuren til venstre kan vi se hvordan de ulike drivkreftene har bidratt til arbeidsplassveksten i næringslivet over tid. Figuren er innstilt på å vise tre års glidende gjennomsnitt.

Bransjeeffekten var negativ fram til 2014, men etter det har det vært en positiv bransjeeffekt siden det har vært god vekst i fiske og havbruk på landsbasis.

Befolkningseffekten har vært negativ i alle periodene. Den betyr ikke så mye for et enkelt år, men betyr mye på lenger sikt.

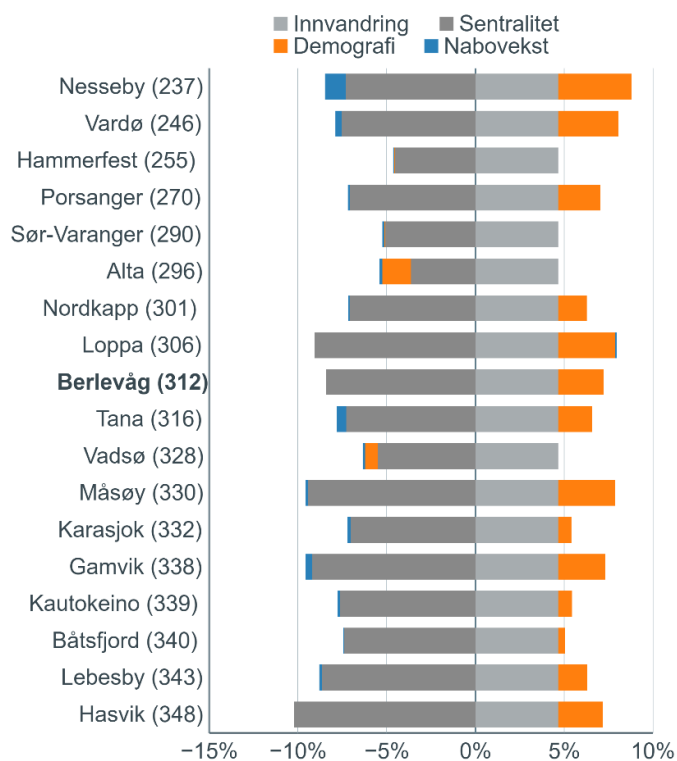
Næringsattraktiviteten har gått i bølger, med perioder med positiv næringsattraktivitet og andre perioder med negativ næringsattraktivitet. Et negativ trekk er at næringsattraktiviteten har vært negativ i de to siste periodene

Bostedsattraktivitet

Bostedsattraktivitet måler ekstra innflytting av personer i forhold til hva som er forventet. En helhetlig tilnærming til kommunens utvikling innebærer at vi i Berlevåg må fokusere både på nærings- og bostedsattraktivitet. Det er ikke enten eller – det er både og.

I attraktivitetsmodellen til Regional analyse skilles det mellom to ulike typer drivkrefter til steders utvikling. På den ene siden finnes ytre strukturelle forhold kommunen vår ikke kan gjøre noe med. På den andre finnes forhold vi kan gjøre noe med. Ved å modellere de ytre strukturelle forholdene kan vi få tall for forventet nettoflytting til et sted. Når en ser på kommunens forventede nettoflytting, og sammenligner dette med faktisk nettoflytting, utgjør avviket mellom de en indikator for Berlevåg sin bostedsattraktivitet. I modellen brukt av Regional analyse, holdes innvandring fra Ukraina utenfor og behandles som en helt eksogen faktor.

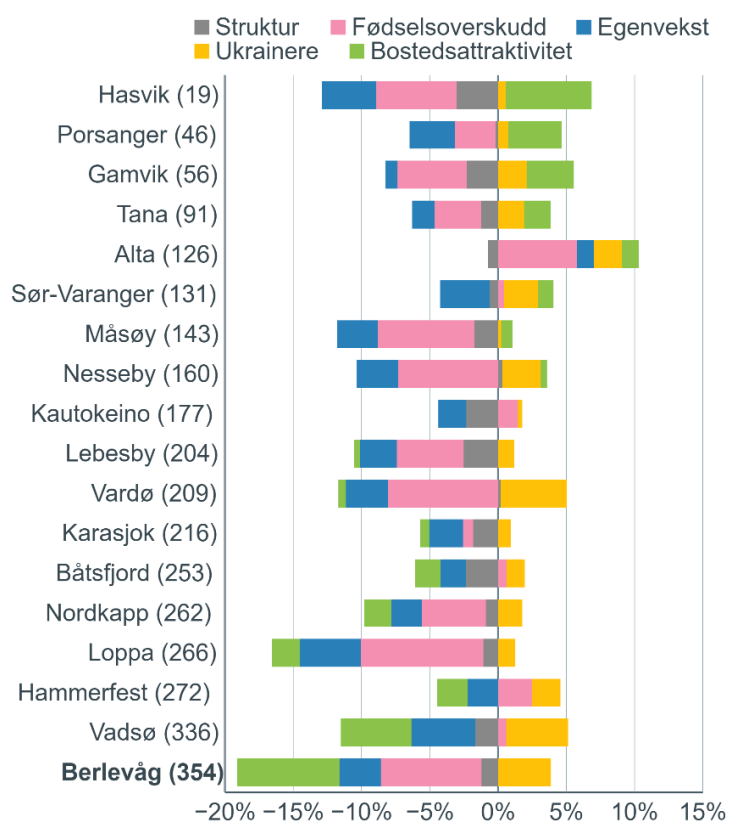
Figuren under viser den forventede nettotilflyttingen til Berlevåg og sammenligningskommuner i perioden 2014-2023. Forventet nettoflytting beregnes ut fra fire strukturelle forhold. Landets nettoinnvandring vil påvirke alle steder likt. Forskjellene skapes av at arbeidsplassutviklingen, sentraliteten og den demografiske nettotilveksten. Arbeidsplassutviklingen er splittet slik at en skiller ut effekten av arbeidsplassutviklingen i steder som befolkningen pendler til (nabovekst) fra arbeidsplassutviklingen i egen kommune (egenvekst). Figuren viser hvordan disse strukturelle forholdene har påvirket forventet nettoflytting (uten ukrainere) i Berlevåg og sammenlikningsstedene i perioden 2014-2023.

Figur 55: Kilde: Regional analyse

Berlevåg har en lav sentralitet. Det har redusert nettoutflyttingen med 8,4 prosentpoeng i den siste tiårsperioden. Arbeidsplassveksten i naboområder har ikke hatt noen nevneverdig effekt. Berlevåg har en relativt gammel befolkning. Fordi det medfører at flere pensjoneres og stillinger blir ledige, har dette økt forventet innflytting med 2,6 prosent i den siste tiårsperioden. Summerer vi alle de strukturelle betingelsene finner vi at forventet nettoutflytting til Berlevåg inkludert innvandring har vært -1,1 prosent i den siste tiårsperioden.

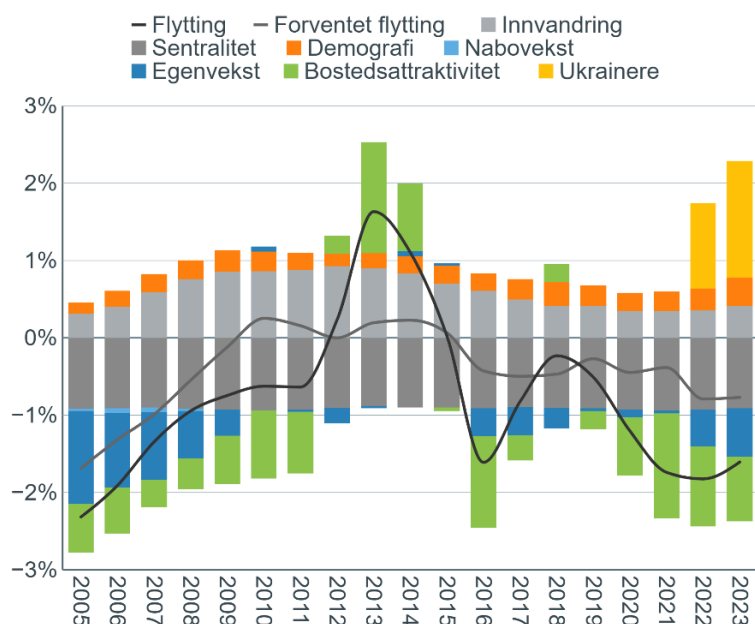
I figuren under er Berlevåg og sammenlikningsstedene rangert etter bostedsattraktivitet. Samtidig er fødselsbalansen, de strukturelle flyttebetingelsene og effekten av arbeidsplassvekst i egen kommune i perioden 2014-2024 lagt til. Summen av alle søylene er stedets befolkningsvekst i perioden. Forventet nettoutflytting ut fra de strukturelle betingelsene og fødselsbalansen er forhold stedene ikke kan påvirke på kort sikt. Det som kan påvirkes er arbeidsplassveksten på stedet og bostedsattraktiviteten.

Figur 56: Kilde: Regional analyse

Som nevnt over bidro de strukturelle forholdene til en forventet netto utflytting fra Berlevåg på 1,1 prosent av folketallet i den siste tiårsperioden. Fødselsbalansen bidro negativt til befolkningsveksten tilsvarende 7,4 prosent av folketallet. Arbeidsplassveksten i egen kommune var lavere enn ellers i landet. Dette reduserte forventet nettoutflytting med 3,0 prosent.

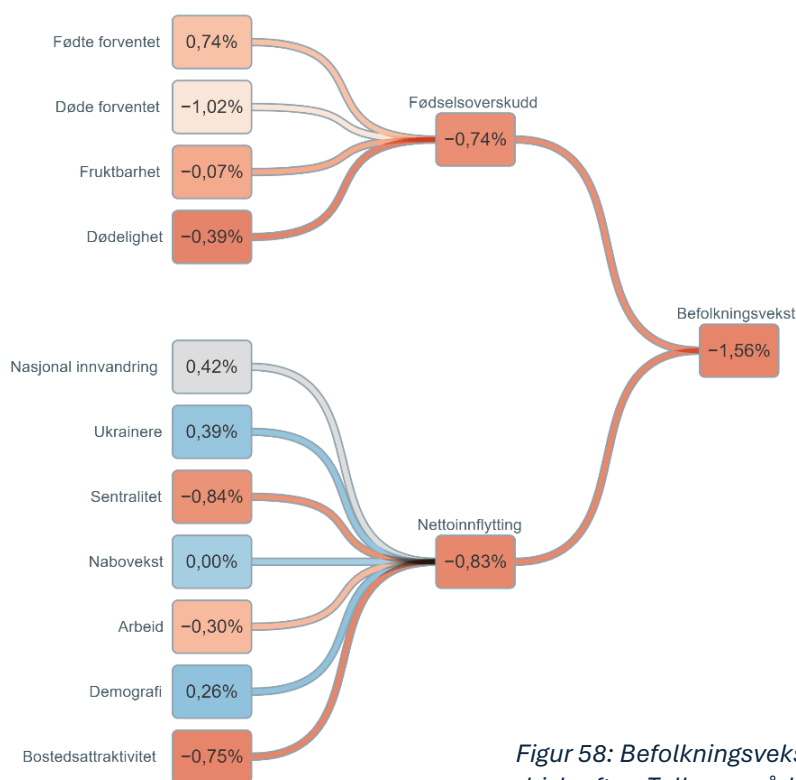
Berlevåg fikk til slutt en befolkningsvekst som var 7,6 prosentpoeng lavere enn forventet. Bostedsattraktiviteten til Berlevåg har derfor vært negativ og bidratt til nettoutflyttingen ble lavere enn forventet i denne perioden. Ser vi på utviklingen i 2023 isolert, fikk Berlevåg en negativ bostedsattraktivitet også dette året. Arbeidsplassveksten var også negativ for flyttetallene dette året (kilde: Regional analyse).

Figur 57: Kilde: Regional analyse

I figuren til venstre kan vi se hvordan de strukturelle betingelsene (nasjonal innvandring, sentralitet, arbeidsplassvekst i nabokommuner og den demografiske nettotilveksten), arbeidsplassveksten i egen kommune og bostedsattraktiviteten har påvirket flyttetallene i Berlevåg. Figuren er innstilt på å vise tre års glidende gjennomsnitt.

Berlevåg har hatt noen perioder hvor bostedsattraktiviteten var positiv. Det skjedde i årene fra 2012-2014 og i perioden 2018. I de fleste årene har imidlertid bostedsattraktiviteten vært negativ. Det har vært negativ bostedsattraktivitet i de fem siste årene. Samtidig har arbeidsplassutviklingen bidratt negativt i de to siste årene.

Figuren til venstre viser hvordan en kan dekomponere befolkningsendringen i Berlevåg i perioden 2014-2023 i ulike drivkrefter.

Figur 58: Befolkningsveksten i Berlevåg dekomponert i ulike drivkrefter. Tallene er årlig endring i den valgte perioden (2014-2023). Figuren viser årlig endring i prosent. Kilde: Regional analyse.

Som regional analyse oppsummerer figuren over:

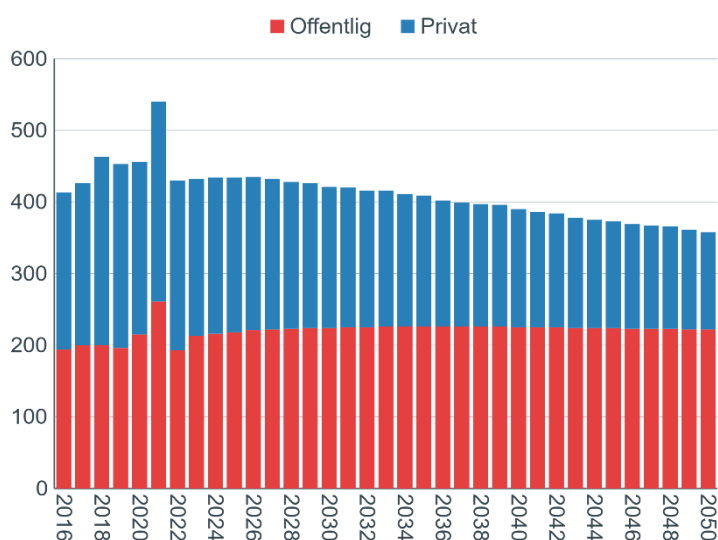
Berlevåg har hatt en befolkningsnedgang på 1,56 prosent per år i den siste tiårsperioden. Det har vært et fødselsunderskudd på 0,74 prosent per år i denne perioden. Høy dødelighet og lav fruktbarhet har gjort at fødselsunderskuddet har blitt større enn forventet.

Nettoflyttingen til Berlevåg har vært negativ tilsvarende 0,83 prosent per år. Nettoflyttingen har blitt lavere som følge av lav sentralitet, noe som har redusert nettoflyttingen med 0,84 prosent av folketallet. Det har vært svak arbeidsplassvekst i egen kommune (arbeid), noe som har redusert nettoflyttingen med 0,30 prosentpoeng per år. Berlevåg har en gammel befolkning som gjør at det må rekrutteres mange nye arbeidstakere. Det økte forventet nettoflytting med 0,26 prosentpoeng årlig.

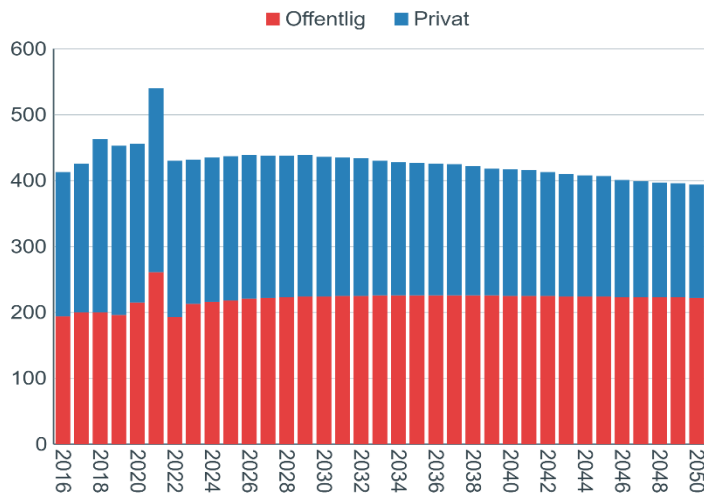
Det var således forventet en nettoflytting på -0,13 prosent per år. Fasit ble -0,83. Berlevåg har derfor hatt en negativ bostedsattraktivitet som gjort at nettoutflyttingen fra kommunen har blitt større enn forventet.

Framskrivning av attraktivitet – arbeidsplassutvikling i offentlig og privat sektor

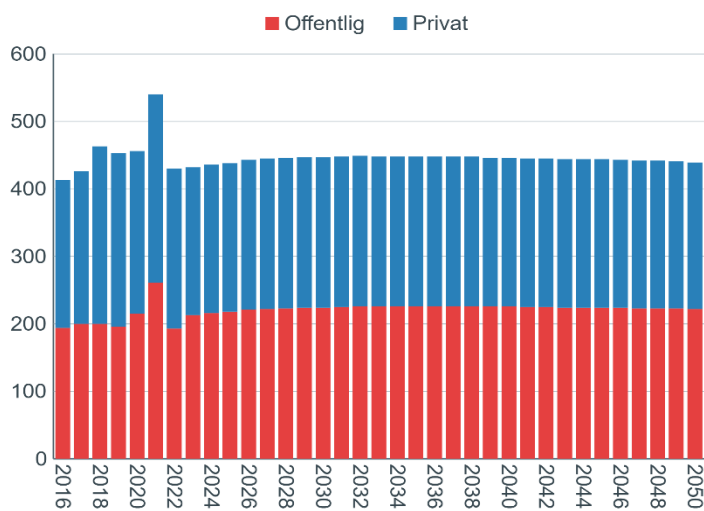
Figurene nedenfor kommer fra Telemarksforsking og viser fire scenarier for arbeidsplassutviklingen i kommunen vår, som alle tar i bruk SSB hovedalternativ for befolkningsframskrivinger og kombinerer dette med historisk, lav, nøytral og høy lokal bosteds- og næringsattraktivitet.

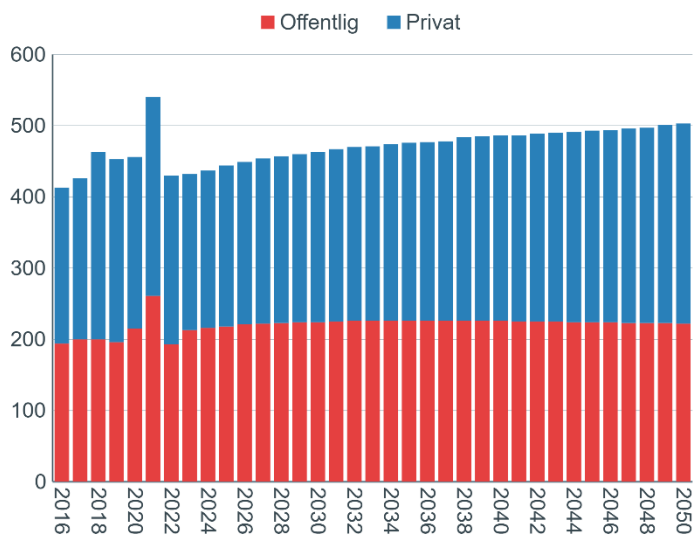
Ved det nasjonale hovedalternativet for befolkning og historisk attraktivitet forventes en nedgang i antall arbeidsplasser i privat sektor.

Ved det nasjonale hovedalternativet for befolkning og lav attraktivitet lokalt estimeres en nedgang i antall arbeidsplasser. Hele nedgangen forventes i privat sektor.

Ved det nasjonale hovedalternativet (befolkning) og nøytral lokal attraktivitet forventes antall arbeidsplasser å ligge nokså stabilt. Siden antall innbyggere i arbeidsdyktig alder nesten ikke vil øke, vil det ikke være arbeidstakere nok til noen vesentlig vekst i antall arbeidsplasser.

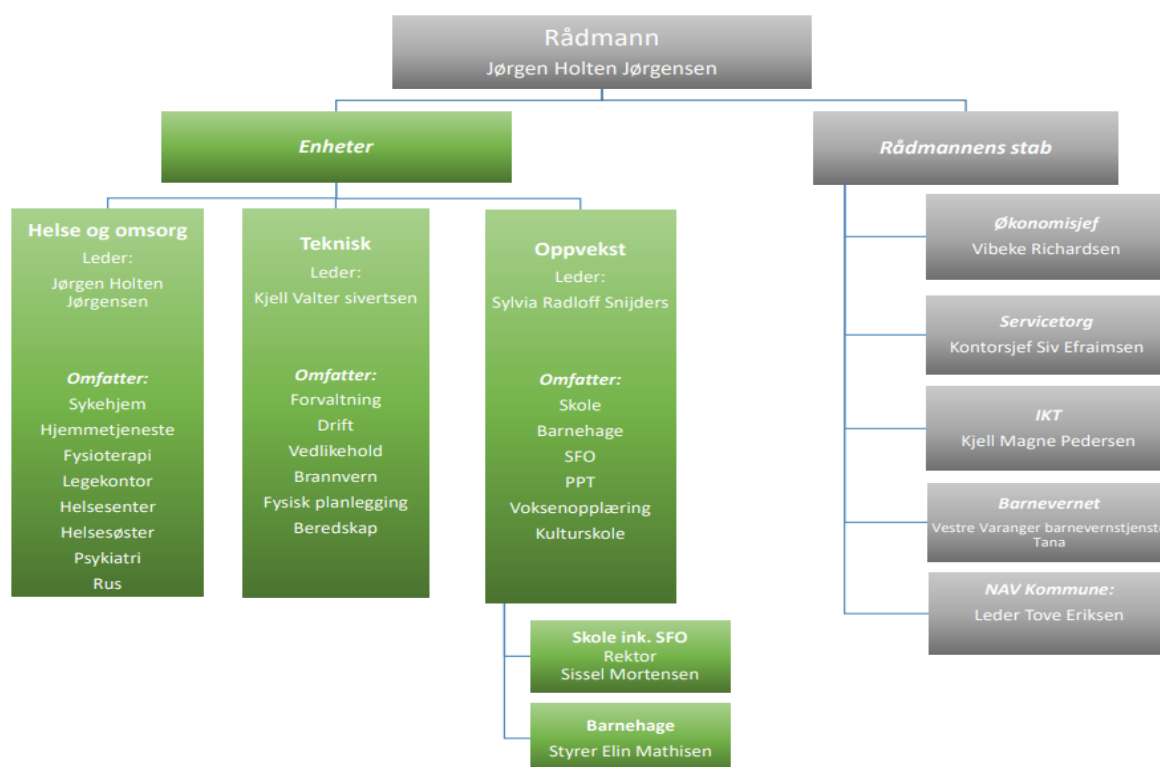

I scenariet med høy lokal attraktivitet kombinert med SSBs hovedalternativ for befolkning nasjonalt, forventes en vekt i antall arbeidsplasser. Hele veksten er forventet å komme i privat sektor.

Slike framskrivinger er forbundet med stor usikkerhet, noe Telemarksforskning er tydelige på. Det er ikke mulig å predikere arbeidsplassveksten i næringslivet særlig nøyaktig. Det er heller ikke mulig å framskrive hvordan offentlige arbeidsplasser og investeringer vil arte seg mange år fram i tid, i en omskiftelig verden. Figurene illustrerer likevel at vi bør jobbe både med den lokale attraktiviteten og med næringsutvikling i kommuneplanleggingen.

4.25 Kommunens organisasjon

Kommunen viktigste folkevalgte organ utenom Kommunestyret selv er Formannskapet. Alle andre lovpålagte utvalg er på plass og gjengitt på kommunens nettsted.

Figur 59: Bildet viser kommunens organisasjonskart per 3.kvartal 2024. Kilde: Berlevåg kommune

Kommunestyret og Formannskapet har nokså god kjønnsbalanse. Etter valget i 2023 består kommunestyret av 13 representanter fra partiene Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Formannskapet har 5 representanter fordelt på de samme partiene. I tillegg kommer varamedlemmer for både Kommunestyret og Formannskapet.

Administrasjonen ledes av Rådmann, som under seg igjen har virksomhetsledere for de ulike enhetene og rådmannens stab. Kommunen er også med i en rekke interkommunale samarbeid.

4.26 Interkommunalt samarbeid

Nr	Samarbeidsordning	Kommuner
1	KomRev Nord IKS	53 deltakerkommuner
2	Felles skogbrukssjef Finnmark – Kvænangen	Alle kommuner i Finnmark og Kvænangen
3	110 Sentralen for Finnmark	Alle kommer i Finnmark
4	IKA Finnmark IKS	Alle kommuner i Finnmark
5	Finnmark Friluftsråd	Alle kommuner i Finnmark
6	Kommunekraft AS	Kommunekraft er eid av 126 kommuner, 7 fylkeskommuner og LVK
7	Øst-Finnmark Legevaktsentral	Sør-Varanger, Loppa, Lebesby, Gamvik, Vardø, Båtsfjord, Berlevåg, Tana, Nesseby, Porsanger, Hasvik, Måsøy
8	Kontrollutvalgan IS	Vardø, Vadsø, Lebesby, Gamvik, Berlevåg, Tana, Nesseby, Båtsfjord, Sør-Varanger
9	Øst-Finnmark Regionråd	Vardø, Vadsø, Lebesby, Gamvik, Tana, Nesseby, Båtsfjord, Berlevåg, Sør-Varanger
10	IUA Øst-Finnmark	Berlevåg, Båtsfjord, Nesseby, Sør-Varanger, Tana, Vadsø, Vardø
11	Krisesentret Hammerfest	Hammerfest, Hasvik, Måsøy, Nordkapp, Berlevåg, Gamvik, Porsanger
12	RSK Øst-Finnmark	Båtsfjord, Berlevåg, Tana, Nesseby, Vadsø, Vardø, Sør-Varanger
13	Varanger Kraft AS	Sør-Varanger, Vadsø, Tana, Båtsfjord, Berlevåg, Vardø, Nesseby
14	Øst-Finnmark avfallsselskap ANS	Sør-Varanger, Tana, Nesseby, Båtsfjord, Berlevåg, Vardø, Utsjok
15	Veterinærvaktområde Tana og Vadsø	Tana, Nesseby, Vadsø, Vardø, Berlevåg, Båtsfjord
16	Museene for kystkultur og gjenreisning IKS	Hammerfest, Måsøy, Nordkapp, Lebesby, Gamvik, Berlevåg
17	PPD for Midt-Finnmark IKS	Porsanger, Lebesby, Gamvik, Berlevåg, Måsøy, Nordkapp
18	Jordmortjeneste Vadsø-Berlevåg	Vadsø, Berlevåg
19	Landbrukssamarbeid Tana – Berlevåg	Tana, Berlevåg
20	Tana Arbeidsservice – avdeling Berlevåg	Tana, Berlevåg
21	Vestre Varanger Barnevern	Tana, Nesseby, Berlevåg, Båtsfjord
22	Vestre Varanger IT	Tana, Nesseby, Berlevåg, Båtsfjord

23	Vestre Varanger Økonomi	Tana, Nesseby, Berlevåg, Båtsfjord
24	Vestre Varanger Forvaltningskontor	Tana, Nesseby, Berlevåg, Båtsfjord
25	Vestre Varanger Plankontor	Tana, Nesseby, Berlevåg, Båtsfjord
26	Arbeidsgiverkontroll Alta-Berlevåg	Alta, Berlevåg
27	Bygdevekstavtalen Vestre Varanger	Tana, Nesseby, Berlevåg, Båtsfjord, Kommunal-og distriktsdepartementet
28	Kontrollutvalgan KO	Berlevåg, Båtsfjord, Vardø, Vadsø, Nesseby, Sør-Varanger, Gamvik, Lebesby, Tana, Finnmark Fylkeskommune
29	Felles kystsoneplanlegging	Tana, Gamvik, Berlevåg, Båtsfjord, Loppa
30	Digi Troms og Finnmark	33 kommuner i Troms og Finnmark

Bygdevekstavtalen

Berlevåg er sammen med Nesseby, Tana og Båtsfjord kommuner en del av bygdevekstavtalen for Vestre Varanger. Avtalens formål er å jobbe gjennom flere spor for å bidra til bosetting, tilgang på kompetent arbeidskraft og fremtidsrettet næringsutvikling i de minst sentrale delene av distrikts-Norge. Fra statlig hold er kommunenes avtalepartner Kommunal- og distriktsdepartementet.

En av forutsetningene for bygdevekstavtalen med staten er det utarbeides en ny kommuneplanens samfunnsdel som blant annet omhandler handlingsplan eller tiltakene i bygdevekstavtalen med staten, slik at denne får god forankring i sittende kommunestyre.